

OSAKEYHTIÖLAKI

I OSA

Yleiset periaatteet, perustaminen, yhtiöjärjestys ja osakkeet

1 luku

Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

1 §

Soveltaminen

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn yksityiseen ja julkiseen osakeyhtiöön, jollei toisin säädetä. Tätä lakia sovelletaan myös muissa laeissa säänneltyihin osakeyhtiöihin, jollei toisin säädetä.

Yksityisen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

2 §

Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu

Osakeyhtiö on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröinnillä.

Osakkeenomistajat eivät tämän lain nojalla vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä osakkeenomistajan lisämaksuvelvollisuudesta yhtiölle.

3 §

Pääoma ja sen pysyvyys

Yhtiöllä on osakepääoma. Yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepää-

oma on 8 000 euroa ja julkisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma 80 000 euroa.

Yhtiön varoja voidaan jakaa vain siten kuin tässä laissa säädetään.

4 §

Osakkeen luovutettavuus

Osake voidaan rajoituksitta luovuttaa ja hankkia, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

5 §

Toiminnan tarkoitus

Yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkaille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

6 §

Enemmistöperiaate

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Päätökset tehdään annettujen äänten enemmistöllä, jollei muualla säädetä toisin tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

7 §

Yhdenvertaisuus

Kaikki osakkeet tuottavat yhtiössä yhtäläiset oikeudet, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja tai hallinto-neuvosto ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omansa tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

8 §

Johdon tehtävä

Yhtiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua.

9 §

Tahdonvaltaisuus

Osakkeenomistajat voivat yhtiöjärjestyksessä määrätä yhtiön toiminnasta. Yhtiöjärjestykseen ei voida ottaa määräystä, joka on tämän lain pakottavan säännöksen tai muun pakottavan lainsäädännön taikka hyvän tavan vastainen.

2 luku

Perustaminen

1 §

Perustamissopimus

Yhtiön perustamista varten on laadittava perustamissopimus, jonka kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat.

Allekirjoittamalla perustamissopimuksen osakkeenomistaja merkitsee ja sitoutuu maksamaan perustamissopimuksesta ilmenevän määrän osakkeita siitä ilmenevin ehdoin. Merkintää ei voida peruuttaa sen jälkeen kun kaikki osakkeet on merkitty, jollei perustamissopimuksessa määrätä toisin.

Johdon jäsenet ja tilintarkastajat on valittu, kun perustamiskirja on allekirjoitettu.

2 §

Merkintähinta

Osakkeiden merkinnässä yhtiölle tuleva vastike (*merkintähinta*) merkitään osakepääomaan, jollei sitä ole perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä määrätty merkittäväksi osittain sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon taikka kirjanpitolaissa toisin säädetä.

3 §

Perustamissopimuksen sisältö

Perustamissopimuksessa on aina mainittava:

- 1) sopimuksen päivämäärä;
- 2) kaikki osakkeenomistajat;
- 3) kuinka monta osaketta kukin osakkeenomistaja merkitsee;
- 4) osakkeen merkintähinta;
- 5) osakkeen maksuaika; sekä
- 6) yhtiön hallituksen jäsenet.

Perustamissopimuksessa on mainittava yhtiön toiminimi ja kotipaikkana oleva Suomen kunta, jos yhtiö ei 4 §:n 1 momentin mukaan laadi yhtiöjärjестystä. Mahdollinen yhtiöjärjestys on otettava tai liitettävä perustamissopimukseen.

Perustamissopimuksessa on lisäksi tarvittaessa mainittava:

- 1) toimitusjohtaja, hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat;
- 2) mahdolliset 7 §:ssä tarkoitetut ehdot, jotka liittyvät osakkeiden maksamiseen muuten kuin rahalla; sekä
- 3) yhtiön mahdollinen velvollisuus korvata muita yhtiön perustamiseen liittyviä kuluja kuin julkiset maksut ja tavanomaiset palkkiot perustamisasiakirjojen laatimisesta tai siihen rinnas-

tettavasta työstä sekä näiden kulujen määrä.

7 §

Apportti

Osake voidaan maksaa muulla omaisuudella kuin rahalla (*apporttiomaisuus*), jos tätä koskeva ehto on otettu perustamissopimukseen. Ehdossa on mainittava:

- 1) ketä määräys koskee;
- 2) kuvaus apporttiomaisuudesta; sekä
- 3) apporttiomaisuuden taseeseen merkittävä arvo.

Jos osake voidaan 1 momentin mukaan maksaa apporttiomaisuudella, perustamissopimuksessa on lisäksi oltava selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa apporttiomaisuuden arvoa, ja noudatetuista apporttiomaisuuden arvostusperusteista. Perustamissopimukseen on liitettävä tai merkitsijöiden nähtävänä on pidettävä apporttiomaisuuden arvostamisen kannalta merkitykselliset asiakirjat, kuten kirjalliset sopimukset. Jos apporttiomaisuutena on liike, on vastaavasti annettava selvitys liikkeen taloudellisesta asemasta.

Apporttiomaisuudella on oltava 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu taloudellinen arvo yhtiölle. Työsuoritusta tai palvelun suorittamista koskeva sitoumus ei voi olla apporttiomaisuutta.

Jos merkintähintana on rahaa, mutta merkintään liittyy edellytys, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan omaisuutta tai palveluja, hankintaan sovelletaan, mitä apporttiomaisuudesta säädetään.

8 §

Periminen ja seuraamukset

Hallituksen on viipymättä perittävä viivästynyttä merkintähintaa.

Yhtiöjärjestys

4 §

Yhtiöjärjestyksen vähimmäissisältö

Yhtiöjärjestyksessä tai, jos yhtiöjärjestyksessä ei määrätä muista asioista, perustamissopimuksessa on mainittava yhtiön toiminimi ja kotipaikkana oleva Suomen kunta. Osakeyhtiön toiminimestä säädetään toiminimilaissa (128/1979). Perustamissopimuksessa mainittuun toiminimeen ja kotipaikkaan sovelletaan, mitä yhtiöjärjestysmääräyksestä säädetään.

Yhtiö voi toimia kaikilla toimialoilla ja yhtiön tilikausi on kalenterivuosi, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä.

Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta säädetään 5 luvussa.

5 §

Perusyhtiöjärjestys

Oikeusministeriön asetuksella voidaan määrätä osakeyhtiön perusyhtiöjärjestyksestä.

Osakkeen maksaminen

6 §

Rahamaksu

Rahassa maksettava merkintähinta on suoritettava yhtiön Suomessa ollevalle talletuspankin tai talletusten vastaanottamiseen oikeutetun ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin tilille tai vastaavalle ulkomailla ollevalle tilille.

Hallitus voi todeta oikeuden osakkeeseen menetetyksi, jos merkintähin

taa mahdollisine viivästyskorkoineen ei ole maksettu sen eräännyttyä eikä hallitus ole antanut merkitsijälle lisää maksuaikaa. Hallitus voi tällöin antaa osakkeen merkittäväksi toiselle henkilölle, jonka on heti suoritettava osakkeesta maksettavaksi erääntynyt määrä. Hallituksen on ennen yhtiön rekisteröimistä mitätöitävä osakkeet, joita ei ole täysin maksettu.

Se, jonka oikeus osakkeeseen on 2 momentin nojalla todettu menetetyksi, on velvollinen suorittamaan yhtiölle mahdollisten perimiskulujen lisäksi korvauksena kolmasosan osakkeen merkintähinnasta.

9 §

Merkintähintasaaminen

Yhtiö ei saa luovuttaa eikä pantata osakkeen merkintään perustuvaa saamistaan. Jos yhtiö asetetaan konkurssiin, saaminen kuuluu konkurssipesään.

Rekisteröiminen ja sen oikeusvaikutukset

10 §

Yhtiön rekisteröiminen

Yhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi Patentti- ja rekisterihallituksen pitämään kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoituksesta tai yhtiön perustaminen raukeaa. Rekisteröimisestä säädetään tarkemmin kaupparekisterilaissa.

Osakkeiden on rekisteröitäessä oltava täysin maksettuja. Osakepääomana rekisteröidään perustamissopimuksen tai yhtiöjärjestyksen mukaan osakepääomaan merkittävä määrä.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä:

1) yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että yhtiön perustamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä; sekä

2) hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että tämän lain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu.

11 §

Rekisteröimisen oikeusvaikutukset

Yhtiö syntyy rekisteröinnillä. Perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehdystä toimesta tai perustamissopimuksessa yksilöidystä, enintään vuosi ennen perustamissopimuksen allekirjoittamista tehdystä toimesta aiheutuneet velvoitteet siirtyvät yhtiölle rekisteröinnillä.

Osakkeenomistaja ei rekisteröinnin jälkeen voi osakemerkinnästä vapautumisen perusteeksi vedota siihen, että perustamiseen liittynyt ehto ei ole toteutunut.

12 §

Oikeuskelpoisuus

Ennen rekisteröintiä yhtiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

13 §

Vastuu toimista ennen rekisteröintiä

Yhtiön puolesta ennen sen rekisteröintiä tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja tekijät yhteisvastuullisesti. Vastuu voi 11 §:n 1 momentin mukaisesti siirtyä yhtiölle yhtiön rekisteröinnillä.

Hallitus voi kuitenkin ilman henkilökohtaista vastuuta ryhtyä toimenpiteisiin yhtiön rekisteröintiä koskevissa asioissa ja osakkeista suoritettavan maksun saamiseksi.

14 §

Oikeustoimet rekisteröimättömän yhtiön kanssa

Jos yhtiön sopimuskumppani tiesi yhtiön olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua yhtiön kanssa tehdystä sopimuksesta, mikäli yhtiön rekisteröintiä ei ole haettu 10 §:n 1 momentin mukaisessa määräajassa tai jos hakemus on hylätty. Jos hän ei tiennyt yhtiön olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta, kunnes yhtiö on rekisteröity.

15 §

Perustamisen raukeaminen

Yhtiön perustaminen raukeaa, jollei yhtiötä ole ilmoitettu rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoituksesta tai jos rekisteröinti evätään.

Jos perustaminen raukeaa, hallituksen jäsenet vastaavat yhteisvastuullisesti merkityistä osakkeista maksetun määrän ja siitä saadun tuoton palauttamisesta osakkeenomistajille. Hallituksen jäsenet saavat kuitenkin vähentää palautettavasta määrästä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden aiheuttamat kulut.

Julkisia osakeyhtiöitä koskevat erityiset säännökset

16 §

Erityiset edut ja kustannukset

Julkisen osakeyhtiön perustamissopimuksessa on mainittava perustami-

sesta yhtiölle aiheutuvat kustannukset tai näiden arvioitu enimmäismäärä sekä perustamissopimuksen allekirjoittaneille osakkaeenomistajille mahdollisesti tulevat erityiset edut.

17 §

Perustamisen jälkeen tehdyt merkittävät hankinnat

Jos julkinen osakeyhtiö hankkii omaisuutta perustamissopimuksen allekirjoittajalta kahden vuoden kuluessa yhtiön rekisteröinnistä vastikkeella, joka on vähintään kymmenesosa hankintahetken osakepääomasta, eikä hankinta kuulu yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan tai tapahdu arvapapereiden julkisessa kaupankäynnissä, hankinta on saatettava yhtiökokouksen hyväksyttäväksi.

Yhtiökokoukselle on esitettävä hankittua omaisuutta ja maksettua vastiketta koskeva 7 §:ää vastaava hallituksen selvitys ja sitä koskeva hyväksytyn tilintarkastajan lausunto, jotka on rekisteröitävä kaupparekisteriin.

3 luku

Osakkeet

Yleiset säännökset

1 §

Osakkeiden yhtäläisyys ja erilaisuus

Kaikki osakkeet tuottavat yhtiössä yhtäläiset oikeudet.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että yhtiössä on tai voi olla oikeuksiltaan tai velvollisuuksiltaan toisistaan poikkeavia osakkeita (*erilajiset osakkeet*). Tällöin yhtiöjärjestyksestä on käytävä ilmi osakkeiden väliset erot.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä edellytyksistä ja menettelystä, joita noudattaen osakkeita voidaan muuntaa toisenlaisiksi (*muuntolauseke*). Muuntaminen on viivytyksettä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Muuntaminen tulee voimaan, kun ilmoitus on rekisteröity.

2 §

Osakeoikeuksien käyttäminen

Osakkeen saajalla ei ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia, ennen kuin hänet on merkitty 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuun osakeluetteloon tai hän on yhtiölle ilmoittanut saantonsa ja esittänyt siitä selvityksen. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista osakkeeseen perustuvaa oikeutta, jota käytetään esittämällä tai luovuttamalla osakekirja, lippu tai muu yhtiön antama erityinen todistus. Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvaan osakkeeseen sovelletaan, mitä 4 luvun 2 §:ssä säädetään.

Jos useat omistavat osakkeen, he voivat käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia vain yhteisen edustajan kautta.

Osakkeen tuottama äänivalta ja äänivallattomat osakkeet

3 §

Äänivalta

Osake tuottaa yhden äänen kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että osakkeilla on erisuuruinen äänimäärä.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan lisäksi määrätä, että yhtiössä on tai voi olla 1 momentissa tarkoitettujen osakkeiden lisäksi osakkeita, jotka tuottavat äänioikeuden vain yhtiöjärjestyksessä

määrätyissä asioissa (*äänivallaton osake*).

4 §

Äänivallatonta osaketta koskevia olettamasaännöksiä

Jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä:

1) äänivallaton osake tuottaa äänioikeutta lukuun ottamatta samat oikeudet kuin muutkin osakkeet;

2) äänivallaton osake tuottaa äänioikeuden kaikissa asioissa, jos sille jakopäätöksestä riippumatta maksettava osinko tai muu vapaa oma pääoma on maksamatta, vaikka kahdeksan kuukautta on kulunut tilikauden päättymisestä; sekä

3) asiassa, jossa osake ei tuota äänioikeutta, osaketta ei lueta mukaan laskettaessa yhtiökokouksen päätöksen edellyttämää enemmistöä.

Nimellisarvo

5 §

Nimellisarvo

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä yhtiön osakkeille nimellisarvo. Tällöin yhtiön kaikilla osakkeilla on oltava sama nimellisarvo.

Jos yhtiön osakkeilla on nimellisarvo, yhtiötä perustettaessa osakepääomaan on merkittävä kunkin osakkeen osalta vähintään nimellisarvon määrä. Vastaavasti annettaessa uusia osakkeita osakeannilla tai optio-oikeuksien nojalla osakepääomaa on samalla korotettava vähintään annettavien osakkeiden nimellisarvon määrällä. Osakepääoman tulee aina olla vähintään

osakkeiden yhteenlasketun nimellisarvon suuruinen.

Osakkeen luovutettavuus

6 §

Vaihdannanrajoituslausekkeet

Yhtiöjärjestyksessä voidaan rajoittaa oikeutta luovuttaa ja hankkia osake vain 7 ja 8 §:n mukaisesti.

Mahdollisuudesta yhtiöjärjestyksessä alentaa arvopaperimarkkinalain 6 luvun mukaisen lunastusvelvollisuuden perustavaa ääniosuutta säädetään arvopaperimarkkinalain 6 luvussa.

7 §

Lunastuslauseke

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että osakkeenomistajalla, yhtiöllä tai jollakulla muulla on oikeus lunastaa uudelle omistajalle muulta kuin yhtiöltä siirtyvä osake. Lunastuslausekkeessa on samalla määrättävä:

- 1) keillä on lunastusoikeus;
- 2) miten lunastamiseen oikeutettujen keskinäinen etuoikeus määräytyy;
- 3) lunastushinta tai sen laskemisen käytettävät perusteet;
- 4) yhtiölle esitettävän lunastusvaatimuksen aika, enintään kaksi kuukautta siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu hallitukselle;
- 5) lunastushinnan suorittamisen aika, enintään kuukausi 4 kohdassa mainitun määräajan päättymisestä tai, milloin lunastushintaa ei ole kiinteästi määrätty, enintään kuukausi lunastushinnan vahvistamisesta; sekä
- 6) milloin ja miten hallituksen tulee antaa lunastamiseen oikeutetuille tieto osakkeen siirtymisestä ja siitä, käyt-

tääkö yhtiö mahdollista lunastusoikeutetaan.

Jos 1 momentissa mainitusta seikasta ei ole määrätty yhtiöjärjestyksessä, lunastuksesta on tältä osin voimassa, mitä 2 luvun 5 §:n nojalla annetun asetuksen mukaisen perusyhtiöjärjestyksen asianomaisessa kohdassa on lunastuslauseketta yhtiöjärjestykseen otettaessa määrätty.

Lunastuslauseke koskee kaikenlaisia saantoja, jollei määrätynlaisia saantoja ole yhtiöjärjestyksessä suljettu sen ulkopuolelle. Jos samalla saannolla on hankittu useita osakkeita, on ne kaikki lunastettava, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä.

Ennen kuin on käynyt selville, käytetäänkö lunastusoikeutta, ei sillä, jolle osake on siirtynyt, ole yhtiössä muuta osakkeeseen perustuvaa oikeutta kuin oikeus saada suoritus varoja jaettaessa ja etuoikeus osakeannissa. Osakeannista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät sille, joka käyttää lunastusoikeuttaan.

Yhtiö voi lunastaa osakkeen vain vapaalla omalla pääomalla. Lunastuksesta päättämiseen julkisessa osakeyhtiössä sovelletaan vastaavasti, mitä 15 luvun 11 §:n 3 momentissa säädetään.

8 §

Suostumuslauseke

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että osakkeen hankkimiseen luovustustoimin vaaditaan yhtiön suostumus. Sellainen määräys ei kuitenkaan koske osaketta, joka on hankittu pakokohuutokaupassa tai konkurssipesästä.

Suostumuksen antamisesta päättää hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Yhtiöjärjestykseen voidaan ottaa määräyksiä suostumuksen antamisen edellytyksistä. Jos samalla saannolla on hankittu useita osakkeita, kysymys suostumuksen antamisesta on

ratkaistava niiden kaikkien osalta samalla tavoin, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä.

Jos suostumusta koskevasta ratkaisusta ei ole kirjallisesti ilmoitettu hakijalle kahden kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta yhtiölle tai yhtiöjärjestyksessä määrättyssä lyhyemmässä ajassa, suostumus katsotaan annetuksi.

Ennen kuin suostumus on annettu, ei luovutuksensaajalla ole yhtiössä muuta osakkeeseen perustuvaa oikeutta kuin oikeus suoritukseen varoja jaettaessa ja etuoikeus osakeannissa. Etuoikeuden nojalla saatu osake ei ilman yhtiön suostumusta tuota edellä mainittua parempaa oikeutta.

Osakekirja, väliaikaistodistus ja muut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset

9 §

Osakekirjan antaminen

Jos yhtiön osakkeita ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään, hallituksen on osakeluetteloon merkityn osakkeenomistajan pyynnöstä annettava tämän osakkeista osakekirjat. Osakekirjaa ei kuitenkaan saa antaa ennen kuin yhtiö ja osake on rekisteröity.

Hallituksen on osakkeenomistajan pyynnöstä toimitettava yhtiön kulujen korvaamista vastaan osakekirjan jakaminen taikka osakekirjojen yhdistäminen tai muu vaihtaminen, jos on kysymys samanlaisista osakkeista.

10 §

Osakekirjan sisältö

Osakekirja voidaan asettaa vain nimetyille henkilöille.

Osakekirjassa on oltava:

1) yhtiön toiminimi sekä yritys- ja yhteisötunnus;

2) osakkeen tai, jos osakekirja koskee useita osakkeita, osakekirjan järjestysnumero;

3) osakkeen laji, jos yhtiössä voi osakekirjaa annettaessa olla erilaisia osakkeita; sekä

4) maininta 1 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesta velvollisuudesta suorittaa erityisiä maksuja yhtiölle, tämän luvun 1 §:n 3 momentin mukaisesta muuntolausekkeesta, 7 §:n mukaisesta lunastuslausekkeesta tai 8 §:n mukaisesta suostumuslausekkeesta taikka 15 luvun 11 §:n mukaisesta hankinta- tai lunastusehdosta, jos sellainen on yhtiöjärjestyksessä.

Osakekirjan tulee olla päivätty ja hallituksen tai hallituksen siihen valtuuttaman henkilön allekirjoittama. Allekirjoitus saadaan suorittaa painamalla tai muulla siihen verrattavalla tavalla.

11 §

Osakekirjaan eräissä tapauksissa tehtävät merkinnät

Osakekirjaan on viipymättä tehtävä asiaa koskeva merkintä, jos:

1) osake mitätöidään;

2) osakeantiin osallistutaan esittämällä osakekirja; tai

3) osakeantitodistus tai muu 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu todistus annetaan osakekirjan esittämistä vastaan.

Jos osakekirja on kuolettamisen yhteydessä annettu toisen sijaan, siitä on osakekirjassa mainittava.

12 §

Väliaikaistodistus ja muut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset

Ennen osakekirjan antamista yhtiö voi antaa todistuksen, joka koskee oikeutta yhteen tai useampaan osakkeeseen ja joka sisältää ehdon osake-

kirjan antamisesta ainoastaan todistuksen palauttamista vastaan (*väliaikaistodistus*). Todistukseen on merkittävä, onko osake kokonaan maksettu, ja pyynnöstä tehtävä merkintä suorite-
tuista maksuista. Todistuksesta on muuten voimassa, mitä 10 §:ssä säädetään osakekirjasta.

Yhtiö voi antaa todistuksen merkintäoikeudesta osakeannissa (*osakeantitodistus*) tai optio-oikeudesta (*optiotodistus*) taikka muun vastaavanlaista oikeutta osoittavan todistuksen, joka sisältää ehdon oikeuden käyttämisestä ainoastaan todistuksen palauttamista vastaan. Todistuksen tulee sisältää osakkeiden merkinnän tai muun oikeuden käyttämisen ehdot. Todistuksen allekirjoittamisesta on voimassa, mitä 10 §:n 3 momentissa säädetään osakekirjasta.

Osakeanti tai varojen jakaminen voidaan toteuttaa myös osakekirjoihin kuuluvia osakeanti- tai osinkolippuja käyttämällä. Osakeantilippuja käytettäessä ei anneta osakeantitodistusta.

13 §

Velkakirjalain säännösten soveltaminen osakekirjaan, väliaikaistodistukseen ja muihin todistuksiin

Jos osakekirja tai väliaikaistodistus luovutetaan tai pantataan, on vastavasti sovellettava, mitä velkakirjalain (622/1947) 13, 14 ja 22 §:ssä on säädetty juoksevista velkakirjoista. Tällöin on se, jolla on osakekirja tai väliaikaistodistus hallussaan ja joka yhtiön asiakirjaan tekemän merkinnän mukaan on osakkeenomistajana merkitty osakeluetteloon, rinnastettava siihen, jolla velkakirjalain 13 §:n 2 momentin mukaan edellytetään olevan velkakirjan osoittama oikeus. Mitä velkakirjalain 13, 14 ja 22 §:ssä on säädetty juoksevista velkakirjoista, on vastavasti sovellettava myös osakeantitodistukseen ja optiotodistukseen tai

yhtiön antamaan muuhun vastaavanlaista oikeutta osoittavaan 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun todistukseen.

Osakeantilippuun sovelletaan velkakirjalain 13, 14 ja 22 §:n säännöksiä haltijavelkakirjoista sen jälkeen, kun osakeantipäätös on tehty. Jos osakeantilippu on hankittu yhdessä osakekirjan kanssa, ei saajalla kuitenkaan ole siihen parempaa oikeutta kuin osakekirjaan. Jos osakeantilippu on luovutettu erillään osakekirjasta ennen kuin osakkeiden antamista koskeva päätös tai muu sellainen päätös on tehty, ei velkakirjalain 14 §:ää sovelleta.

Osinkolipusta säädetään velkakirjalain 24 ja 25 §:ssä.

14 §

Yhtiön pakkokeinot

Jos osakekirja on tämän lain mukaan varustettava merkinnällä, yhtiö voi evätä osakkeeseen perustuvan oikeuden saada varoja yhtiöstä ja oikeuden osakkeiden saamiseen, kunnes osakekirja on sanottua tarkoitusta varten esitetty. Samoin voidaan menetellä, jos osakekirja on vaihdettava 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun osakkeen muuntamisen johdosta.

Osake- ja osakasluettelo

15 §

Osake- ja osakasluettelo

Jos yhtiön osakkeita ei ole liitetty arvo-osuusjärjestelmään, hallituksen on ylläpidettävä niistä luetteloa (*osakeluettelo*). Luetteloon merkitään osakkeet tai osakekirjat numerojärjestyksessä, niiden antamispäivä sekä osakkeenomistajan nimi ja osoite. Jos yhtiössä on erilajisia osakkeita, tulee osakeluettelosta ilmetä, mihin lajiin kukin osake kuuluu.

Osakeluettelon mukaisista osakkeenomistajista on pidettävä aakkosellista luetteloa (*osakasluettelo*), jonka tulee sisältää 1 momentissa mainitut henkilötiedot sekä ilmoitus kunkin osakkeenomistajan osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain.

Osakeluettelo ja osakasluettelo on laadittava viivytyksettä yhtiön perustamisen jälkeen. Luetteloita on pidettävä luotettavalla tavalla.

16 §

Saannon merkitseminen osake- ja osakasluetteloon

Osakkeen saajan yhtiölle ilmoittama saanto sekä muu osakeluetteloön merkittyä seikkaa koskeva yhtiölle ilmoitettu muutos on viivytyksettä merkittävä osakeluetteloön ja osakasluetteloön. Ennen merkintää saannosta on esitettävä luotettava selvitys. Merkintä on päivättävä. Jos osakkeenomistajalla, yhtiöllä tai jollakin muulla on 7 §:n mukainen lunastusoikeus tai jos vaaditaan 8 §:ssä tarkoitettu osakkeen hankkimista koskeva suostumus, ei merkintää kuitenkaan saa tehdä ennen kuin on selvinnyt, ettei lunastusoikeutta käytetä tai että suostumus on annettu.

Jos osakkeen viimeinen luovutus on merkitty osakekirjaan tai väliaikaistodistukseen avoimella siirrolla, osakekirjaan tai väliaikaistodistukseen on pantava uuden osakkeenomistajan nimi ennen kuin saanto merkitään luetteloihin. Yhtiölle esitettyyn osakekirjaan tai väliaikaistodistukseen on pantava todistus merkitsemisestä ja sen päivämäärästä.

Jos yhtiössä on vain yksi osakkeenomistaja, osakkuus on viipymättä ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa saannosta ilmoitettava merkittäväksi osakeluetteloön ja osakasluetteloön.

17 §

Luetteloiden julkisuus

Yksityisessä osakeyhtiössä osakkeenomistajalla on oikeus tutustua osake- ja osakasluetteloön yhtiön pääkonttorissa. Jos yhtiössä on vain yksi osakkeenomistaja, kenellä tahansa on oikeus tutustua osakasluetteloön.

Julkisessa osakeyhtiössä osakkeenomistajalla samoin kuin kenellä tahansa on oikeus vastaavasti tutustua osakasluetteloön sellaisia osakkeenomistajia koskevien tietojen osalta, joilla luetteloiden perusteella on vähintään yksi tuhannesosa yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Osakkeenomistajalla on aina oikeus saada luettelosta itseään koskevat tiedot.

Kenellä tahansa on 1 ja 2 momentin estämättä oikeus saada osake- tai osakasluettelosta tietoja, jos hän osoittaa oikeutensa todennäköisesti siitä riippuvan. Viranomaisella on aina oikeus saada tehtäviensä toteuttamista varten tarvittavat tiedot.

Sillä, jolla tämän pykälän mukaan on oikeus tutustua luetteloön tai saada siitä tietoja, on vastaavasti oikeus yhtiön kulut korvattuaan saada jäljennös luettelosta tai sen osasta.

4 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet

Yleiset säännökset

1 §

Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmästä annetussa

laissa (826/1991) tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään.

Jos yhtiön osake ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena, 1 momentissa tarkoitetun yhtiöjärjestysmääräyksen rekisteröintiä koskevaan ilmoitukseen on oheistettava arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettu arvopaperikeskuksen suostumus.

2 §

Osakeoikeuksien käyttäminen

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakkeen saajalla ei ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia, ennen kuin hänet on merkitty 4 §:ssä tarkoitettuun osakasluetteloon.

Osakkeeseen liittyvä oikeus saada suoritus yhtiöstä varoja jaettaessa tai oikeus saada osakkeita määräytyy sen mukaan, kenelle oikeus kuuluu varojen jakamista tai osakeantia koskevassa päätöksessä määrättyä erityisenä täsmäytyspäivänä.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on vain osakkeenomistajalla, joka on kymmenen päivää ennen yhtiökokousta merkittynä osakasluetteloon. Osakkeenomistuksessa edellä mainitun päivän jälkeen tapahtuneet muutokset eivät vaikuta tähän oikeuteen eivätkä osakkeenomistajan äänimäärään.

Hallintarekisteröidyn osakkeen nojalla voidaan käyttää arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momentissa mainittuja oikeuksia. Lisäksi se, joka 3 momentissa mainittuna päivänä on tällaisen osakkeen omistaja, voidaan yhtiökokoukseen osallistumista varten tilapäisesti merkitä osakasluetteloon.

Osakeantiin perustuvat oikeudet

3 §

Osakeantiin perustuvat oikeudet

Merkintäoikeus tai muu osakeantiin perustuva oikeus kirjataan 2 §:n 2 momentin mukaisen oikeudenhaltijan arvo-osuustilille oikeuden syntyessä, jollei osakeantipäätöksessä toisin määrätä.

Osakeantipäätöksessä voidaan määrätä, että 1 momentissa tarkoitettuja oikeuksia kirjataan kunkin oikeudenhaltijan tilille vain kokonaisia osakkeita vastaava määrä, jos tämän ylimenevät oikeudet myydään arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:n mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai julkisella huutokaupalla oikeudenhaltijoiden lukuun ja maksetaan näille saamatta jääneiden oikeuksien suhteessa. Merkintäoikeuksien myymisen sijasta voidaan määrätä, että yhtiö luovuttaa vastaavan määrän omia osakkeitaan julkisessa kaupankäynnissä tai julkisella huutokaupalla, ja oikeudenhaltijoilla on oikeus luovutus- ja merkintähinnan erotukseen. Oikeudenhaltijoille kuuluvien varojen osalta noudatetaan, mitä 15 luvun 10 §:n 3 momentissa säädetään. Korkoa on tällöin maksettava osakeantiin perustuvien oikeuksien syntymisestä lukien.

Osakas- ja odotusluettelo

4 §

Osakasluettelo

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista osakkeista ja niiden omistajina olevista osakkeenomistajista pidetään arvopaperikeskuksessa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla osakasluetteloa, johon on merkittävä osakkeenomistajan nimi, henkilötunnus tai muu yksilöintitunnus, yhteys-, maksu- ja verotustiedot, osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä se tilinhoitajayhteisö, jonka hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden osalta on merkittävä vastaavat tiedot osakkeiden hoitajasta sekä maininta hallintarekisteröinnistä. Hallintarekisteröityjen samoin kuin sellaisten osakkeiden osalta, joiden osalta muu kuin osakkeenomistaja on arvo-osuustilin merkintöjen mukaan oikeutettu ottamaan vastaan osakkeeseen perustuvat suoritukset, maksuosoitteeksi voidaan merkitä asianomainen tilinhaltija taikka tilinhoitajayhteisö.

Edellä 2 §:n 4 momentissa tarkoitettua tilapäistä merkintää varten on ilmoitettava osakkeenomistajan nimi ja osoite, osakasluetteloon merkittävien osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä sellainen arvopaperikeskuksen sääntöjen mukainen yksilöivä tieto, joka olisi annettava arvo-osuustileistä annetun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua yksilöintitunnusta haettaessa.

5 §

Osakasluettelon julkisuus

Osakkeenomistajalla ja muulla henkilöllä on oikeus tutustua osakasluetteloon arvopaperikeskuksessa sekä saada osakasluettelosta tietoja ja jäljennöksiä 3 luvun 17 §:ssä säädettyillä edellytyksillä. Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua osakasluetteloa sanottu koskee yhtiökokouksen päättämiseen asti.

Mitä 1 momentissa säädetään ei kuitenkaan koske henkilötunnuksia, maksu- tai verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osakkeenomistajan myytäväksi antamat osakkeet on kirjattu. Tietoon siitä, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu, sovelletaan, mitä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 a §:ssä säädetään arvo-osuustiliä koskevista tiedoista.

6 §

Odotusluettelo

Yhtiötä perustettaessa tai uusia osakkeita annettaessa se, jolla on oikeus osakkeeseen, on osakasluettelon sijasta merkittävä arvopaperikeskuksessa pidettävään erilliseen luetteloon (*odotusluettelo*), kunnes yhtiö ja osake on rekisteröity. Osakkeen saajan kohdalle luetteloon on tehtävä merkintä osakkeesta suoritetusta maksusta.

Jos osakkeeseen kohdistuu 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettu lunastuslauseke tai 3 luvun 8 §:ssä tarkoitettu suostumuslauseke ja saanto on ilmoitettu merkittäväksi osakasluetteloon, saanto on osakasluettelon sijasta merkittävä odotusluetteloon, kunnes kysymys osakkeen lunastamisesta on ratkennut tai suostumus on annettu.

Viranomaisella on oikeus saada odotusluettelosta tehtäviensä toteuttamista varten tarvittavat tiedot.

Osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään yhtiöjärjestystä muuttamalla

7 §

Päätös liittämisestä

Jos yhtiöjärjestystä muutetaan ottamalla siihen 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu määräys, yhtiökokouksen on samalla määrättävä aika, jonka kuluessa osakkeet liitetään arvo-osuusjärjestelmään (*ilmoittautumisaika*). Ilmoittautumisaika voidaan jättää myös hallituksen päätettäväksi.

8 §

Päätöksestä ilmoittaminen

Yhtiön on viimeistään kolme kuukautta ennen ilmoittautumisajan päättymistä ilmoitettava 7 §:ssä tarkoitettua päätöksestä osakkeenomistajille.

Tällöin on annettava myös ohjeet siitä, kuinka osakkeenomistajan tai sen, jonka hallussa osakekirja on, on meneteltävä saadakseen oikeuden osakkeeseen kirjatuksi arvo-osuustilille, sekä siitä, miten osakkeeseen kohdistuvat muut oikeudet voidaan kirjata.

Ilmoitus on toimitettava siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite on yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Ilmoitus ohjineen on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja tilinhoitajayhteisöille.

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan tarvittaessa määrätä tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta menettelystä.

9 §

Oikeuksien kirjaaminen

Kun 7 §:ssä tarkoitettu päätös on rekisteröity ja ilmoittautumisaika on alkanut, osakkeenomistaja voi vaatia oikeutensa kirjaamista tilinhoitajayhteisöltä. Kirjaamisen tulee tapahtua sellaisella arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa jokaisen osakkeen yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Jos osakkeesta on annettu osakekirja, osakkeenomistajan on luovutettava se tilinhoitajayhteisölle, jonka on varustettava se merkinnällä osakkeiden liittämistä arvo-osuusjärjestelmään.

Pantinhaltija ja muu oikeudenhaltija voi ilmoittaa oikeutensa kirjattavaksi osakkeenomistajan arvo-osuustilille. Jos osakkeenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan tilinhoitajayhteisölle, tämän on avattava osakkeenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle osake ja hakijan oikeus kirjataan.

Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.

10 §

Ilmoittautumisajan päättymisen vaikutus

Ilmoittautumisajan päätyttyä osakkeenomistaja ei voi käyttää oikeuksiaan yhtiössä, ennen kuin hänen oikeutensa on kirjattu arvo-osuusjärjestelmään 9 §:ssä säädettyllä tavalla.

Jos osakekirja tämän jälkeen luovutetaan tai pantataan, 3 luvun 13 §:n säännöksiä velkakirjalain soveltamisesta ei noudateta. Osakekirja voidaan ilmoittautumispäivän jälkeenkin kuulettaa, niin kuin siitä on erikseen säädetty.

11 §

Yhteistilille kirjattavat osakkeet

Arvopaperikeskuksen on viimeistään ilmoittautumisajan päättyessä avattava yhtiön nimiin yhteinen arvo-osuustili niiden osakkeenomistajien lukuun, joiden oikeuden kirjaamista arvo-osuusjärjestelmään ei ole ilmoittautumisajan kuluessa vaadittu.

Jollei kirjaamista ei ole vaadittu, vaikka kymmenen vuotta on kulunut ilmoittautumispäivästä, arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus osakkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetettyyn osakkeeseen sovelletaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita koskevia säännöksiä.

Osakkeiden poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä yhtiöjärjestyksestä muuttamalla

12 §

Päätös poistamisesta

Jos yhtiöjärjestyä muutetaan poistamalla siitä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu määräys, yhtiökokouksen on samalla määrättävä päivä, jona osakkeet poistetaan arvo-osuusjärjestelmästä. Päivä voidaan jättää myös hallituksen päätettäväksi.

Jos yhtiön osake on julkisen kaupankäynnin kohteena, päätöstä koskevaan rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu rahoitustarkastuksen myöntämä poikkeuslupa.

13 §

Päätöksestä ilmoittaminen

Yhtiön on viimeistään kolme kuukautta ennen poistamista ilmoitettava 12 §:ssä tarkoitettua päätöksestä osakkeenomistajille.

Ilmoitus on toimitettava siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite on yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Ilmoitus ohjeineen on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja tilinhoitajayhteisöille.

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan tarvittaessa määrätä tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettua menettelyä.

14 §

Luetteloiden laatiminen ja osakekirjojen antaminen

Kun osakkeet on poistettu arvo-osuusjärjestelmästä, yhtiön on viivytyksettä laadittava osake- ja osaksluettelot siten kuin 3 luvun 15 §:ssä säädetään.

Jos muulla kuin osakkeenomistajalla on arvo-osuustilille kirjattujen merkintöjen mukaan oikeus saada osakkeesta annettava osakekirja haltuunsa, osaketta ei saa poistaa arvo-osuusjärjestelmästä, ennen kuin osakekirja annetaan siihen oikeutetulle. Osakkeenomistajan oikeudesta vaatia osakekirjan antamista säädetään 3 luvun 9 §:ssä.

II OSA

Hallinto ja tilinpäätös

5 luku

Yhtiökokous

Yleisiä säännöksiä

1 §

Osakkeenomistajien päätöksenteko

Osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa.

Osakkeenomistajat voivat 1 momentin estämättä yhtiökokousta pitämättä yksimielisinä päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta. Tällainen päätös on kirjattava, päivättävä ja allekirjoitettava. Jos yhtiössä on useampia kuin yksi osakkeenomistaja, on vähintään kahden heistä allekirjoitettava päätös. Kirjattuun päätökseen sovelletaan, mitä yhtiökokouksen pöytäkirjasta säädetään.

2 §

Yhtiökokouksen toimivalta

Yhtiökokous päättää tämän lain nojalla sille kuuluvista asioista. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiökokous päättää toimitusjohtajan

ja hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvasta asiasta.

Jäljempänä 6 luvun 8 pykälässä säädetään yhtiön hallintoon kuuluvan asian viemisestä yhtiökokouksen päättäväksi. Yksimieliset osakkeenomistajat voivat yksittäistapauksessa myös omasta aloitteestaan tehdä päätöksen yhtiön hallintoon kuuluvassa asiassa.

3 §

Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä tilinpäätöksen vahvistamisesta sekä taseen osoittaman voiton käyttämisestä. Emoyhtiössä on lisäksi päätettävä konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä myös hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta, jollei tässä laissa tai yhtiöjärjestyksessä määrätä näiden toimikaudesta tai valinnasta päättävästä yhtiökokouksesta toisin.

Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, jos

- 1) yhtiöjärjestyksessä niin määrätään;
- 2) hallitus katsoo siihen olevan aihetta;
- 3) osakkeenomistaja vaatii sitä 4 §:n mukaisesti; tai
- 4) hallintoneuvosto katsoo siihen olevan aihetta ja sillä on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus päättää asiasta.

Osakkeenomistajan aloiteoikeus

4 §

Oikeus vaatia ylimääräistä yhtiökokousta

Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on yhteensä kymmenesosa tai yhtiöjärjestyksessä määrätty pienempi osa kaikista osakkeista, vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelemistä varten. Kokouskutsu on toimitettava kahden viikon kuluessa vaatimuksen saapumisesta.

5 §

Oikeus saada asia käsiteltäväksi

Osakkeenomistajalla on oikeus saada tietty asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Yhtiökokoukseen osallistuminen

6 §

Osallistuminen

Jokaisella osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen.

Osallistumisen edellytyksenä on, että osakkeenomistaja on merkittynä osakeluetteloon tai hän on yhtiölle ilmoittanut saantonsa ja esittänyt siitä selvityksen siten kuin 3 luvussa säädetään. Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvassa yhtiössä osallistumisen edellytyksenä on, että osakkeenomistaja on merkittynä osakasluetteloon kymmenen päivää ennen yhtiökokousta siten kuin 4 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä kokouksessa, jollei yhtiökokous yksittäistapauksessa päättä toisin. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on velvolli-

suus olla läsnä yhtiökokouksessa silloin, kun se on tarpeen osakkeenomistajan 25 §:ssä tarkoitetun kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Tilintarkastajan läsnäolosta yhtiökokouksessa säädetään tilintarkastuslaissa.

7 §

Ilmoittautuminen

Yhtiöjärjestyksessä osakkeenomistajan osallistumisen edellytykseksi

voidaan asettaa velvollisuus ilmoittautua yhtiölle viimeistään tietynä päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen yhtiökokousta. Viimeinen ilmoittautumispäivä on mainittava kokouskutsussa.

8 §

Asiamies ja avustaja

Osakkeenomistaja saa käyttää oikeuttaan yhtiökokouksessa asiamiehen välityksellä. Asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja tai hänen on muutoin luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa. Valtuutus koskee yhtä kokousta, jollei valtuutuksesta muuta ilmene.

Osakkeenomistajalla ja asiamiehellä saa kokouksessa olla avustaja.

9 §

Yhtiön omat osakkeet

Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen. Tällaista osaketta ei myöskään oteta lukuun, kun pätevän päätöksen syntymiseen tai tietyn oikeuden käyttämiseen vaaditaan kaikkien osakkeiden suostumus tai suostumus osakkeenomistajilta, joilla on määräosa yhtiön osakkeista.

10 §

Ulkopuoliset

Yhtiökokous voi päättää, että kokouksessa voi olla läsnä myös muita kuin tämän tai muun lain nojalla läsnäoloon oikeutettuja. Yhtiön hallitus voi päättää, että yhtiökokoukseen voidaan 16 §:ssä tarkoitetulla tavalla osallistua teknisen apuvälineen avulla.

Yleistä päätöksenteosta

11 §

Päätettävät asiat

Yhtiökokouksessa saa päättää vain sellaisesta asiasta, joka on mainittu kokouskutsussa tai joka yhtiöjärjestyksen mukaan on käsiteltävä kokouksessa. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on lisäksi päätettävä 3 §:ssä mainituista asioista sekä siinä voidaan päättää 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta tilintarkastajan valinnasta ja 7 luvun 7 §:ssä tarkoitetusta erityisen tarkastuksen määräämisestä. Yhtiökokous voi 1 momentin estämättä päättää uuden kokouksen koolle kutumisesta ja asian siirtämisestä jatkokokoukseen.

12 §

Äänimäärä

Jokainen saa yhtiökokouksessa äänestää edustamiensa osakkeiden koko äänimäärällä, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

13 §

Yhdenvertaisuusperiaate

Yhtiökokouksessa ei saa tehdä 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista päätöstä.

14 §

Esteellisyys

Osakkeenomistaja tai hänen asiamiehensä ei saa äänestää asiassa, joka koskee kannetta osakkeenomistajaa itseään vastaan taikka tämän vapauttamista vahingonkorvausvelvollisuudesta tai muusta velvoitteesta yhtiötä

kohtaan. Osakkeenomistaja tai hänen asiamiehensä ei myöskään saa äänestää asiassa, joka koskee kannetta muuta henkilöä vastaan tai tämän vapauttamista velvoitteesta, jos osakkeenomistajalla on asiassa odotettavana olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos kaikki osakkeenomistajat ovat esteellisiä.

15 §

Muotovaatimusten sivuuttaminen

Asiassa, jonka käsittelyssä ei ole noudatettu menettelyä koskevia tämän lain säännöksiä tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä, saa tehdä päätöksen vain, jos ne osakkeenomistajat, joita lainminlyönti koskee, antavat siihen suostumuksensa.

Kokousmenettely

16 §

Kokouspaikka ja osallistuminen teknisen apuvälineen avulla

Yhtiökokous on pidettävä yhtiön kotipaikassa, jollei yhtiöjärjestyksessä

määrätä muusta paikkakunnasta. Kokous voidaan erittäin painavista syistä pitää muullakin paikkakunnalla.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että kokoukseen voidaan osallistua myös teknisen apuvälineen avulla. Myös hallitus voi tehdä tätä koskevan päätöksen, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Edellytyksenä menettelyn käyttämiselle on, että osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan selvittää tavallisessa yhtiökokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla. Tällaisesta

osallistumismahdollisuudesta on mainittava yhtiökokouskutsussa. Kokouskutsussa on myös mainittava, jos osakkeenomistajan puhevallan käyttäminen on rajoitettua.

17 §

Koolle kutsuminen

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä myös hallintoneuvoston oikeudesta kutsua yhtiökokous koolle.

Jos yhtiökokousta ei kutsuta koolle pätevällä tavalla, vaikka kutsu tulisi lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan toimittaa, Patentti- ja rekisterihallituksen tulee toimittaa kutsu, jos sitä on vaatinut hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja tai osakkeenomistaja. Patentti- ja rekisterihallitus voi periä yhtiöltä toimenpiteestä säädetyn maksun.

18 §

Kokouskutsun sisältö

Kokouskutsussa on mainittava kokouksessa käsiteltävät asiat. Jos asia koskee yhtiöjärjestyksen muuttamista,

kutsussa on mainittava muutoksen pääasiallinen sisältö.

Kokouskutsun sisältöä koskevia erityisiä säännöksiä on:

- 1) osakeantia koskevassa 9 luvun 4 §:n 2 momentissa;
- 2) suunnattua omien osakkeiden hankkimista ja lunastamista koskevassa 15 luvun 8 §:n 1 momentissa;
- 3) osakepääomaa alentamalla toteutettavaa lunastamista koskevassa 15 luvun 8 §:n 2 momentissa
- 4) sulautumista koskevassa 16 luvun 11 §:ssä; sekä
- 5) jakautumista koskevassa 17 luvun 11 §:ssä.

19 §

Kutsuaika

Kokouskutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta, 7 §:n mukaista viimeistä ilmoittautumispäivää tai 4 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua, arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä mainittua päivää.

Kutsuaikaa koskevia erityisiä säännöksiä on

- 1) jatkokokousta koskevassa 24 §:ssä;
- 2) sulautumista koskevassa 16 luvun 11 §:ssä;
- 3) jakautumista koskevassa 17 luvun 11 §:ssä; sekä
- 4) selvitystilaa koskevassa 20 luvun 3 §:ssä

Jos yhtiöjärjestyksen mukaan päätöksen pätevyys edellytyksenä on päätöksen tekeminen kahdessa yhtiökokouksessa, kutsua jälkimmäiseen kokoukseen ei saa toimittaa ennen kuin ensimmäinen kokous on pidetty. Kutsussa on mainittava edellisessä kokouksessa tehty päätös.

20 §

Kutsutapa

Jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä kirjallinen kokouskutsu, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

Sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, jokaiselle osakkaalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa, on lähetettävä

kirjallinen kutsu, jos kokouksessa käsitellään

- 1) yhtiöjärjestyksen muuttamista tämän luvun 29 §:ssä tarkoitetulla tavalla;
- 2) yhtiön sulautumista;
- 3) yhtiön jakautumista; tai
- 4) yhtiön asettamista selvitystilaan tai selvitystilan jatkamista.

21 §

Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Hallituksen päätösehdotukset ja, jos kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, tilinpäätöstä koskevat asiakirjat on vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä yhtiön pääkonttorissa tai internet-sivuilla, viivytyksettä lähetettävä osakkaalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa.

Jos päätös koskee osakeantia, optio-oikeuksien antamista taikka omien osakkeiden hankkimista tai lunastamista, eikä kokouksessa käsitellä tilinpäätöstä, 1 momentissa säädetty koskee myös:

- 1) viimeistä tilinpäätöstä koskevia asiakirjoja;

2) viimeisen tilikauden päättymisen jälkeen mahdollisesti tehtyä varojen jakoa koskevaa päätöstä;

3) viimeisen tilikauden päättymisen jälkeen laadittuja osavuositarkastuksia; sekä

4) hallituksen selostusta tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen laatimisen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista.

Sulautumisesta ja jakautumisesta päätettäessä nähtävänä pidettävistä ja pyynnöstä lähetettävistä asiakirjoista säädetään 16 luvun 12 §:ssä ja 17 luvun 12 §:ssä.

22 §

Poikkeus nähtävänä pitämisestä ja lähettämisestä

Mitä 21 §:ssä säädetään tilinpäätöstä koskevien asiakirjojen nähtävänä pitämisestä ennen yhtiökokousta ja lähettämisestä, ei sovelleta, jos yhtiö on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulla tavalla julkistanut tilinpäätöksensä viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta.

23 §

Puheenjohtaja, ääniluettelo ja pöytäkirja

Yhtiökokous valitsee kokouksen puheenjohtajan. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä puheenjohtajasta toisin.

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että läsnä olevista osakkeenomistajista, asiamiehistä ja avustajista laaditaan luettelo, johon merkitään kunkin osakkeenomistajan osakkeiden lukumäärä

ja äänimäärä (*ääniluettelo*). Kokouksessa on oltava nähtävänä osakasluettelo.

Puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että kokouksessa pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan merkitään tehdyt päätökset sekä mahdollisen äänestyksen tulos. Puheenjohtajan ja yhden sitä varten valitun tarkastajan on allekirjoitettava pöytäkirja. Ääniluettelo otetaan tai liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

Pöytäkirja on viimeistään kahden viikon kuluttua kokouksesta pidettävä yhtiön pääkonttorissa osakkeenomistajien nähtävänä ja kopio siitä on toimitettava osakkeenomistajalle, joka sitä pyytää. Osakkeenomistajalla on oikeus saada kopio pöytäkirjan liitteistä korvattuaan yhtiön kulut. Pöytäkirja on säilytettävä luotettavalla tavalla.

24 §

Jatkokokous

Yhtiökokous voi päättää, että asian käsittely siirretään jatkokokoukseen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista, voivat 1 momentin estämättä vaatia tilinpäätöksen hyväksymistä koskevan asian siirtämistä jatkokokoukseen. Jatkokokous on pidettävä aikaisintaan kuukauden ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua varsinaisesta yhtiökokouksesta. Päätöksen tekemistä ei saa toistamiseen siirtää.

Jatkokokoukseen on toimitettava eri kutsu, jos se pidetään yli neljän viikon kuluttua yhtiökokouksesta. Kutsu jatkokokoukseen voidaan aina toimittaa viimeistään neljä viikkoa ennen kokousta.

25 §

Kyselyoikeus

Hallituksen ja toimitusjohtajan on yhtiökokouksessa osakkeenomistajan

pyynnöstä annettava tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Jos kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, velvollisuus koskee myös yhtiön taloudellista asemaa yleisemmin, mukaan lukien yhtiön suhde toiseen konserniyhtiöön. Tietoja ei kuitenkaan saa antaa, jos niiden antaminen tuottaisi yhtiölle olennaista haittaa.

Jos osakkeenomistajan kysymyseen voidaan vastata vain sellaisten tietojen perusteella, jotka eivät ole kokouksessa käytettävissä, vastaus on annettava kahden viikon kuluessa kirjallisesti. Vastaus on toimitettava kysymyksen esittäneelle osakkeenomistajalle ja muulle osakkeenomistajalle, joka sitä pyytää.

Päätöksentekovaatimukset

26 §

Enemmistöpäätös

Yhtiökokouksen päätökseksi tulee se ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä, jollei muualla tässä laissa säädetä toisin. Vaalissa valituksi tulee se, joka saa eniten ääniä. Yhtiökokous voi ennen vaalia päättää, että valitaan se, joka saa yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan äänestys ratkaistaan arvala.

Yhtiöjärjestyksessä enemmistövaatimusta voidaan lieventää vain vaalien osalta.

27 §

Määräenemmistöpäätös

Jos päätös on tehtävä määräenemmistöllä, yhtiökokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

Määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä ovat, jollei muualla tässä laissa säädetä tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin:

- 1) yhtiöjärjestyksen muuttaminen;
- 2) suunnattu osakeanti;
- 3) optio-oikeuksien antaminen;
- 4) omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen julkisessa osakeyhtiössä;
- 5) suunnattu omien osakkeiden hankkiminen;
- 6) sulautuminen;
- 7) jakautuminen; sekä
- 8) yhtiön asettaminen selvitystilaan ja selvitystilan lopettaminen.

Jos yhtiössä on useita osakelajeja, on sulautumista, jakautumista, selvitystilaan asettamista, rekisteristä poistamista ja selvitystilan lopettamista sekä julkisessa osakeyhtiössä suunnattua omien osakkeiden hankkimista koskevien päätösten pätevyyden edellytyksenä lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osakelajin kokouksessa edustetuista osakkeista.

Määräenemmistövaatimusta ei voida lieventää yhtiöjärjestyksen määräyksellä.

28 §

Osakelajien yhdistäminen

Päätös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta siten, että kaksi tai useampi osakelaji yhdistetään, on tehtävä 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Pätevän päätöksen edellytyksenä on lisäksi se, että päätöstä kannattaa määräenemmistö kunkin osakelajin kokouksessa edustetuista osakkeista sekä se, että saadaan kaikkien sellaisten osakelajien osakkeiden enemmistön suostumus, joiden oikeudet vähenevät.

29 §

Suostumuksen vaatiminen

Osakkeenomistajalta on saatava suostumus yhtiöjärjestyksen muuttamiseen kun:

1) hänen oikeuttaan yhtiön voittoon tai netto-omaisuuteen vähennetään 13 luvun 10 §:ssä tarkoitetulla yhtiöjärjestyksen määräyksellä;

2) hänen maksuvelvoitteitaan yhtiötä kohtaan lisätään;

3) hänen oikeuttaan yhtiön osakkeiden hankkimiseen rajoitetaan ottamalla yhtiöjärjestykseen 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettu lunastuslauseke tai 8 §:ssä tarkoitettu suostumuslauseke;

4) hänen osakkeeseensa liitetään 15 luvun 11 §:ssä tarkoitettu lunastusehto; tai

5) samanlaisten osakkeiden tuottamien oikeuksien keskinäistä suhdetta muutetaan ja muutos koskee hänen osakkeitaan.

Osakkeenomistajalta on saatava suostumus myös, kun hänen osakkeitaan lunastetaan 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla suunnatusti tai kun päätetään yritysmuodon muuttamisesta 19 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yhtiökokous ei saa tehdä 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista päätöstä ilman sen osakkeenomistajan suostumusta, jonka kustannuksella epäoikeutettua etua annetaan.

Muut säännökset

30 §

Yhtiöjärjestyksen muutoksen rekisteröiminen

Yhtiöjärjestyksen muuttamista koskeva päätös on viivytyksettä ilmoitettava rekisteröitäväksi, eikä sitä saa panna täytäntöön ennen kuin rekisteröiminen on toimitettu. Jos osakepääomaa, enimmäis- tai vähimmäisosakepääomaa taikka osakkeiden nimellisarvoa koskeva yhtiöjärjestyksen

muutos edellyttää rekisteröidyn osakepääoman korottamista tai alentamista, tulee muutosta koskeva päätös kuitenkin edellä olevasta poiketen ilmoittaa rekisteröitäväksi ja rekisteröidä vasta samanaikaisesti korottamisen tai alentamisen kanssa.

31 §

Päätöksen pätemättömyys

Yhtiökokouksen päätöksen moittimisesta ja mitättömästä päätöksestä säädetään 21 luvussa.

6 luku

Johto ja edustaminen

1 §

Yhtiön johto

Yhtiön johto muodostuu hallituksesta sekä yhtiöllä mahdollisesti olevista toimitusjohtajasta ja hallintoneuvostosta.

Johdon huolellisuusvelvollisuudesta säädetään 1 luvun 8 §:ssä ja vahingonkorvausvastuusta 22 luvussa.

Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko

2 §

Hallituksen yleiset tehtävät

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (*yleistoimivalta*). Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön edustamisesta säädetään tämän luvun 28-31 §:ssä.

3 §

Hallituksen päätöksenteko

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestyksessä edellytetä määräenemistöstä. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Jos äänet menevät puheenjohtajan vaalissa tasan, eikä hallitusta valittaessa tai yhtiöjärjestyksessä ole muuta määrätty, vaali ratkaistaan arvalla.

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä, jollei yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää. Päätöstä ei saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, varajäsenelle on varattava sellainen tilaisuus. Jos päätös tehdään kokousta pitämättä, päätös on kirjattava, allekirjoitettava, numeroitava ja säilytettävä kuten hallituksen kokouspöytäkirja.

4 §

Hallituksen kielletyt toimenpiteet

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa tehdä 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista päätöstä tai muuta toimenpidettä.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa yhtiökokouksen, hallituneuvoston tai hallituksen tekemää päätöstä, joka on tämän lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

5 §

Hallituksen jäsenen esteellisyys

Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa ottaa osaa yhtiön ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on siitä odotettavissa olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Mitä tässä on sanottu sopimuksesta, on vastaavasti sovellettava muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen.

6 §

Hallituksen kokoontuminen

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Jos hallituksen puheenjohtaja ei vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle, kutsun voi toimittaa hallituksen jäsen edellyttäen että puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy koolle kutsumisen. Kutsun voi tällaisessa tapauksessa toimittaa myös toimitusjohtaja yksin.

Hallitus voi päättää, että muu henkilö saa olla läsnä kokouksessa. Toimitusjohtajan oikeudesta osallistua kokoukseen säädetään 19 §:ssä. Läsnäolosta voidaan määrätä myös yhtiöjärjestyksessä.

7 §

Hallituksen pöytäkirja

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja, jos halli-

tukseen kuuluu useita jäseniä, vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

8 §

Tehtävien siirtäminen

Hallitus voi yksittäistapauksessa tai yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla tehdä päätöksen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa sil

loinkin, kun yhtiöllä on toimitusjohtaja.

Hallitus voi viedä hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvan asian yhtiökokouksen päätettäväksi.

Hallituksen jäsenet sekä jäsenyyden alkaminen ja päättyminen

9 §

Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Hallitukseen on valittava yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Jos hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, hallituksessa on lisäksi oltava ainakin yksi varajäsen. Mitä tässä laissa säädetään jäsenestä noudatetaan myös varajäsenen osalta.

Jos hallituksessa on useita jäseniä, sille on valittava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jos hallitusta valittaessa ei ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä ei määrätä toisin.

10 §

Hallituksen jäsenten valinta

Hallituksen jäsenet valitsee yhtiökokous. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että vähemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä valitaan muussa järjestyksessä. Jos jäsentä ei kuitenkaan ole valittu muussa järjestyksessä, yhtiökokous voi suorittaa valinnan, jollei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

11 §

Hallituksen jäsenen kelpoisuus

Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla hallituksen jäsen.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

12 §

Hallituksen jäsenen toimikausi

Hallituksen jäsenen toimikausi on yksityisessä osakeyhtiössä toistaiseksi jatkuva, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai hallituksen jäsentä valittaessa toisin päätetä. Julkisessa osakeyhtiössä toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai hallituksen jäsentä valittaessa toisin päätetä. Toimikausi voidaan yhtiöjärjestyksessä määrätä toistaiseksi jatkuvaksi.

13 §

Hallituksen jäsenen eroaminen

Hallituksen jäsen voi erota toimestaan ennen toimikauden päättymistä.

Eroaminen tulee voimaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. Jos jäsentä

ei ole valittu yhtiökokouksessa, eroamisesta on ilmoitettava myös tälle muulle valitsijalle.

Jos hallituksen jäsenellä on erotessaan syytä olettaa, että yhtiöllä ei enää ole muita hallituksen jäseniä, hän on velvollinen huolehtimaan siitä, että yhtiökokous kutsutaan koolle valitsemaan uutta hallitusta.

14 §

Hallituksen jäsenen erottaminen

Hallituksen jäsenen voi erottaa se, joka on hänet valinnut. Muun kuin yhtiökokouksen valitseman jäsenen voi erottaa yhtiökokous, jos yhtiöjärjestyksestä on muutettu siten, ettei valintaoikeutta enää ole.

Erotetun jäsenen toimikausi päättyy erottamisesta päättävän yhtiökokouksen päättyessä, jollei yhtiökokous päättä muusta ajankohdasta. Muun kuin yhtiökokouksen erottaman jäsenen toimikausi päättyy välittömästi, jollei erottamisen yhteydestä käy muuta ilmi

15 §

Hallituksen täydentäminen

Jos hallituksen jäsenen tehtävä tulee kesken toimikauden avoimeksi tai jos jäsen menettää 11 §:ssä tarkoitetun kelpoisuutensa, tulee tämän sijalle varajäsen sen mukaan kun yhtiöjärjestyksessä on määrätty tai varajäsentä valittaessa on päätetty. Jos varajäsentä ei ole, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jos kuitenkin valinta kuuluu yhtiökokoukselle ja hallitus varajäsenineen on päätösvaltainen, valinta voi tapahtua seuraavassa yhtiökokouksessa.

Muita hallitusta koskevia säännöksiä

16 §

Konsernisuhde

Jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö, hallituksen on viivytyksettä ilmoitettava siitä tytäryhteisön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle. Tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin on velvollinen antamaan emoyhtiön hallitukselle konsernin aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskeamiseen tarvittavat tiedot.

17 §

Sopimus ainoan osakkeenomistajan kanssa

Sellainen yhtiön ja sen ainoan osakkeenomistajan välinen sopimus tai sitoumus, joka ei kuulu yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan, on merkittävä tai liitettävä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Toimitusjohtaja

18 §

Toimitusjohtajan yleiset tehtävät

Toimitusjohtajan tulee hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (*yleistoimivalta*). Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioiden ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista

haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimenpiteestä.

Edustamisesta säädetään tämän luvun 28-31 §:ssä.

19 §

Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen, jollei hallitus päättä toisin.

20 §

Toimitusjohtajaan sovellettavat säännökset

Toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi mitä hallituksen jäsenestä säädetään

1) kiellettyjä toimenpiteitä koskevassa 4 §:ssä;

2) esteellisyyttä koskevassa 5 §:ssä; sekä

3) kelpoisuutta koskevassa 11 §:ssä, kuitenkin siten, että toimitusjohtajan asuinpaikan on aina oltava Euroopan talousalueella.

21 §

Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen

Toimitusjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä, että toimitusjohtajan valitsee yhtiökokous.

Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään. Eroaminen tulee voimaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle.

Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään. Erottaminen tulee voi-

maan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta.

22 §

Toimitusjohtajan sijainen

Mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta, sovelletaan hänen sijaisensa.

Hallintoneuvosto

23 §

Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tulee valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa.

Hallintoneuvoston muista tehtävistä määrätään yhtiöjärjestyksessä. Hallintoneuvostolle voidaan kuitenkin antaa vain hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvia tehtäviä ja tehtäviä, joita ei ole säädetty muulle toimielimelle. Hallintoneuvostolle ei voida antaa oikeutta edustaa yhtiötä.

24 §

Hallintoneuvoston tiedonsaanti

Hallituksen ja toimitusjohtajan on annettava hallintoneuvostolle ja sen jäsenelle ne tiedot, jotka ovat tarpeellisia tehtävän hoitamiseksi. Tiedot on pyydettävä hallintoneuvoston kokouksessa.

25 §

Hallintoneuvoston jäsenet ja puheenjohtaja

Hallintoneuvostossa on oltava vähintään kolme jäsentä. Toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen ei saa olla hallintoneuvoston jäsen. Hallintoneuvostolle on valittava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallintoneuvosto, jos hallintoneuvostoa valittaessa ei ole toisin päätetty tai yhtiöjärjestyksessä ei toisin määrätä.

26 §

Hallintoneuvoston jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että vähemmän kuin puolet hallintoneuvoston jäsenistä valitaan muussa järjestyksessä. Jos jäsentä ei kuitenkaan ole valittu muussa järjestyksessä, yhtiökokous voi suorittaa valinnan, jollei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu.

27 §

Hallintoneuvostoon sovellettavat säännökset

Hallintoneuvostoon ja sen jäseniin sovelletaan lisäksi 3-7 §:n säännöksiä päätöksenteosta, kielletyistä toimenpiteistä, esteellisyydestä, kokoontumisesta ja pöytäkirjasta sekä 11-14 §:n säännöksiä kelpoisuudesta, toimikaudesta, eroamisesta ja erottamisesta.

Edustaminen

28 §

Hallituksen ja toimitusjohtajan edustamisoikeus

Hallitus edustaa yhtiötä. Toimitusjohtaja voi edustaa yhtiötä asiassa, joka 18 §:n nojalla kuuluu hänen tehtäviinsä.

29 §

Muut edustajat

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on edustamisoikeus tai

että hallitus voi antaa tällaisen oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle nimetyille henkilölle. Hallitus voi milloin tahansa peruuttaa antamansa edustamisoikeuden.

30 §

Edustamisoikeuden rajoitukset

Kaupparekisteriin voidaan merkitä ainoastaan sellainen edustamisoikeuden rajoitus, jonka mukaan kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä oikeus edustaa yhtiötä.

Edustajan toimivaltaa voidaan rajoittaa yhtiöjärjestykseen otettavalla toimialamääräyksellä.

31 §

Edustajan toimien sitovuus

Yhtiön tässä laissa tarkoitetun edustajan yhtiön puolesta tekemä oikeustoimi ei sido yhtiötä, jos:

1) edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuden rajoitusta;

2) edustaja on toiminut vastoin 30 §:n 1 momentissa säädettyä edustamisoikeuden rajoitusta; tai

3) edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja se, johon oikeustoimi kohdistui, tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa riittävänä osoituksena siitä, että oikeustoimen kohteena ollut henkilö tiesi tai että hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä, ei voida pitää pelkästään sitä, että toimivaltaa koskevat rajoitukset on rekisteröity ja kuulutettu.

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastus

1 §

Sovellettava laki

Osakeyhtiön tilintarkastuksesta on voimassa, mitä tässä luvussa ja tilintarkastuslaissa (936/94) säädetään.

2 §

Tilintarkastajan valinta

Tilintarkastajan valitsee yhtiökokous. Jos tilintarkastajia on valittava useita, yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että joku tai jotkut heistä, ei kuitenkaan kaikkia, valitaan muussa järjestyksessä. Osakeyhtiöön voidaan valita vain tilintarkastuslain 2 §:ssä tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja.

Osakeyhtiössä on oltava tilintarkastaja, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Osakeyhtiössä on kuitenkin aina oltava vähintään yksi tilintarkas-

taja, jos kaksi seuraavista rajoista ylittyy:

1) taseen loppusumma edellisen tilikauden tilinpäätöksen mukaan on yli 340 000 euroa;

2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto edellisen tilikauden tilinpäätöksen mukaan on yli 680 000 euroa; sekä

3) palveluksessa edellisen tilikauden aikana on ollut keskimäärin yli 10 henkilöä.

3 §

Varatilintarkastaja

Yhtiökokous voi valita yhden tai useamman varatilintarkastajan. Jos osakeyhtiöön valitaan vain yksi tilintarkastaja, joka ei ole tilintarkastuslain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettu tilintarkastusyhteisö, on valittava ainakin yksi varatilintarkastaja.

Mitä tässä laissa ja tilintarkastuslaissa säädetään tilintarkastajasta, no udatetaan myös varatilintarkastajan osalta.

4 §

Tilintarkastajan toimikausi

Tilintarkastajan toimikausi on yksityisessä osakeyhtiössä toistaiseksi jatkuva, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai hallituksen jäsentä valittaessa toisin päätetä. Julkisessa osakeyhtiössä toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai tilintarkastajaa valittaessa toisin päätetä. Toimikausi voidaan yhtiöjärjestyksessä määrätä toistaiseksi jatkuvaksi.

5 §

Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastajaa

Yhtiössä, jossa ei yhtiöjärjestyksen mukaan ole valittava tilintarkastajaa, yhtiökokouksen on sellainen valittava, jos osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, vaativat sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Jos yhtiökokous ei valitse tilintarkastajaa, tilintarkastaja määrätään tilintarkastuslain 27 §:n 1 ja 3 momentissa säädettyssä järjestyksessä, jos osakkeenomistaja hakee tällaisen tilintarkastajan määräämistä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

6 §

Erityinen velvollisuus valita KHT-tilintarkastaja

Julkisessa osakeyhtiössä vähintään yhden yhtiökokouksen valitseman tilintarkastajan on oltava Keskuskaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

Erityinen tarkastus

7 §

Erityisen tarkastuksen määrääminen

Osakkeenomistaja voi hakea rekisteriviranomaiselta erityisen tarkastuksen toimittamista yhtiön hallinnosta ja kirjanpidosta tietyltä päättyneeltä ajanjaksolta taikka tietyistä toimenpiteistä tai seikoista. Edellytyksenä on, että ehdotusta on yhtiökokouksessa käsitelty ja kannatettu 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Hakemus rekisteriviranomaiselle on tehtävä kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

Ehdotus tarkastuksen toimittamisesta on tehtävä varsinaisessa yhtiöko-

kouksessa tai siinä yhtiökokouksessa, jossa asiaa kokouskutsun mukaisesti on käsiteltävä. Hakemus voidaan tehdä, jos osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakkeista, ovat ehdotusta kannattaneet. Julkisessa osakeyhtiössä, jossa on erilaisia osakkeita, hakemus voidaan tehdä, jos ehdotusta on kannattanut vähintään yksi kymmenesosa jonkin osakelajin kaikista osakkeista tai yksi kolmasosa kokouksessa edustetuista osakelajin osakkeista.

Rekisteriviranomaisen on kuultava yhtiön hallitusta ja, jos tarkastus hakemuksen mukaan koskee tietyn hen-

kilön toimenpiteitä, tätä henkilöä. Hakemukseen on suostuttava, jos tarkastuksen toimittamiseen katsotaan olevan painavia syitä. Rekisteriviranomainen voi määrätä yhden tai useamman erityisen tarkastajan.

8 §

Erityinen tarkastaja

Erityisellä tarkastajalla on oltava sellainen taloudellisten ja oikeudellisten asioiden tuntemus ja kokemus kuin tarkastustehtävän laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tehtävän hoitamiseksi. Mitä tilintarkastajasta säädetään 22 luvun 6-10 §:ssä ja 24 luvun 3 §:ssä sekä tilintarkastuslain 15, 21-25 ja 44 §:ssä, sovelletaan vastaavasti erityiseen tarkastajaan.

9 §

Tarkastuslausunto

Tarkastuksesta on annettava lausunto yhtiökokoukselle. Lausunto on vähintään viikon ajan ennen yhtiökoukusta pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä yhtiön pääkonttorissa tai

internet-sivuilla ja viivytyksettä lähettävä sitä pyytävälle osakkeenomistajalle, sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa.

10 §

Palkkio ja muut kustannukset

Erityisellä tarkastajalla on oikeus saada yhtiöltä palkkio. Yhtiö vastaa myös muista tarkastuksesta aiheutuvista kuluista. Tuomioistuin voi kuitenkin erityisistä syistä velvoittaa erityistä tarkastusta hakeneen osakkeenomistajan kokonaan tai osittain korvaamaan yhtiölle sen kulut.

8 luku

Oma pääoma ja tilinpäätös

Oma pääoma

1 §

Oman pääoman lajit ja käyttö

Yhtiön oma pääoma jakautuu ta-
seessa osakepääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan.

Vapaata omaa pääomaa ovat:

- 1) arvonkorotusrahasto;
- 2) käyvän arvon rahasto;
- 3) sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto;
- 4) mahdollisesti yhtiöjärjestyksessä määrätyt rahastot; sekä
- 5) tilikauden ja edellisten tilikausien voitto tai tappio.

Osakepääoman alentamiseen sovelletaan 14 luvussa säädettyä velkojensuojamenettelyä. Vapaa oma pääoma voidaan jakaa osakkeenomistajille osinkona tai muuten 13 luvussa säädetyllä tavalla.

Rahastot

2 §

Arvonkorotusrahasto ja käyvän arvon rahasto

Arvonkorotusrahastosta ja käyvän arvon rahastosta säädetään kirjanpitolaisissa.

3 §

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Rahastoon merkitään se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota perustamissopimuksen tai antipäätöksen mukaan ei merkitä osakepääomaan sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon. Rahastoon merkitään myös se osakepääoman alentamismäärä, jota ei käytetä tappion kattamiseen tai varojen jakamiseen.

Tilinpäätös

4 §

Kirjanpitolain soveltaminen

Tilinpäätös on laadittava kirjanpitolain ja tämän luvun säännösten mukaisesti.

5 §

Liitetiedot

Liitetietoina on ilmoitettava:

- 1) jos yhtiöllä on useita osakelajeja, kutakin lajia olevien osakkeiden määrä sekä kutakin osakelajia koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset; sekä
- 2) pääomalainoista pääasialliset lainaehdot ja lainoille kertynyt kuluksi kirjaamaton korko tai muu hyvitys.

6 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on oltava hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi. Toimintakertomuksessa on lisäksi tarvittaessa mainittava 7 ja 8 §:n mukaiset tiedot.

7 §

Toimintakertomuksessa ilmoitettavat tiedot

Toimintakertomuksessa on annettava selostus:

- 1) jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö, se on ollut vastaanottavana yhtiönä sulautumisessa tai jakautumisessa taikka se on jakautunut;
- 2) tilikauden aikana tapahtuneen osakeannin ajasta, tavasta ja ehdoista;
- 3) tilikauden aikana annettujen optio-oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden lajista ja lukumäärästä;
- 4) yhtiön antamiin optio-oikeuksiin perustuvan osakemerkinnän ajasta ja ehdoista sekä niiden nojalla merkittävien osakkeiden lajista, lukumäärästä ja osuudesta yhtiön kaikista osakkeista; sekä
- 5) hallituksen voimassa olevista osakeantia ja optio-oikeuksien antamista koskevista valtuutuksista.

Jos osakkeita tai optio-oikeuksia annettaessa on poikettu merkintäetuoikeudesta, toimintakertomuksessa on annettava selostus seuraavista seikoista:

- 1) merkintähinta;
- 2) merkintähinnan määrittelyperusteet;
- 3) merkintäetuoikeudesta poikkeamisen syy; sekä
- 4) miten merkintäetuoikeudesta poikkeaminen on vaikuttanut omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava yhtiön ulkomaiset sivuliikkeet.

8 §

Toimintakertomuksen tiedot omista osakkeista

Toimintakertomuksessa on ilmoitettava osakelajeittain yhtiön ja sen tytäryhteisöjen:

1) hallussa olevien yhtiön ja emoyhtiön osakkeiden kokonaismäärät sekä suhteelliset osuudet kaikista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä; sekä

2) tilikauden aikana hankkimat, lunastamat tai pantiksi ottamat omat ja emoyhtiön osakkeet sekä näiden luovuttaminen.

Toimintakertomuksessa on annettava seuraavat tiedot hankituista, lunastetuista, luovutetuista ja pantiksi otetuista omista ja emoyhtiön osakkeista:

1) päivä, jolloin osakkeet tulivat yhtiölle tai ne luovutettiin;

2) yhtiölle tulemisen tai luovuttamisen syy;

3) miten osakkeet ovat tulleet yhtiölle tai luovutettu;

4) osakkeiden lukumäärä sekä suhteellinen osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä;

5) maksettu vastike; sekä

6) vaikutus omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

9 §

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on, sen lisäksi, mitä muualla säädetään, noudatettava tämän luvun säännöksiä.

Emoyhtiön on laadittava konsernitilinpäätös, jos se jakaa varoja osakkeenomistajille tai on julkinen osakeyhtiö.

10 §

Tilinpäätöksen rekisteröinti

Yhtiön on ilmoitettava tilinpäätös rekisteröitäväksi kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä jäljennös tilintarkastuskertomuksesta ja konsernitilintarkastuskertomuksesta sekä hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan kirjallinen ilmoitus tilinpäätöksen vahvistamisen päivämäärästä ja yhtiön voittoa koskevasta yhtiökokouksen päätöksestä.

Jos 1 momentissa säädetty velvollisuus laiminlyödään, rekisteriviranomainen voi velvoittaa toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen sakon uhalla täyttämään velvollisuuden määräämässään ajassa. Päätökseen, jolla rekisteriviranomainen on asettanut uhkasakon, ei saa hakea muutosta valittamalla. Laiminlyönnin perusteella yhtiö voidaan 20 luvun 4 §:n perusteella asettaa selvitystilaan tai poistaa kaupparekisteristä.

11 §

Kirjanpitolautakunnan ohjeet ja lausunnot

Kirjanpitolautakunta voi kirjanpitolain 8 luvun 2 §:ssä säädetyllä tavalla antaa ohjeita ja lausuntoja tämän lain tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten soveltamisesta.

Konserni

12 §

Konserni

Jos osakeyhtiöllä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta toisessa kotimaisessa tai ulko-

maisessa yhteisössä tai säätiössä, osakeyhtiö on emoyhtiö ja määräysvallassa oleva on tytäryhteisö. Emoyhtiö tytäryhteisöineen muodostaa konsernin.

Osakeyhtiöllä on määräysvalta toisessa yhteisössä tai säätiössä myös silloin, kun osakeyhtiöllä yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Mitä kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään kirjanpitovelvollisesta, sovelletaan edellä tarkoitettuun osakeyhtiöön ja mitä kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään kohdeyrityksestä, sovelletaan edellä tarkoitettuun toiseen kotimaiseen tai ulkomaiseen yhteisöön tai säätiöön.

III OSA

Rahoitus

9 luku

Osakeanti*Yleisiä säännöksiä*

1 §

Osakeanti

Yhtiö voi antaa uusia osakkeita tai luovuttaa hallussaan olevia omia osakkeita (*osakeanti*).

Osakeannissa voidaan antaa osakkeita merkittäväksi maksua vastaan (*maksullinen osakeanti*) tai antaa osakkeita maksutta (*maksuton osakeanti*).

Maksullisessa osakeannissa yhtiölle tuleva vastike (*merkintähinta*) merkitään osakepääoman korotukseksi siten kuin 11 luvussa säädetään, jollei sitä osakeantipäätöksessä määrätä merkittäväksi kokonaan tai osittain sijoitetun

vapaan oman pääoman rahastoon taikka kirjanpitolaissa toisin säädetä.

2 §

Päätöksenteko

Osakeannista päätetään yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päätöksellä, jossa määrätään annettavien osakkeiden enimmäismäärä osakelajeittain, voidaan myös valtuuttaa hallitus päättämään osakeannista kokonaan tai joiltakin osin (*osakeantivaltuutus*). Osakeantivaltuutus on ilmoitettava rekisteröitäväksi ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluessa päätöksestä. Julkisessa osakeyhtiössä osakeantivaltuutus voi olla voimassa enintään viisi vuotta päätöksestä. Uusi osakeantivaltuus kumoaa aikaisemman osakeantivaltuutuksen, jollei toisin määrätä.

Yhtiökokouksuun sekä kokousasiakirjoihin, niiden nähtävänä pitämiseen ja lähettämiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 18-22 §:ssä säädetään.

3 §

Etuoikeus osakkeisiin

Osakeannissa osakkeenomistajilla on etuoikeus saada osakkeita samassa suhteessa kuin heillä ennestään on yhtiön osakkeita.

Jos yhtiössä on eri osakelajeja, etuoikeus on toteutettava antamalla kaikkien osakelajien osakkeita lajien suhteessa sekä tarjoamalla kunkin osakelajin osakkeita osakkeenomistajille samassa suhteessa kuin heillä ennestään on kyseisen lajin osakkeita.

Yksityisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä etuoikeudesta toisin kuin 1 ja 2 momentissa säädetään. Julkisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että

osake, joka yhtiöjärjestyksen mukaan tuottaa rajoitetun oikeuden yhtiön voittoon tai varoihin yhtiötä purettaessa, ei tuota etuoikeutta osakeannissa.

4 §

Suunnattu osakeanti

Osakkeita voidaan antaa etuoikeudesta poiketen (*suunnattu osakeanti*), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Jos osakkeita annetaan tällä tavoin maksutta, syyn tulee olla erityisen painava.

Jos hallitus ehdottaa, että yhtiökokous päättää suunnatusta osakeannista tai osakeantivaltuutuksesta, jossa ei ole suljettu pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta osakeannista, asiasta

on mainittava yhtiökokouksuudessa. Suunnattua osakeantia koskevassa hallituksen päätösehdotuksessa yhtiökokoukselle on esitettävä ehdotettavan suuntaamisen syyt sekä perusteltava ehdotettava merkintähinta, merkintähinnan määrittämisen peruste tai osakeannin maksuttomuus.

Yhtiökokouksen päätös suunnatusta osakeannista on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Sama koskee osakeantivaltuutusta, jossa ei ole suljettu pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta osakeannista.

Maksullinen osakeanti

5 §

Päätöksen sisältö

Maksullista osakeantia koskevassa päätöksessä on mainittava:

1) merkittäväksi annettavien osakkeiden lukumäärä tai enimmäismäärä

osakelajeittain ja se, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia osakkeita;

2) kenellä on oikeus merkitä osakkeita; sekä

3) osakkeiden merkintähinta tai merkintähinnan määrittämisen peruste ja osakkeiden maksuaika.

Jos kaikkia osakkeita ei heti merkitä osakeannista päättävän kokouksen pöytäkirjaan, on lisäksi mainittava:

1) osakkeiden merkintäaika; sekä

2) aika, jona merkintätuoikeutta tulee käyttää.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu aika ei saa päättyä, ennen kuin kaksi viikkoa on kulunut merkintäajan alkamisesta ja osakkeenomistajalle 7 §:n mukaan toimitettavasta ilmoituksesta. Julkisessa osakeyhtiössä aika ei myöskään saa päättyä, ennen kuin kaksi viikkoa on kulunut osakeanti-päätöksen rekisteröimisestä.

6 §

Päätöksen rekisteröinti

Maksullista osakeantia koskeva päätös on ilmoitettava rekisteröitäväksi ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua päätöksestä.

7 §

Päätöksestä ilmoittaminen

Osakkeenomistajalle, jolla 5 §:n 2 momentissa tarkoitettun päätöksen mukaan on etuoikeus osakkeiden merkintään, on ilmoitettava tästä samalla tavalla kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Samalla on ilmoitettava, kuinka ja missä ajassa osakkeenomistajan on toimittava, jos hän haluaa käyttää oikeuttaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos osakeanti-päätös tehdään yhtiökokouksessa ja vastaavat tiedot sisältyvät jo yhtiökokouskutsuun.

8 §

Osakkeiden merkintä

Osakkeiden merkintöjen tulee tapahtua todisteellisesti. Merkinnästä on käytävä ilmi merkinnän perusteena oleva yhtiön päätös ja merkittävien osakkeiden lukumäärä osakelajeittain.

Merkitsijän on ennen merkintää voitava tutustua jäljennöksiin osake-anti-päätöksestä sekä 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetuista yhtiön taloudellista asemaa koskevista ja mahdollisista tämän luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista apporti-omaisuutta koskevista asiakirjoista. Mitä edellä tässä momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitettun esitteen, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

9 §

Rahamaksu

Rahassa suoritettava merkintähinta on maksettava yhtiön hallituksen osoittamalle Suomessa olevalle talletuspankin tai talletusten vastaanottamiseen oikeutetun ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin tilille tai vastaavalle ulkomaille olevalle tilille.

10 §

Apportti

Osake voidaan maksaa muulla omaisuudella kuin rahalla (*apporttiomaisuus*), jos tätä koskeva ehto on otettu osakeanti-päätökseen. Ehdossa on mainittava:

1) ketä määräys koskee;

2) kuvaus apporttiomaisuudesta; sekä;

3) apporttiomaisuuden taseeseen merkittävä arvo.

Jos osake voidaan 1 momentin mukaan maksaa apporttiomaisuudella, osakeantipäätöksessä on lisäksi oltava selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa apporttiomaisuuden arvoa, ja noudatetuista apporttiomaisuuden arvostusperusteista. Hallituksen ehdotukseen osakeantipäätökseksi on liitettävä apporttiomaisuuden arvostamisen kannalta merkitykselliset asiakirjat, kuten kirjalliset sopimukset. Jos apporttiomaisuutena on liike, on vastaavasti annettava selvitys liikkeen taloudellisesta asemasta.

Apporttiomaisuudella on oltava 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu taloudellinen arvo yhtiölle. Työsuoritusta tai palvelun suorittamista koskeva sitoumus ei voi olla apporttiomaisuutta.

Jos merkintähintana on rahaa, mutta merkintään liittyy edellytys, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan omaisuutta tai palveluja, hankintaan sovelletaan, mitä apporttiomaisuudesta säädetään.

11 §

Merkintähintasaaminen

Yhtiö ei saa luovuttaa eikä pantata merkintähintasaamistaan. Jos yhtiö asetetaan konkurssiin, saaminen kuuluu konkurssipesään.

Jollei osakeantipäätöksessä ole toisin määrätty, merkintähinta voidaan kuitata yhtiöltä olevalla saamisella ainoastaan yhtiön hallituksen suostumuksella.

12 §

Periminen ja seuraamukset

Hallituksen on viipymättä perittävä erääntynyttä merkintähintaa.

Hallitus voi todeta oikeuden osakkeeseen menetetyksi, jos merkintä-

hintaa mahdollisine viivästyskorkoineen ei ole maksettu sen erääntymistä, eikä hallitus ole antanut merkitsijälle lisää maksuaikaa. Hallitus voi tällöin antaa osakkeen merkittäväksi toiselle henkilölle, jonka on heti suoritettava osakkeesta maksettavaksi erääntynyt määrä, tai mitätöidä osakkeen.

Se, jonka oikeus osakkeeseen on 2 momentin nojalla todettu menetetyksi, on velvollinen suorittamaan yhtiölle mahdollisten perimiskulujen lisäksi korvauksena kolmasosan osakkeen merkintähinnasta.

13 §

Uusien osakkeiden rekisteröiminen

Merkityt uudet osakkeet voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi, kun ne on

täysin maksettu. Ilmoitus on tehtävä viipymättä merkintäehtojen täytyttyä ja tarvittaessa useammassa erässä ottaen huomioon yhtäältä osakkeenomistajien oikeudet ja toisaalta yhtiölle ilmoittamisesta aiheutuvat kustannukset.

Osakkeet on ilmoitettava rekisteröitäväksi viiden vuoden kuluessa osakeantipäätöksestä, tai osakeantipäätös raukeaa.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä:

1) hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että osakeantipäätöksessä on noudatettu tämän lain säännöksiä; sekä

2) hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että tämän lain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu.

14 §

Rekisteröinnin oikeusvaikutukset

Uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröinnistä al-

kaen, jollei osakeantipäätöksessä määrätä, että oikeus alkaa vasta määrätyn ajan kuluttua rekisteröinnistä.

Osakkeenomistaja ei rekisteröinnin jälkeen voi osakemerkinnästä vapautumisen perusteeksi vedota siihen, että merkintään liittyvä ehto ei ole toteutunut.

15 §

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttaminen

Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita annettaessa osaketta ei saa luovuttaa, ennen kuin luovutus on täysin maksettu. Osakekirjan hallintaa ei saa luovuttaa eikä arvo-osuutta siirtää ennen mainittua ajankohtaa.

Maksuton osakeanti

16 §

Päätöksen sisältö

Maksutonta osakeantia koskevassa päätöksessä on mainittava annettavien osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä se, kenellä on oikeus saada osakkeita.

17 §

Rekisteröinti ja sen oikeusvaikutukset

Maksuton osakeanti on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Uusi osake tuottaa osakkeenomistajan oikeudet rekisteröinnistä lukien, jollei osakeantipäätöksessä määrätä, että oikeus alkaa vasta määrätyn ajan kuluttua rekisteröinnistä.

18 §

Osakkeen menettäminen

Jos maksuttomassa osakeannissa annettavan osakkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan tai osakeantilipun esittämistä, eikä osaketta ole tällä tavoin vaadittu, vaikka kymmenen vuotta on kulunut osakeantipäätöksen rekisteröimisestä, yhtiökokous voi päättää, että oikeus osakkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Tämän jälkeen osakkeeseen sovelletaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita koskevia säännöksiä.

19 §

Maksuton osakeanti yhtiölle

Yhtiö voi päättää maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen niin, että osakeannissa rekisteröitäviin uusiin osakkeisiin sovelletaan yhtiön hallussa olevia omia osakkeita koskevia sääntöjä. Tällaiseen osakeantiin ei sovelleta suunnattua osakeantia koskevia säännöksiä.

10 luku

Optio-oikeudet

1 §

Optio-oikeudet

Yhtiö voi tässä luvussa säädetyllä tavalla antaa erityisiä merkintäoikeuksia (*optio-oikeus*), jotka oikeuttavat merkitsemään uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita maksua vastaan. Optio-oikeuksien antaminen edellyttää, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy.

Optio-oikeuden ehdoissa voidaan määrätä yhtiölle annettavasta lainasta, joka osakkeita optio-oikeuden nojalla

merkittäessä kokonaan tai osittain käytetään merkintähinnan kuittaamisen (*vaihtovelkakirjalaina*).

Mitä tässä luvussa säädetään optio-oikeuksien antamisesta, koskee myös yhtiölle palautuneiden optio-oikeuksien laskemista uudelleen liikkeeseen.

2 §

Päätöksenteko

Optio-oikeuksien antamisesta päätetään yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päätöksellä voidaan myös valtuuttaa hallitus päättämään optio-oikeuksien antamisesta kokonaan tai joiltakin osin. Valtuutuksessa on määrättävä optio-oikeuksien nojalla merkittävien osakkeiden enimmäismäärä osakelajeittain sekä enimmäisaika, jonka kuluessa osakkeen merkinnän tulee tapahtua. Julkisessa osakeyhtiössä valtuutus voi olla voimassa enintään viisi vuotta päätöksestä. Uusi valtuutus kumoaa aikaisemman valtuutuksen, jollei toisin määrätä.

Optio-oikeuksien antamista koskevassa hallituksen päätösehdotuksessa yhtiökokoukselle on esitettävä optio-oikeuksien antamisen syyt sekä perusteltava optio-oikeuksien ja niiden nojalla annettavien osakkeiden merkintähinnat tai merkintähintojen määrittämisen perusteet. Yhtiökokouksen 1 tai 2 momentissa tarkoitettu päätös on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitettulla määräenemmistöllä. Yhtiökokouksuun sekä kokousasiakirjoihin, niiden nähtävänä pitämiseen ja lähettämiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 18–22 §:ssä säädetään.

3 §

Päätöksen sisältö

Optio-oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä on mainittava seuraavat seikat (*optio-oikeuksien ehdot*):

1) annettavien optio-oikeuksien lukumäärä tai enimmäismäärä;

2) kenellä on oikeus merkitä optio-oikeuksia;

3) optio-oikeuksien merkintäaika;

4) jollei optio-oikeuksia anneta maksutta, optio-oikeuksien merkintähinta tai merkintähinnan määrittämisen peruste ja optio-oikeuksien maksuaika;

5) kuinka monta osaketta optio-oikeudella saa merkitä, osakkeiden laji ja se, ovatko kyseessä uudet vai yhtiön hallussa olevat osakkeet;

6) osakkeiden merkintäaika;

7) osakkeiden merkintähinta tai merkintähinnan määrittämisen peruste ja osakkeiden maksuaika; sekä

8) määräykset siitä, mitkä oikeudet optio-oikeus tuottaa osakeannissa tai optio-oikeuksia muun päätöksen nojalla annettaessa, omia osakkeita 15 luvun säännösten mukaisesti hankittaessa tai lunastettaessa, optio-oikeuksia hankittaessa, 18 luvun mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastuksessa taikka yhtiön purkautuessa.

Optio-oikeuksien mahdollinen merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon, jollei sitä optio-oikeuksien ehdoissa määrätä merkittäväksi osakepääoman korotukseksi.

Optio-oikeuksien ehtoihin sovelletaan tämän luvun säännösten lisäksi, mitä 16 luvun 6 §:n 1 momentissa ja 17 luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään.

4 §

Päätöksen tai valtuutuksen rekisteröinti

Yhtiön on ilmoitettava optio-oikeuksien antamista koskeva yhtiökokouksen päätös tai hallitukselle annettu valtuutus rekisteröitäväksi ilman

aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua päätöksestä.

Jos rekisteröitäväksi ilmoitettujen tietojen mukainen optio-oikeuksien nojalla merkittävien osakkeiden määrä vähenee tai aika, jonka kuluessa osakkeiden merkintä voi tapahtua, lyhenee, yhtiö voi ilmoittaa muutoksen rekisteröitäväksi.

5 §

Optio-oikeuksien merkintä

Optio-oikeuksien merkinnän tulee tapahtua todisteellisesti. Merkinnästä on käytävä ilmi merkinnän perusteena oleva yhtiön päätös ja merkittävien optio-oikeuksien lukumäärä.

Merkitsijän on ennen merkintää voitava tutustua jäljennöksiin optio-oikeuksien antamista koskevasta päätöksestä sekä 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetuista yhtiön taloudellista asemaa koskevista ja mahdollisista 9 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista apportiomaisuutta koskevista asiakirjoista. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetun esitteen, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

6 §

Optio-oikeuksien merkintähintaa ja vaihtovelkakirjan yhtiölle suorittamista koskevat säännökset

Mitä 9 luvun 9–11 §:ssä sekä 12 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään osakkeen merkintähinnan maksamisesta rahassa tai apportiomaisuudella, merkintähintasaamisesta sekä merkintähinnan perimisestä ja osaketta koskevista seuraamuksista, sovelletaan vastaavasti myös optio-oikeuden merkintähinnan ja vaihtovelkakirjalainan määrän mak-

samiseen yhtiölle, niitä koskevaan yhtiön saamiseen sekä niiden perimiseen yhtiölle ja optio-oikeutta ja vaihtovelkakirjalainaa koskeviin seuraamuksiin. Mitä mainituissa säännöksissä säädetään osakeantipäätöksestä, koskee tällöin optio-oikeuksien ehtoja.

7 §

Optio-oikeuksien nojalla tapahtuva osakkeiden merkintä, maksaminen ja rekisteröiminen

Optio-oikeuksien nojalla tapahtuvaan osakkeiden merkintään, maksamiseen ja rekisteröintiin sovelletaan, mitä 9 luvun 1 §:n 3 momentissa ja 8–15 §:ssä säädetään maksullisesta osakeannista. Mitä mainituissa säännöksissä säädetään osakeantipäätöksestä, koskee tällöin optio-oikeuksien ehtoja. Edellä 9 luvun 13 §:n 2 momentissa säädettyä määräaikaa ei kuitenkaan sovelleta, ellei osaketta makseta apportiomaisuudella.

Osakkeen rekisteröinnin edellytyksenä on myös, että mahdollinen optio-oikeuden merkintähinta tai vaihtovelkakirjalainan määrä on suoritettu yhtiölle lain edellyttämällä tavalla. Edellä 9 luvun 13 §:n 3 momentissa tarkoitettua vakuutuksen ja lausunnon tulee tällöin koskea myös optio-oikeuden maksamista tai vaihtovelkakirjalainan määrän suorittamista yhtiölle.

11 luku

Osakepääoman korottaminen

1 §

Osakepääoman korottamisen tavat

Osakepääomaa voidaan korottaa:

1) merkitsemällä osakkeista tai optio-oikeuksista maksettava merkintähinta kokonaan tai osittain osakepää-

omaan siten kuin edellä 9 ja 10 luvussa säädetään;

2) siirtämällä osakepääomaan varoja yhtiön muusta omasta pääomasta (*rahastokorotus*); tai

3) merkitsemällä osakepääomaan varoja, jotka muuten kuin 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa on sijoitettu yhtiöön edellytyksin, että ne merkitään osakepääomaan (*osakepääomasijoitus*).

2 §

Rahastokorotus

Rahastokorotuksesta päätetään yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päätöksellä, jossa määrätään korotuksen enimmäismäärä, voidaan myös valtuuttaa hallitus päättämään rahastokorotuksesta. Valtuutus on ilmoitettava rekisteröitäväksi ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua päätöksestä. Uusi valtuutus kumoaa aikaisemman valtuutuksen, jollei toisin määrätä.

Rahastokorotusta koskevassa päätöksessä on mainittava korotuksen määrä ja se, mitä varoja korotukseen käytetään.

3 §

Osakepääomasijoitus

Osakepääomasijoitukseen perustuvasta osakepääoman korottamisesta päättää hallitus. Päätöksessä on mainittava korotuksen määrä ja sijoitus, johon korotus perustuu.

Sijoituksen maksuun ja yhtiön saamiseen sovelletaan, mitä 9 luvun 9–11 §:ssä säädetään osakkeen merkintähinnan maksamisesta rahassa tai muulla omaisuudella sekä merkintähintasaamisesta, lukuun ottamatta 9 luvun 10 §:n 2 momentin hallituksen päätösehdotusta koskevia

dotusta koskevia säännöksiä. Mitä mainituissa säännöksissä säädetään osakeantipäätöksestä, koskee tällöin päätöstä osakepääoman korottamisesta.

4 §

Korotuksen rekisteröinti ja sen oikeusvaikutukset

Osakepääoman korotuksen rekisteröitäväksi ilmoittamiseen silloin, kun osakepääomaa korotetaan uusien osakkeiden merkintähinnalla, sovelletaan, mitä 9 luvun 13 §:ssä säädetään.

Muu osakepääoman korotus on ilmoitettava rekisteröitäväksi viipymättä mahdollisen maksun tultua yhtiölle ja korotuksen ehtojen muutenkin täytyttyä. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä:

1) hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että osakepääoman korottamisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä; sekä

2) muussa kuin rahastokorotuksessa hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että tämän lain säännöksiä osakepääoman maksamisesta on noudatettu.

Osakepääoma on korotettu, kun korotus on rekisteröity. Korotuksen tultua rekisteröidyksi osakepääomaan varoja sijoittanut ei voi sitoumukseltaan vapautumisen perusteeksi vedota siihen, että sitoumukseen liittyvää ehtoa ei ole täytetty.

12 luku

Pääomalaina

1 §

Takasijaisuus ja muut lainaehdot

Yhtiö voi ottaa lainan (pääomalainana), jonka:

1) pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huomionmalla etuoikeudella;

2) pääoma saadaan muutoin palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän; ja

3) pääoman tai koron maksamisesta yhtiö tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva ei saa antaa vakuutta.

Pääomalainan 1 momentin vastaiseen pääoman palauttamiseen, koron maksuun sekä vakuuden antamiseen

sovelletaan, mitä laittomasta varojenjaosta säädetään.

Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta 14 luvun 2 §:ssä, 16 luvun 7 §:ssä, 17 luvun 7 §:ssä ja 19 luvun 7 §:ssä tarkoitetussa velkojensuojamenettelyssä. Pääomalainan velkojalle tulevan määrän saa kuitenkin maksaa vasta, kun velkojensuojamenettelyn kohteena oleva toimenpide on rekisteröity. Pääomalainavelkojan suostumuksella pääomalainaa voidaan käyttää osakepääoman korotuksen maksuksi, muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi tai käyttää yhtiön tappion kattamiseen.

2 §

Muut säännökset

Sopimus pääomalainasta on tehtävä kirjallisesti. Lainaehtojen muutos tai

vakuuden antaminen on pätemätön, jos se on 1 §:n 1 momentin vastainen.

Pääomalainan pääoman ja koron maksamiseen käytössä olevista 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja varoja vähentää sellainen pääomalainalle maksettava korko, jota ei ole merkitty kuluksi, sekä sellainen pääomalainan pääoman palautus, jota ei ole huomioitu pääomalainan pääoman ja koron maksamisen perusteena olevassa tai aikaisemmassa tilinpäätöksessä. Jos pääomalainalle tulevaa korkoa ei voida maksaa, korko siirtyy maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen perusteella, jonka perusteella korko voidaan maksaa.

Pääomalainoilla on keskenään yhtäläinen oikeus yhtiön varoihin, jollei muuta ole yhtiön ja pääomalainojen velkojien kesken sovittu.

IV OSA

Varojen jakaminen

13 luku

Varojen jakaminen

Varojen jakamista koskevat yleiset säännökset

1 §

Varojenjakotavat

Laillisia varojenjakotapoja ovat

1) voiton jakaminen (*osinko*) ja vapaan oman pääoman rahaston jakaminen;

2) 9 §:ssä tarkoitetun lahjan antaminen;

3) 14 luvussa tarkoitettu osakepääoman jakaminen;

4) 15 luvussa tarkoitettu omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen; sekä

5) 20 luvussa tarkoitettu varojen jakaminen yhtiötä purettaessa tai rekisteristä poistettaessa.

Vapaata omaa pääomaa voidaan kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella jakaa muullakin tavalla.

Laitonta varojenjakoja ovat kaikki muut liiketapahtumat, jotka vähentävät yhtiön varoja tai lisäävät sen velkoja ilman, että tälle olisi liiketaloudellinen peruste.

2 §

Maksukyvyyn säilyttäminen

Varoja ei saa jakaa, jos jakamisen seurauksena yhtiötä uhkaksi maksukyvyttömyys. Varoja ei myöskään saa

jakaa, jos yhtiö on emoyhtiö ja jos jakamisen seurauksena konsernia uhkaksi maksukyvyttömyys.

3 §

Jako perustuu tilinpäätökseen

Varojen jakaminen tapahtuu viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Jako voi tapahtua myös alkavalta tai meneillään olevalta tilikaudelta vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Tilinpäätösten on oltava tilintarkastettuja, jos yhtiö on tämän lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla velvollinen valitsemaan tilintarkastajan.

Jaossa on otettava huomioon tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taseasemaan vaikuttaneet olennaiset muutokset.

4 §

Rekisteröinnin merkitys

Yhtiön varoja ei saa jakaa ennen yhtiön rekisteröintiä.

5 §

Laiton varojenjako

Osakkeenomistajan ja muun on palautettava vastoin tämän lain tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä yhtiöstä saamansa varat, jos yhtiö voi osoittaa, että osakkeenomistaja tai muu tiesi tai hänen piti tietää jakamisen tapahtuneen tämän lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti. Palautettavalle määrälle on maksettava vuotuista korkoa kulloinkin voimassa olevan korkolain (633/82) 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti.

Vapaan oman pääoman jakaminen

6 §

Jaettava määrä

Yhtiö saa jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty aiheutuneet tappiot, jollei 2 §:stä muuta johdu.

Yhtiöjärjestyksen mukaan erityiseen rahastoon siirrettäviä ja muutoin jakamatta jätettäviä varoja ei saa jakaa.

7 §

Päätöksenteko

Jakamisesta päättää yhtiökokous. Jakopäätöksessä on mainittava jaetaanko osinkoa vai alennetaanko vapaan oman pääoman rahastoa. Yhtiökokoukseen sekä kokousasiakirjoihin, niiden nähtävänä pitämiseen ja lähettämiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 18 - 22 §:ssä säädetään.

Yhtiökokous voi päättää valtuuttaa hallituksen päättämään vapaan oman pääoman jakamisesta. Valtuutus voi olla voimassa enintään seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkuun asti.

8 §

Vähemmistöosinko

Osinkona on jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta sen jälkeen kun siitä on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät määrät, jos sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa ennen voiton käyttämistä koskevan päätöksen tekemistä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista. Osakkeenomistaja ei kuitenkaan voi vaatia voittona jaettavaksi enempää kuin tämän luvun mukaan on mahdol-

lista eikä enempää kuin kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta.

Vähemmistöosingosta voidaan määrätä toisin yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestyksen muutoksella vähemmistöosinkoa voidaan rajoittaa vain meneillään olevalta ja sitä myöhemmiltä tilikausilta.

Muita säännöksiä

9 §

Lahjat

Yhtiökokous voi päättää lahjan antamisesta yleishyödylliseen tai siihen rinnastettavaan tarkoitukseen, jos lahjoituksen määrää käyttötarkoitukseen sekä yhtiön tilaan ja muihin olosuhteisiin katsoen voidaan pitää kohtuullisena. Hallitus saa käyttää sanottuun tarkoitukseen varoja, joiden merkitys yhtiön tila huomioon ottaen on vähäinen.

10 §

Muu kuin voitontuottamistarkoitus

Jos yhtiöllä on kokonaan tai osittain muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille, yhtiöjärjestyseen on otettava tätä koskeva määräys sekä määräykset siitä, miten menetellään 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa varojenjakotilanteissa.

11 §

Omien osakkeiden hankinnan rahoittaminen

Yhtiö ei saa antaa rahalainaa, varoja tai vakuutta käytettäväksi siinä tarkoituksessa, että ulkopuolinen voi hankkia yhtiön tai sen emoyhtiön osakkeita.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta toimiin, joiden tarkoituksena on osakkeiden hankkiminen yhtiön tai sitä lähellä olevan yhtiön työntekijöille.

14 luku

Osakepääoman alentaminen

1 §

Päätöksenteko

Yhtiökokous päättää osakepääoman jakamisesta, alentamisesta vapaan oman pääoman rahastoon sekä käyttämisestä sellaisen tappion välittömään kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä (*tappion kattaminen*). Osakepääomaa ei saa alentaa 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua vähimmäisosakepääomaa pienemmäksi.

Päätöksessä on mainittava alentamismäärä ja mihin 1 momentissa tarkoitetuista tarkoituksista alentamismäärä käytetään. Yhtiökokouksuun

sekä kokousasiakirjoihin, niiden nähtävänä pitämiseen ja lähettämiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 18 - 22 §:ssä säädetään.

Päätöksenteosta omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa säädetään 15 luvussa. Päätöksenteosta ja velkojiensuojasta sulautumisen, jakautumisen ja yritysmuodon muutoksen yhteydessä säädetään 16, 17 ja 19 luvuissa.

2 §

Velkojiensuojamenettely

Yhtiön velkojilla on oikeus vastustaa osakepääoman alentamista, jos alentamismäärää käytetään muuhun kuin tappion kattamiseen. Tätä oikeutta ei kuitenkaan ole, jos osakepääomaa samanaikaisesti korotetaan alentamismäärää vastaavalla määrällä.

Jos osakepääomaa on alennettu tappion kattamiseksi, alentamisen rekisteröimistä seuraavan kahden vuoden aikana yhtiön vapaata omaa pääomaa voidaan jakaa osakkeenomistajille vain velkojiensuojamenettelyn jälkeen, jollei osakepääomaa ole korotettu vähintään alentamismäärällä.

3 §

Kuulutuksen hakeminen

Jos velkojilla on 2 §:n 1 momentin mukaan oikeus vastustaa osakepääoman alentamista, yhtiön on kuukauden kuluessa osakepääoman alentamista koskevan päätöksen tekemisestä ilmoitettava alentaminen rekisteröitäväksi ja haettava 4 §:n mukaisen kuulutuksen antamista rekisteriviranomaiselta tai päätös raukeaa.

4 §

Kuulutus velkojille

Rekisteriviranomaisen on 3 §:ssä tarkoitetun hakemuksen saatuaan annettava yhtiön kaikille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa alentamista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä se viran puolesta.

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus tunnetuille velkojilleen. Yhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtajan todistus ilmoitusten lähettamisestä on toimitettava rekisteriviranomaiselle viimeistään määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sille ilmoitetuista vastustuksista

yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen.

5 §

Rekisteröinnin edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä osakepääoman alentaminen, jos velkoja ei ole vastustanut alentamista tai jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavanaan.

Jos velkoja on vastustanut alentamista, alentamispäätös raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä, että se on pannut vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan tai jos yhtiö ja velkoja pyytävät sitä yhdessä.

Rekisteriviranomaisen päätös on viran puolesta rekisteröitävä. Osakepääoma on alennettu, kun rekisteröinti on tehty.

6 §

Muu osakepääoman alentamisen rekisteröinti

Osakepääoman alentamista koskeva päätös, jota velkojilla ei 2 §:n 1 momentin mukaan ole oikeutta vastustaa, on ilmoitettava rekisteröitäväksi ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluessa tai päätös raukeaa. Osakepääoma on alennettu, kun päätös on rekisteröity.

Osakepääoman alentaminen ja osakepääoman 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu korotus on ilmoitettava rekisteröitäväksi yhtäaikaan.

7 §

Velkojiensuojamenettelyn soveltaminen yhtiöjärjestyksen määräyksellä

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiön velkojilla on tämän luvun 3-5 §:n mukaisessa menettelyssä oikeus vastustaa määräyksessä tarkoitettua yhtiöjärjestyksen määräyksen muuttamista. Mitä 3-5 §:ssä säädetään osakepääoman alentamisesta sovelletaan tällöin yhtiöjärjestyksen muuttamiseen, lukuun ottamatta 3 §:ssä asetettua kuukauden määräaikaan.

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

Yleisiä säännöksiä

1 §

Hankkiminen, lunastaminen ja pantiksi ottaminen

Yhtiö voi tässä luvussa säädetyllä tavalla päättää:

1) hankkia omia osakkeitaan tai tehdä tarjouksen niiden hankkimisesta (*hankkiminen*);

2) että osakkeenomistajan on luovutettava osakkeensa yhtiölle vastikkeetta tai vastiketta vastaan (*lunastaminen*); sekä

3) ottaa pantiksi omia osakkeitaan.

2 §

Liikkeen luovutus ym.

Tämän luvun säännöksiä omien osakkeiden hankkimisesta, lunastamisesta ja pantiksi ottamisesta ei sovelleta, kun yhtiö:

1) vastaanottaessaan liikkeen sulautumisessa tai jakautumisessa taikka muussa liikkeen luovutuksessa saa omistukseensa tai pantiksi liikkeeseen kuuluvia omia osakkeitaan;

2) ostaa yhtiön saamisesta ulosmitatun oman osakkeensa huutokaupasta; tai

3) saa oman osakkeensa vastikkeetta.

3 §

Muulla säännellyt lunastustilanteet

Tämän luvun säännöksiä lunastamisesta ei sovelleta 16 luvun 14 §:ssä ja 17 luvun 14 §:ssä säädettyihin sulautumista ja jakautumista vastustaneiden osakkeenomistajien osakkeiden lunastamiseen.

Yhtiöjärjestyksessä voidaan 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla määrätä osakkeenomistajan, yhtiön ja muun

henkilön oikeudesta lunastaa osake sen siirtyessä uudelle omistajalle sekä 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla määrätä yhtiön oikeudesta tai velvollisuudesta lunastaa tai hankkia yhtiön osakkeita.

4 §

Pitäminen, mitätöinti ja luovutus

Hankitut, lunastetut ja yhtiölle muulla tavalla tulleet omat osakkeet voidaan pitää yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Mitätöinnistä säädetään 13 §:ssä. Edelleen luovuttamisesta säädetään 9 luvussa. Velvollisuudesta luovuttaa tai mitätöidä tämän lain vastaisesti hankitut tai lunastetut omat osakkeet säädetään 13 §:n 2 ja 3 momentissa.

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

5 §

Päätös hankkimisesta ja lunastamisesta

Yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta sekä hallituksen valtuuttamisesta päättämään hankkimisesta (*hankkimisvaltuutus*) päätetään yhtiökokouksessa. Julkisessa osakeyhtiössä päätös on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä.

Hallituksen päätösehdotuksessa yhtiökokoukselle on perusteltava osakkeista maksettavan vastikkeen suuruus. Jos vastike on muuta omaisuutta kuin rahaa, hallituksen on annettava selvitys tällaisen omaisuuden arvosta.

6 §

Suunnattu hankkiminen ja lunastaminen

Jos yhtiö hankkii omia osakkeitaan muuten kuin omistettujen osakkeiden suhteessa (*suunnattu hankkiminen*), yhtiökokouksen päätös on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä. Sama koskee hankkimisvaltuutusta, jossa ei ole suljettu pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta hankinnasta.

Yhtiö voi päättää lunastaa omia osakkeitaan muuten kuin omistettujen osakkeiden suhteessa (*suunnattu lunastaminen*) vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Yhtiöjärjestyksessä voi kuitenkin olla 11 §:ssä tarkoitettu lunastusehto.

Suunnattua hankkimista ja lunastamista koskevassa hallituksen päätösehdotuksessa yhtiökokoukselle on, sen lisäksi mitä 5 §:n 2 momentissa säädetään, esitettävä suuntaamisen syyt.

7 §

Hallituksen valtuuttaminen päättämään hankkimisesta

Päätöksessä, joka koskee hankkimisvaltuutuksen antamista, on aina mainittava:

- 1) hankittavien osakkeiden enimmäismäärä;
- 2) valtuutuksen voimassaoloaika; sekä
- 3) vastikkeen vähimmäis- ja enimmäismäärä.

Valtuutus voi olla voimassa korkeintaan 18 kuukautta. Hankkiminen voidaan toteuttaa vain vapaalla omalla pääomalla.

Hallituksen päätösehdotuksessa yhtiökokoukselle on oltava 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin mukaiset perustelut ja selvitykset, jos ehdotuksen mukaan yhtiökokous päättää vastikkeesta tai sen määräytymisen perusteesta taikka suunnatusta hankkimisesta.

8 §

Kokouskutsu ja kokousasiakirjat

Yhtiökokouskutsuun sekä kokousasiakirjoihin, niiden nähtävänä pitämiseen ja lähettämiseen sovelletaan mitä 5 luvun 18-22 §:ssä säädetään. Jos yhtiökokous päättää suunnatusta hankkimisesta tai lunastamisesta taikka hallituksen valtuuttamisesta sellaiseen hankkimiseen, jossa ei ole suljettu pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta hankkimisesta, asiasta on mainittava yhtiökokouskutsussa.

Kun hallitus julkisessa osakeyhtiössä ehdottaa omien osakkeiden lunastamista siten, että yhtiön osakepääoma alenee, on kokouskutsussa mainittava lunastamisen tarkoitus ja alentamisen tapa.

9 §

Hankkimis- ja lunastamispäätöksen sisältö

Yhtiökokouksen hankkimis- ja lunastamispäätöksessä on mainittava ainakin:

- 1) onko kysymys hankkimisesta vai lunastamisesta;
- 2) päätöksen tarkoittamien osakkeiden lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä osakelajeittain;
- 3) keneltä osakkeita hankitaan tai lunastetaan ja tarvittaessa se, missä järjestyksessä;
- 4) noudatettava menettely;
- 5) osakkeista maksettava vastike tai vastikkeen määrittelyperuste sekä vastikkeen maksuaika; sekä
- 6) miten päätös vaikuttaa yhtiön omaan pääomaan.

10 §

Osakkeiden yhdistäminen

Osakkeita voidaan yhdistää tässä pykälässä säädettyssä lunastamismenettelyssä.

Julkisessa osakeyhtiössä voidaan 6 §:n 2 momentin estämättä päättää lunastaa tietty osuus kaikkien osakkeenomistajien osakkeista, jos osakkeiden murto-osien syntyminen estetään lunastuspäätöksessä seuraavasti:

1) kultakin osakkeenomistajalta lunastettavien osakkeiden määrä pyöristetään ylöspäin lähimpään tasalukuun;

2) yhtiö myy viivytyksettä 1 kohdassa tarkoitetun pyöristämisen takia lunastetuiksi tulevat ylimääräiset osakkeet arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai julkisella huutokaupalla 1 kohdassa tarkoitettujen osakkeenomistajien lukuun; ja

3) edellä 2 kohdassa tarkoitettujen osakkeiden myynnistä saatavat varat maksetaan osakkeenomistajille niiden erotusten suhteessa, jotka saadaan vähentämällä kultakin osakkeenomistajalta lunastetusta osakemäärästä määrä, joka olisi tullut lunastettavaksi ilman 1 kohdassa tarkoitettua pyöristystä.

Osakkeiden myynnistä saatavat varat on maksettava osakkeenomistajille viivytyksettä. Varoille on maksettava korkoa lunastushetken ja varojen maksamisen väliseltä ajalta kulloinkin voimassa olevan korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti. Yhtiön on sijoitettava myynnistä saadut varat Suomessa olevalle talletuspankin tai talletusten vastaanottamiseen oikeutetun ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin tilille tai vastaavalle ulkomaisella olevalle tilille siten, ettei ole vaaraa varojen sekoittumisesta yhtiön omiin varoihin. Yhtiön on pidettävä varat kirjanpidossaan erillään omista varoistaan.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua päätöstä ei voida tehdä, jos lunastaminen johtaisi osakasluettelon mukaan kaikkien osakkeiden lunastamiseen

useammalta kuin joka sadannelta osakkeenomistajalta.

11 §

Hankkimis- ja lunastamisedot

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiöllä on oikeus tai velvollisuus hankkia tai lunastaa yhtiön osakkeita. Yhtiöjärjestyksessä on oltava seuraavat ehtoa koskevat määräykset:

- 1) onko kysymys hankkimisesta vai lunastamisesta;
- 2) onko yhtiöllä oikeus vai velvollisuus ryhtyä menettelyyn;
- 3) mitä osakkeita määräys koskee ja tarvittaessa, missä järjestyksessä hankkiminen tai lunastaminen toteutetaan;
- 4) noudatettava menettely;
- 5) osakkeista maksettava vastike tai sen laskemisessa käytettävät perusteet; sekä
- 6) mitä varoja vastikkeen maksuun voidaan käyttää.

Lunastamisedto voi koskea aikaisemmin annettuja osakkeita vain näiden osakkeiden omistajien suostumuksella.

Julkisessa osakeyhtiössä yhtiön lunastamis- ja hankkimisoikeuden käyttämisestä päättää yhtiökokous. Yhtiökokous voi valtuuttaa hallituksen tekemään tätä koskevan päätöksen. Valtuutus voi olla voimassa korkeintaan viisi vuotta sen antamisesta ja se on rekisteröitävä kaupparekisteriin. Hallitus ei saa tehdä päätöstä ennen valtuutuspäätöksen rekisteröimistä. Muissa tilanteissa päätöksen hankkimisesta tai lunastamisesta voi tehdä hallitus.

12 §

Hankkimis-, lunastamis- ja pantiksiottamisrajoitus

Julkisessa osakeyhtiössä päätöstä omien osakkeiden hankkimisesta, lunastamisesta tai pantiksi ottamisesta ei saa tehdä siten, että yhtiöllä ja sen tytäryhteisöillä olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä olisi yli yksi kymmenesosa kaikista osakkeista.

Yksityinen osakeyhtiö ei saa hankkia tai lunastaa kaikkia omia osakkeitaan.

13 §

Osakkeiden mitätöiminen ja luovuttaminen eräissä tilanteissa

Hallitus voi päättää mitätöidä yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Mitätöinti on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Osakkeet on mitätöity, kun ilmoitus on rekisteröity.

Vastoin tämän lain säännöksiä hankitut ja lunastetut omat osakkeet on luovutettava ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua saannosta. Jos julkiselle osakeyhtiöllä ja sen tytäryhteisöillä olevien yhtiön osakkeiden yhteenlaskettu osuus on yli yksi kymmenesosa kaikista osakkeista sen vuoksi, että osakkeita on hankittu 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla, mainitun määräosan ylittävältä osin osakkeet on luovutettava kolmen vuoden kuluessa saannosta.

Jos osakkeita ei ole luovutettu 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa, ne on mitätöitävä. Emoyhtiön hallussa olevat omat osakkeet mitätöidään ennen tytäryhteisön hallussa olevia emoyhtiön osakkeita.

Omien osakkeiden pantiksi ottaminen ja merkitseminen

14 §

Omat osakkeet panttina

Yhtiö voi ottaa omia osakkeitaan pantiksi. Julkisessa osakeyhtiössä pantiksi ottamisesta päätetään kuten omien osakkeiden hankkimisesta.

Panttina olevien omien osakkeiden myymiseen sovelletaan kauppakaaren 10 luvun säännösten lisäksi, mitä 9 luvussa säädetään omien osakkeiden luovuttamisesta.

15 §

Omien ja emoyhtiön osakkeiden merkintä

Yhtiö tai sen tytäryhteisö ei saa vastiketta vastaan merkitä yhtiön osakkeita. Jos yhtiö on merkinnyt yhtiön osakkeita sen perustamisen yhteydessä, perustamissopimuksen allekirjoittajien katsotaan merkinneen osakkeet. Jos yhtiö on merkinnyt yhtiön osakkeita uusmerkinnässä, sen hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan katsotaan merkinneen osakkeet. Jos tytäryhteisö on merkinnyt emoyhtiön osakkeita, emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan sekä tytäryhteisössä vastaavassa asemassa olevien katsotaan merkinneen osakkeet. Merkitsijät ovat yhteisvastuussa merkintähinnan maksusta. Merkitsijänä ei kuitenkaan pidetä sitä, joka osoittaa, että hän vastusti merkintää tai ettei hän tiennyt eikä hänen olisi pitänytkaan tietää merkinnästä.

Sen, joka on merkinnyt yhtiön osakkeita omissa nimissään yhtiön tai sen tytäryhteisön lukuun, katsotaan merkinneen osakkeet omaan lukuunsa.

Yhtiön oikeudesta osallistua maksuttomaan osakeantiin säädetään 9 luvun 19 §:ssä.

V OSA

Yhtiörakenteen muuttaminen ja purkaminen

16 luku

Sulautuminen

Sulautumisen määritelmä ja edellytykset

1 §

Sulautuminen

Osakeyhtiö (*sulautuva yhtiö*) voi sulautua toiseen osakeyhtiöön (*vastaanottava yhtiö*) siten, että sulautuvan

yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle ja sulautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

2 §

Sulautumisen toteuttamistavat

Sulautuminen voi tapahtua siten, että:

1) yksi tai useampi sulautuva yhtiö sulautuu vastaanottavaan yhtiöön (*absorptiosulautuminen*); taikka

2) vähintään kaksi sulautuvaa yhtiötä sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan yhtiön (*kombinaatiosulautuminen*).

Tytäryhtiösulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa vastaanottava yhtiö omistaa kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet.

Kolmikantasulautumisella tarkoitetaan absorptiosulautumista, jossa muu taho kuin vastaanottava yhtiö antaa osakkeitaan tai muuta sulautumisvastiketta.

Sulautumiseen osallistuvilla yhtiöillä tarkoitetaan tässä luvussa sulautuvaa yhtiötä ja vastaanottavaa yhtiötä.

Sulautumissuunnitelma ja riippumattoman asiantuntijan lausunto

3 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivättävä ja allekirjoitettava. Kolmikan-tasulautumisessa myös sulautumisvastikkeen antajan on allekirjoitettava sulautumissuunnitelma.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

1) sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja mahdollisen muun sulautumisvastikkeen antajan toiminimet ja kotipaikat;

2) absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavan yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat valitaan;

3) absorptiosulautumisessa ehdotus vastikkeena annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain ja mahdollisesta osakepääoman korotuksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain;

4) ehdotus mahdollisesta muusta vastikkeesta sisältäen rahavastikkeen ja vastikkeena annettavien optio-oikeuksien 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot;

5) ehdotus vastikkeen jakamisesta, jaon ajankohdasta ja muista ehdoista;

6) selvitys sulautuvan yhtiön optio-oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa;

7) selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden oikeudesta päättää osakeannista, optio-oikeuksien antamisesta, sulautumisesta, jakautumisesta ja varojenjaosta sulautumismenettelyn aikana;

8) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 7 §:n mukaisesti vastustaa sulautumista;

9) selvitys sulautuvan yhtiön ja sen tytäryhteisöjen omistamien osakkeiden lukumäärästä vastaanottavassa yhtiössä ja sen emoyhtiössä sekä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden omistamien osakkeiden lukumäärästä sulautuvassa yhtiössä;

10) selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden omaisuuteen kohdistuvista yrityskiinnityksistä (634/1984) tarkoitetuista yrityskiinnityksistä;

11) selvitys sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja riippumattomana asiantuntijana toimivalle tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

12) selvitys sulautumisen syistä sekä perusteista, joiden mukaan vastike määritetään;

13) kuvaus sulautuvan yhtiön varoista ja veloista, arvosta joka sulautuvan yhtiön varoille ja veloille ehdotetaan vastaanottavan yhtiön taseessa annettavaksi ja siitä, miten omaisuuden arvo on määritelty sekä siitä, vastaako sulautuvan yhtiön varojen ja velkojen arvo osakepääomaan ja mahdollisesti muuhun rahastoon merkittävää määrää; sekä

14) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta.

Tytäryhtiösulautumiseen ei sovelleta 2 momentin 3, 4, 12 eikä 13 kohdan säännöksiä.

4 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Riippumattoman asiantuntijan on annettava sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan vastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Riippumattoman asiantuntijan on oltava sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten nimeämä hyväksytty tilintarkastaja.

Kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien suostuessa ja tytäryhtiösulautumisessa riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

Sulautumissuunnitelman rekisteröinti sekä kuulutukset osakkeenomistajille, optio-oikeuksien haltijoille ja velkojille

5 §

Sulautumissuunnitelman rekisteröinti

Sulautumissuunnitelma ja 4 §:ssä tarkoitettu lausunto on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta.

Ilmoituksen tekevät sulautumiseen osallistuvat yhtiöt yhdessä. Tytäryhtiösulautumisessa ilmoituksen tekee emoyhtiö.

Sulautuminen raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

6 §

Kuulutus osakkeenomistajille ja optio-oikeuden haltijoille

Rekisteriviranomaisen on sulautumissuunnitelman rekisteröinnin yhteydessä annettava sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille kuulutus, jossa mainitaan osakkeenomistajan oikeudesta vaatia osakkeiden lunastamista sekä optio-oikeuksien haltijoiden oikeudesta vaatia optio-oikeuksien lunastamista. Kuulutuksessa on mainittava myös, että osakkeenomistaja voi esittää vaatimuksen vielä sulautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa. Oikeutta vaatia optio-oikeuksien lunastamista voidaan rajoittaa optio-oikeuksien ehdoissa.

Lunastusvaatimuksen tekemisestä ja lunastusvaatimuksen vaikutuksesta oikeuteen äänestää sulautumista koskevassa asiassa säädetään 14 §:ssä.

7 §

Velkojensuojamenettely

Sulautuvan yhtiön velkojalla, jonka saatava on syntynyt ennen sulautumissuunnitelman rekisteröintiä, on oikeus vastustaa sulautumista.

Rekisteriviranomaisen on sulautuvan yhtiön hakemuksesta annettava velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa sulautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä se viran puolesta.

Kuulutus on annettava myös vastaanottavan yhtiön velkojille, jos sulautuminen on 4 §:ssä tarkoitetun riippumattoman asiantuntijan lausunnon mukaan omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

Vastaanottavan yhtiön velkoihin sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään sulautuvan yhtiön velkojista.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sille ilmoitetuista vastustuksista yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen. Menettelystä velkojen vastustettua hakemusta säädetään 16 §:ssä.

8 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä jäljennös kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen, joilla on oikeus vastustaa sulautumista. Jos ilmoitus lähetetään sulautumisesta päättäneen yhtiökokouksen jälkeen, ilmoituksessa on mainittava myös lu

nastettavaksi vaadittujen osakkeiden ja optio-oikeuksien määrä.

9 §

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 7 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen, eikä velkojalla ole oikeutta vastustaa sulautumista tämän lain nojalla, jos kaikki sulautumiseen osallistuvat yhtiöt kuuluvat samaan konserniin ja niitä koskeva saneerausohjelma vahvistetaan samanaikaisesti.

Sulautumissuunnitelma ja sen liitteet on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Sulautumisesta päättäminen

10 §

Toimivaltainen elin

Sulautuvassa yhtiössä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Tytäryhtiö-sulautumisesta voi kuitenkin päättää sulautuvan yhtiön hallitus.

Vastaanottavassa yhtiössä sulautumisesta päättää hallitus. Sulautumisesta päättää kuitenkin yhtiökokous, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa yhtiön osakkeista.

Yhtiökokouksen päätös sulautumisesta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä.

Jos yhtiökokousta ei kutsuta koolle, suunnitelmasta on ilmoitettava osakkeenomistajille samalla tavalla kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Osakkeenomistaja voi kuukauden kuluessa ilmoituksesta kirjallisesti vaatia, että sulautumisesta on päätettävä yhtiökokouksessa. Osakkeenomistajien nähtävänä pidettävistä asiakirjoista säädetään 12 §:ssä.

11 §

Sulautumispäätöksen ajankohta ja kokouskutsu

Sulautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä.

Kutsu sulautumisesta päättävään yhtiökokoukseen voidaan toimittaa sulautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua viimeistä ilmoittautumispäivää tai 4 luvun 2 §:n 3 momentin mukaista arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme

kuukautta ennen edellä mainittua päivää. Kutsuun on liitettävä osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille annettu kuulutus. Kutsu on, sen lisäksi mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa.

Sulautuvan yhtiön on samassa ajassa lähetettävä osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille annettu kuulutus myös niille optio-oikeuksien haltijoille, joilla on oikeus vaatia lunastamista ja joiden osoite on yhtiön tiedossa. Vastaanottavassa yhtiössä kokouskutsu voidaan toimittaa 5 luvun 19 §:n 1 momentissa määrättyssä ajassa, jos sulautumisesta päätetään yhtiökokouksessa osakkeenomistajan vaatimuksesta ja yhtiön ilmoituksen ja yhtiökokouksen välinen aika on vähintään kuukausi tai yhtiöjärjestyksessä määrätty pidempi kutsuaika.

12 §

Osakkeenomistajien nähtävillä pidettävät asiakirjat

Seuraavat asiakirjat on 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien sekä vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internet-sivuilla, viivytyksettä lähetettävä osakkeenomistajalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

- 1) sulautumissuunnitelma;
- 2) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset;
- 3) jos sulautumiseen osallistuvan julkisen osakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut sulautumissuunnitelman päivämäärään men-

nessä yli kuusi kuukautta, tämän yhtiön tilinpäätösasiakirjat päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta sulautumissuunnitelman päivämäärää vanhempi;

4) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakoa koskevat päätökset;

5) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuositarkastukset;

6) hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä

7) 4 §:ssä tarkoitettu lausunto sulautumissuunnitelmasta.

Kolmikantasulautumisessa osakkeenomistajien nähtävänä on pidettävä sulautumisvastikkeen antajan 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut asiakirjat. Jollei tilinpäätösasiakirjoja ole, sulautumissuunnitelmaan on liitettävä

selvitys tuloksesta ja taloudellisesta asemasta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta sekä sen jälkeiseltä ajalta.

13 §

Sulautumispäätöksen oikeusvaikutukset

Sulautuvan yhtiön sulautumispäätös korvaa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajien ja optio-oikeuksien haltijoiden sulautumisvastiketta koskevat merkinnät ja muut toimet, jotka liittyvät sulautumisvastikkeen saamiseen. Kombinaatiosulautumisessa sulautumissuunnitelma korvaa vastaanottavan yhtiön perustamissopimuksen.

Jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa yhtiöissä, sulautuminen raukeaa. Yhtiökokouksen päätös sulautumisen hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Osakkeiden ja optio-oikeuksien lunastaminen

14 §

Osakkeiden ja optio-oikeuksien lunastaminen

Sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja ja optio-oikeuden haltija voivat yhtiökokoukseen tai 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä kirjallisesti vaatia osakkeidensa ja optio-oikeuksiensa lunastamista. Osakkeenomistaja voi esittää vaatimuksen myös yhtiökokouksessa. Osakkeenomistajille on varattava oikeus vaatia lunastamista ennen sulautumista koskevaa äänestystä. Ennen tiedustelua yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monen osakkeen

ja optio-oikeuden osalta yhtiölle on ennen yhtiökokousta tehty lunastusvaatimus. Lunastusvaatimuksen esittänyt osakkeenomistaja ei voi äänestää sulautumisen puolesta.

Lunastettavaksi vaaditut osakkeet on ilmoitettava merkittäväksi osakeluetteloon yhtiökokoukseen, viimeiseen ilmoittautumispäivään tai 4 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun, arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaan määräpäivään mennessä.

Jos osakkeiden tai optio-oikeuksien lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi 24 luvun 4-8 §:ssä säädettyssä järjestyksessä, jollei muuta sovita. Yhtiön on viipymättä sulautumisesta päättäneen yhtiökokouksen jälkeen vaadittava Keskuskaupakamarilta välimiesmenettelyn aloittamista. Jos yhtiö ei esitä vaatimusta kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettua yhtiökokouksesta, sen voi tehdä myös osakkeenomistaja ja optio-oikeuden haltija.

Lunastushinta on osakkeen tai optio-oikeuden käypä hinta. Lunastushintaa määrittäessä ei oteta huomioon sulautumisen vaikutusta sulautuvan yhtiön arvoon. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa sulautumispäätöksen ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta kulloinkin voimassa olevan korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti. Lunastushinta on maksettava viimeistään kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta, kuitenkin aikaisintaan sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin jälkeen.

Lunastamista vaatineella osakkeenomistajalla tai optio-oikeuden haltijalla on sulautumispäätöksen jälkeen oikeus vain lunastushintaan. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin todetaan, ettei osakkeenomistajalla tai optio-oikeuden haltijalla ole oikeutta lunastukseen, hänellä on kuitenkin oikeus vastikkeeseen. Sulautumisen rautessa myös lunastusmenettely raukeaa.

Sulautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

15 §

Sulautumisen täytäntöönpano

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta neljän kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Tytäryhtiösulautumisessa ilmoituksen tekee emoyhtiö.

Ilmoitukseen on liitettävä:

1) kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisvastiketta annettaessa ja osakepääoman korotuksessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;

2) hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että tämän lain säännöksiä

osakkeiden ja osakepääoman maksusta on noudatettu; sekä

3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 8 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä.

16 §

Rekisteröinnin edellytyksiä

Rekisteriviranomainen voi rekisteröidä sulautumisen, jos velkoja ei ole vastustanut sulautumista tai jos velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä, että se on pannut vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan tai jos yhtiö ja velkoja pyytävät sitä yhdessä.

Sulautuminen voidaan toteuttaa, vaikka sulautuva yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille.

Jos sulautumiseen osallistuvista yhtiöistä useamman kuin yhden omaisuuteen on voimassa yritys kiinnitys laissa tarkoitettu yritys kiinnitys, sulautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella yhtiöiden ja kiinnityksen haltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä.

17 §

Sulautumisen oikeusvaikutukset

Sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun sulautumisen

täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva yhtiö purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava yhtiö syntyy.

Sulautuvan yhtiön purkautuessa sen osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille syntyy oikeus vastikkeeseen sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröinnistä alkaen, jollei sulautumissuunnitelmassa määrätä tätä myöhemmästä ajankohdasta. Vastaanottavan tai sulautuvan yhtiön omistamat sulautuvan yhtiön osakkeet eivät kuitenkaan tuota oikeutta vastikkeeseen.

Jos sulautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen

vuoden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus sulautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetty vastike lankeaa vastaanottavalle yhtiölle.

18 §

Lopputilitys

Sulautuvan yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa (*lopputilitys*). Lopputilitys on annettava hyväksytylle tilintarkastajalle, jonka on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava osakkeenomistajat yhtiökokoukseen vahvistamaan lopputilitys.

Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin 8 luvun 10 §:ssä säädetään.

19 §

Sulautumispäätöksen peruuntuminen

Vaikka sulautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos sulautumispäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Sulautuva yhtiö ja vastaanottava yhtiö ovat yhteisvastuussa sellaisesta vastaanottavan yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt sulautumisen rekisteröinnin jälkeen mutta ennen tuomiorekisteröimistä.

17 luku

Jakautuminen

Jakautumisen määritelmä ja edellytykset

1 §

Jakautuminen

Osakeyhtiö (*jakautuva yhtiö*) voi jakautua siten, että jakautuvan yhtiön varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät yhdelle tai useammalle osakeyhtiölle (*vastaanottava yhtiö*) ja jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jakautumisvastike saa olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

2 §

Jakautumisen toteuttamistavat

Jakautuminen voi tapahtua siten, että:

1) jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu (*kokonaisjakautuminen*); taikka

2) osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanottavalle yhtiölle (*osittaisjakautuminen*).

Jakautumisella toimivaan yhtiöön tarkoitetaan jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö on perustettu ennen jakautumisen täytäntöönpanoa, ja jakautumisella perustettavaan yhtiöön jakautumista, jossa vastaanottava yhtiö perustetaan jakautumisen yhteydessä. Jakautuminen voi tapahtua samalla sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön.

Jakautumiseen osallistuvilla yhtiöillä tarkoitetaan tässä luvussa jakautuvaa yhtiötä ja vastaanottavaa yhtiötä.

Jakautumissuunnitelma ja riippumattoman asiantuntijan lausunto

3 §

Jakautumissuunnitelma

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päättävä ja allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

1) jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden toiminimet ja kotipaikat;

2) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavan yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat valitaan;

3) jakautumisessa toimivaan yhtiöön ehdotus vastikkeena annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeit-

tain ja mahdollisesta osakepääoman korotuksesta sekä jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ehdotus vastaanottavan yhtiön osakepääomasta ja osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain;

4) ehdotus mahdollisesta muusta vastikkeesta sisältäen rahavastikkeen ja vastikkeena annettavien optio-oikeuksien 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot;

5) ehdotus vastikkeen jakamisesta, jaon ajankohdasta ja muista ehdoista;

6) selvitys jakautuvan yhtiön optio-oikeuden haltijan oikeuksista jakautumisesta;

7) selvitys jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden oikeudesta päättää osakeannista, optio-oikeuksien antamisesta, sulautumisesta, jakautumisesta ja varojenjaosta jakautumismenettelyn aikana;

8) selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 7 §:n mukaisesti vastustaa jakautumista;

9) selvitys jakautuvan yhtiön ja sen tytäryhteisön omistamien osakkeiden lukumäärästä vastaanottavassa yhtiössä ja sen emoyhtiössä sekä jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden omistamien osakkeiden lukumäärästä jakautuvassa yhtiössä;

10) selvitys jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden omaisuuteen kohdistuvista yritysikiinnityslaissa tarkoitetuista yritysikiinnityksistä;

11) selvitys jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja riippumattomana asiantuntijana toimivalle henkilölle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista;

12) ehdotus jakautuvan yhtiön varojen ja velkojen jakamisesta kullekin jakautumiseen osallistuvalla yhtiöllä;

13) ehdotus osakepääoman alentamisesta varojen jakamiseksi vastaanottavalle yhtiölle tai osakkeenomistajille, varojen siirtämiseksi vapaan

oman pääoman rahastoon tai käyttämisestä sellaisen tappion välittömään kattamiseen, johon vapaa oma pääoma ei riitä;

14) selvitys jakautumisen syistä sekä perusteista, joiden mukaan vastike määritetään;

15) kuvaus jakautuvan yhtiön varoista ja veloista, arvosta, joka jakautuvan yhtiön varoille ja veloille ehdotetaan kunkin vastaanottavan yhtiön taseessa annettavaksi ja siitä, miten omaisuuden arvo on määritelty sekä siitä, vastaako vastaanottavalle yhtiölle tulevien varojen ja velkojen arvo osakepääomaan ja mahdollisesti muuhun rahastoon merkittävää määrää; sekä

16) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta.

4 §

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Riippumattoman asiantuntijan on annettava jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalla yhtiöllä. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan vastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Riippumattoman asiantuntijan on oltava jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten nimeämä hyväksytty tilintarkastaja.

Kaikkien jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien suostuessa riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

*Jakautumissuunnitelman rekisteröinti
sekä kuulutukset osakkeenomistajille,
optio-oikeuksien haltijoille ja velkojille*

5 §

Jakautumissuunnitelman rekisteröinti

Jakautumissuunnitelma sekä 4 §:ssä tarkoitettu lausunto on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta.

Ilmoituksen tekevät jakautumiseen osallistuvat yhtiöt yhdessä.

Jakautuminen raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

6 §

*Kuulutus osakkeenomistajille ja
optio-oikeuden haltijoille*

Rekisteriviranomaisen on jakautumissuunnitelman rekisteröinnin yhteydessä annettava jakautuvan yhtiön optio-oikeuksien haltijoille kuulutus, jossa mainitaan optio-oikeuksien haltijoiden oikeudesta vaatia optio-oikeuksien lunastamista. Oikeutta vaatia optio-oikeuksien lunastamista voidaan rajoittaa optio-oikeuksien ehdoissa.

Jakautumisessa toimivaan yhtiöön rekisteriviranomaisen on samalla annettava jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille kuulutus, jossa mainitaan osakkeenomistajan oikeudesta vaatia jakautumisvastikkeensa lunastamista. Kuulutuksessa on mainittava myös, että osakkeenomistaja voi esittää vaatimuksen vielä jakautumisesta päättävässä yhtiökokouksessa.

Lunastusvaatimuksen tekemisestä ja lunastusvaatimuksen vaikutuksesta

oikeuteen äänestää jakautumista koskevassa asiassa säädetään 14 §:ssä.

7 §

Velkojiensuojamenettely

Jakautuvan yhtiön velkojalla, jonka saatava on syntynyt ennen jakautumissuunnitelman rekisteröintiä, on oikeus vastustaa jakautumista.

Rekisteriviranomaisen on jakautuvan yhtiön hakemuksesta annettava kuulutus, jossa mainitaan velkojen oikeudesta vastustaa jakautumista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä se viran puolesta.

Kuulutus on annettava myös vastaanottavan yhtiön velkojille, jos jakautuminen on 4 §:ssä tarkoitetun riippumattoman asiantuntijan lausunnon mukaan omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Vastaanottavan yhtiön velkoihin sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään jakautuvan yhtiön velkojista.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sille ilmoitetuista vastustuksista yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen. Menettelystä velkojen vastustettua hakemusta säädetään 16 §:ssä.

8 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä jäljennös kuulutuksesta tunnetuille velkojilleen, joilla on oikeus vastustaa jakautumista. Jos ilmoitus lähetetään jakautumisesta päättäneen yhtiökokouksen jälkeen,

ilmoituksessa on mainittava myös lunnastettavaksi vaadittujen osakkeiden ja optio-oikeuksien määrä.

9 §

Yrityssaneeraus

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitettu saneerausmenettely korvaa 7 §:ssä tarkoitettua kuulutuksen, eikä velkojalla ole oikeutta vastustaa jakautumista tämän lain nojalla, jos kaikki jakautumiseen osallistuvat yhtiöt kuuluvat samaan konserniin ja niitä koskeva saneerausohjelma vahvistetaan samanaikaisesti.

Jakautumissuunnitelma ja sen liitteet on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Jakautumisesta päättäminen

10 §

Toimivaltainen elin

Jakautuvassa yhtiössä jakautumisesta päättää yhtiökokous.

Vastaanottavassa yhtiössä jakautumisesta toimivaan yhtiöön päättää hallitus. Jakautumisesta päättää kuitenkin yhtiökokous, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa yhtiön osakkeista.

Yhtiökokouksen päätös jakautumisesta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitettulla määräenemmistöllä. Jos jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja ei jakautumisessa perustettavaan yhtiöön saa vastaanottavassa yhtiöissä samaa omistusosuutta ja vastaavia oikeuksia kuin hänellä oli jakautuvassa yhtiössä, päätös voidaan tehdä vain tällaisen osakkeenomistajan suostumuksella.

Jos yhtiökokousta ei kutsuta koolle, suunnitelmasta on ilmoitettava osakkeenomistajille samalla tavalla kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Osakkeenomistaja voi kuukauden kuluessa ilmoituksesta kirjallisesti vaatia, että jakautumisesta on päätettävä yhtiökokouksessa. Osakkeenomistajien nähtävänä pidettävistä asiakirjoista säädetään 12 §:ssä.

11 §

Jakautumispäätöksen ajankohta ja kokouskutsu

Jakautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen jakautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröinnistä.

Kutsu jakautumisesta päättävään yhtiökokoukseen voidaan toimittaa jakautumissuunnitelman rekisteröinnin jälkeen. Kutsu on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta tai 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua viimeistä ilmoittautumispäivää tai 4 luvun 2 §:n 3 momentin mukaista arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä mainittua päivää. Kutsuun on liitettävä osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille annettu kuulutus. Kutsu on, sen lisäksi mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa.

Jakautuvan yhtiön on samassa ajassa lähetettävä osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille annettu kuulutus myös niille optio-oikeuksien

haltijoille, joilla on oikeus vaatia lunastamista ja joiden osoite on yhtiön tiedossa. Vastaanottavassa yhtiössä kokouskutsu voidaan toimittaa 5 luvun 19 §:n 1 momentissa määrättyssä ajassa, jos jakautumisesta päätetään yhtiökokouksessa osakkeenomistajan vaatimuksesta ja yhtiön ilmoituksen ja yhtiökokouksen välinen aika on vähintään kuukausi tai yhtiöjärjestyksessä määrätty pidempi kutsuaika.

12 §

Osakkeenomistajien nähtävillä pidettävät asiakirjat

Seuraavat asiakirjat on 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta lähtien sekä vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiö-

kokousta pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internet-sivuilla, viivytyksettä lähetettävä osakkeenomistajalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

- 1) jakautumissuunnitelma;
- 2) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön kolmen viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätökset;
- 3) jos jakautumiseen osallistuvan julkisen osakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut jakautumissuunnitelman päivämäärään mennessä yli kuusi kuukautta, tämän yhtiön tilinpäätösasiakirjat päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta jakautumissuunnitelman päivämäärää vanhempi;
- 4) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen mahdollisesti tekemät varojen jakoa koskevat päätökset;
- 5) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön viimeisen tilikauden jälkeen laaditut osavuositarkastukset;

6) hallituksen selostus tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen jälkeisistä yhtiön asemaan olennaisesti vaikuttavista tapahtumista; sekä

7) 4 §:ssä tarkoitettu lausunto jakautumissuunnitelmasta.

13 §

Jakautumispäätöksen oikeusvaikutukset

Jakautuvan yhtiön jakautumispäätös korvaa jakautuvan yhtiön osakkeenomistajien ja optio-oikeuksien haltijoiden jakautumisvastiketta koskevat merkinnät ja muut toimet, jotka liittyvät jakautumisvastikkeen saamiseen. Jakautumisessa perustettavaan yhtiöön jakautumissuunnitelma korvaa vastaanottavan yhtiön perustamissopimuksen.

Jos jakautumista ei hyväksytä jakautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa jakautumiseen osallistuvissa yhtiöissä, jakautuminen raukeaa. Yhtiökokouksen päätös jakautumisen hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Optio-oikeuksien ja jakautumisvastikkeen lunastaminen

14 §

Optio-oikeuksien ja jakautumisvastikkeen lunastaminen

Jakautuvan yhtiön optio-oikeuden haltija voi yhtiökokoukseen tai 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä kirjallisesti vaatia optio-oikeuksiensa lunastamista. Jakautumisessa toimivaan yhtiöön osakkeenomistaja voi yhtiökokoukseen tai 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä kirjallisesti tai yhtiökokouksessa vaatia jakautumisvastikkeensa lunastamista. Osakkeenomista-

jille on varattava oikeus vaatia lunastamista, kun asiaa tiedustellaan heiltä ennen jakautumista koskevaa äänestystä. Ennen tiedustelua yhtiökokoukselle on ilmoitettava, kuinka monen osakkeen ja optio-oikeuden osalta yhtiölle on ennen yhtiökokousta tehty lunastusvaatimus. Lunastusvaatimuksen esittänyt osakkeenomistaja ei voi äänestää jakautumisen puolesta.

Osakkeet, joille tuleva vastike vaaditaan lunastettavaksi, on ilmoitettava merkittäväksi osakeluetteloon yhtiökokoukseen, viimeiseen ilmoittautumispäivään tai 4 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun, arvo-osuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaan määräpäivään mennessä.

Jos optio-oikeuksien tai vastikkeen lunastusoikeudesta tai lunastamisen ehdoista ei sovita, asia on annettava välimiesten ratkaistavaksi 24 luvun 4-8 §:ssä säädettyssä järjestyksessä, jollei muuta sovita. Yhtiön on viipymättä jakautumisesta päättäneen yhtiökokouksen jälkeen vaadittava Keskuskaupakamarilta välimiesmenettelyn aloittamista. Jos yhtiö ei esitä vaatimusta kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettusta yhtiökokouksesta, sen voi tehdä myös osakkeenomistaja ja optio-oikeuden haltija.

Lunastushinta on optio-oikeuden tai vastikkeen käypä hinta. Lunastushintaa määrättäessä ei oteta huomioon jakautumisen vaikutusta jakautuvan yhtiön arvoon. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa jakautumispäätöksen ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta kulloinkin voimassa olevan korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti. Lunastushinta on maksettava viimeistään kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta, kuitenkin aikaisintaan jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin jälkeen.

Lunastamista vaatineella optio-oikeuden haltijalla on jakautumispäätöksen jälkeen oikeus vain lunastus-

hintaan. Osakkeenomistajalla on lisäksi oikeus osittaisjakautumisessa jakautuvan yhtiön osakkeeseen ja jakautumisessa perustettavaan yhtiöön annettavaan vastikkeeseen. Jos lunastusmenettelyssä myöhemmin todetaan, ettei osakkeenomistajalla tai optio-oikeuden haltijalla ole oikeutta lunastukseen, hänellä on kuitenkin oikeus vastikkeeseen. Jakautumisen rautessa myös lunastusmenettely raukeaa.

Jakautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

15 §

Jakautumisen täytäntöönpano

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta neljän kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa.

Ilmoitukseen on liitettävä:

1) kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että jakautumisvastiketta annettaessa ja osakepääoman korotuksessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;

2) hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että tämän lain säännöksiä osakkeiden ja osakepääoman maksusta on noudatettu; sekä

3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus 8 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä.

16 §

Rekisteröinnin edellytyksiä

Rekisteriviranomainen voi rekisteröidä jakautumisen, jos velkoja ei ole vastustanut jakautumista tai jos vel-

koja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut jakautumista, jakautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä, että se on pannut vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan tai jos yhtiö ja velkoja pyytävät sitä yhdessä.

Sulautuminen voidaan toteuttaa, vaikka sulautuva yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille.

Jos jakautuvan yhtiön omaisuuteen on voimassa yritysikiinnityslaissa tarkoitettu yritysikiinnitys, jakautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella yhtiöiden ja kiinnityksenhaltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä.

17 §

Jakautumisen oikeusvaikutukset

Jakautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti jakautuva yhtiö purkautuu kokonaisjakautumisessa ja vastaanottava yhtiö perustetaan jakautumisessa perustettavaan yhtiöön.

Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille ja optio-oikeuksien haltijoille syntyy oikeus vastikkeeseen jakautumissuunnitelman mukaisesti. Jakautumisvastikkeena annettavat uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet rekisteröinnistä alkaen, jollei jakautumis-

suunnitelmassa määrätä tätä myöhemmästä ajankohdasta. Vastaanottavan tai jakautuvan yhtiön omistamat jakautuvan yhtiön osakkeet eivät kuitenkaan tuota oikeutta vastikkeeseen.

Jos jakautumisvastikkeen saaminen edellyttää saajalta erityisiä toimia, kuten osakekirjan esittämistä, eikä vastiketta tällä tavoin vaadita kymmenen vuoden kuluessa jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä, vastaanottavan yhtiön yhtiökokous voi päättää, että oikeus jakautumisvastikkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet on menetetty. Menetetty vastike lankeaa vastaanottavalle yhtiölle.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille ja vastaanottaville yhtiöille samassa suhteessa kuin jakautuvan yhtiön netto-omaisuus jaetaan jakautumissuunni-

telman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan yhtiön veloista, joista toinen yhtiö vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, yhtiön vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Jakautumisvastikkeeseen 14 §:ssä tarkoitettun lunastushinnan maksamisesta vastaa se vastaanottava yhtiö, jonka antama vastike on lunastettu. Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti 14 §:ssä tarkoitettusta optio-oikeuden lunastushinnasta.

18 §

Lopputilitys

Jos jakautuva yhtiö purkautuu, sen hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian jakautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa (*lopputilitys*). Lopputilitys on annettava hyväksytylle tilintarkastajalle, jonka on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava osakkeenomistajat yhtiökokoukseen vahvistamaan lopputilitys.

Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin 8 luvun 10 §:ssä säädetään.

19 §

Jakautumisen peruuntuminen

Vaikka jakautuminen on rekisteröity, se peruuntuu, jos jakautumispäätös tuomioistuimen lainvoimaisen tuomion mukaan on pätemätön. Jakautuva yhtiö ja vastaanottava yhtiö ovat yhteisvastuussa sellaisesta vastaanottavan yhtiön velvoitteesta, joka on syntynyt jakautumisen rekisteröinnin jälkeen mutta ennen kuin rekisteriviranomainen on kuuluttanut tuomioistuimen lainvoimaisesta tuomiosta.

18 luku

Vähemmistöosakkeiden lunastaminen*Yleisiä säännöksiä*

1 §

Lunastusoikeus ja -velvollisuus

Se, jolla on enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä (*lunastaja*), on oikeutettu käyvästä hinnasta lunastamaan muiden osakkeenomistajien osakkeet. Osakkeenomistajalla, jonka osake voidaan lunastaa (*vähemmistöosakkeenomistaja*), on vastaavasti oikeus vaatia osakkeensa lunastamista.

Lunastajalle kuuluviksi katsotaan 1 momenttia sovellettaessa myös:

1) sellaisen yhteisön tai säätiön osakkeet ja äänet, jossa lunastajalla on sellainen määräysvalta kuin kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään; sekä

2) lunastajan tai 1 kohdassa mainitun yhteisön taikka säätiön yhdessä jonkun toisen kanssa omistamat osakkeet sekä niiden tuottamat äänet.

Lunastajan ääniä laskettaessa ei oteta huomioon lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa äänestysrajoitusta. Yhtiön kokonaisosakemäärässä ja kokonaisäänimäärässä ei oteta huomioon osakkeita ja ääniä, jotka kuuluvat yhtiölle itselleen tai yhtiön tytäryhteisölle.

Jos lunastajia olisi 1–3 momentin mukaan useita, lunastajana pidetään sitä, jolla välittömimmin on yhtiössä edellä tarkoitettu osakkeiden ja äänten enemmistö.

2 §

Lunastusoikeudesta ja -velvollisuudesta ilmoittaminen

Lunastajan on viipymättä ilmoitettava yhtiölle 1 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden ja -velvollisuuden syntymisestä ja lakkaamisesta.

Yhtiön on viipymättä ilmoitettava lunastusoikeuden ja -velvollisuuden syntyminen tai lakkaaminen rekisteröitäväksi, kun yhtiö on saanut lunas-

tajalta 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai muuten luotettavan tiedon asiasta.

Lunastusriitojen käsittely

3 §

Välimiesmenettely

Lunastusta vaativan on saatettava lunastusoikeutta ja lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet välimiesten ratkaistavaksi 24 luvun 4–8 §:ssä säädettyssä järjestyksessä, jollei toisin sovita.

Välimiesmenettelyn aikana tapahtuneet muutokset 1 §:ssä tarkoitetuissa olosuhteissa eivät aiheuta lunastusoikeuden tai -velvollisuuden raukeamista.

4 §

Uskottu mies

Keskuskauppakamarin on haettava 24 luvun 1 §:ssä tarkoitettulta tuomioistuimelta uskotun miehen määräämistä valvomaan välimiesmenettelyssä vähemmistöosakkeenomistajien etua, jolleivät kaikki asianosaiset ole ilmoittaneet pitävänsä sitä tarpeettomana. Määräys merkitään kaupparekisteriin.

Uskottu mies voi vastaanottaa lunastajan 24 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun välimiesmenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen tiedoksiannon vähemmistöosakkaiden puolesta. Tällöin ilmoitus asiasta on toimitettava osakkeenomistajille siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite on yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Il-

moituksen tulee sisältää hakemuksen pääasiallinen sisältö sekä uskotun miehen yhteystiedot.

Uskotulla miehellä on muuten välimiesmenettelyssä vastaava asema kuin väliintulijalla oikeudenkäynnissä oikeudenkäymiskaaren 18 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan. Tiedoksiannot on aina toimitettava ja kappale välitystuomiota annettava myös uskotulle miehelle. Uskotun miehen velvollisuuksista ja valvonnasta on soveltuvin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 5 ja 6 luvussa säädetään edunvalvojasta. Uskotun miehen on lisäksi viipymättä ilmoitettava mainitun lain 6 luvussa tarkoitettu lopputilitys rekisteröitäväksi. Uskotun miehen palkkioon ja kulujen korvaukseen sovelletaan, mitä 24 luvun 6 §:ssä säädetään välimiesmenettelyn kustannuksista.

Lunastushinnan määrittäminen ja lunastamisen täytäntöönpano

5 §

Lunastushinnan määrittäminen

Osakkeen lunastushinta on määritettävä välimiesmenettelyn vireille tuloa edeltävän ajankohdan käyvän hinnan mukaan. Lunastushinnalle on maksettava vuotuista korkoa välimiesmenettelyn vireille tulon ja lunastushinnan maksamisen väliseltä ajalta kulloinkin voimassa olevan korkolain 12 §:ssä tarkoitetun viitekoron mukaisesti.

Kun lunastamista on edeltänyt arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n mukainen ostotarjous, käypänä hintana pidetään arvopaperimarkkinalain 6 luvun 7 §:n mukaista hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.

6 §

Lunastushinnan suorittaminen ja oikeuksien siirtyminen

Kun lunastamisesta on määrätty lainvoiman saaneella tuomiolla, osake siirtyy lunastajalle lunastushinnan suorittamisella. Lunastushinta on maksettava viimeistään kuukauden kuluttua tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta.

Osakekirjan haltijan on tarjouduttava lunastushinnan suorittamista vastaan siirtämään osakekirja lunastajalle. Jos näin ei tehdä 1 momentissa tarkoitetun ajan kuluessa, lunastushinta voidaan suorittaa tallettamalla se yhtiön kotipaikan lääninhallituksen huostaan siten kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapauttamiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään. Lunastaja ei tällöin saa pidättää itselleen oikeutta saada talletettua takaisin.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun tallettamisen jälkeen osakekirjan tai hallinta tuottaa ainoastaan oikeuden saada lunastushinta korkoineen osakekirjan asianmukaista siirtoa vastaan. Lunastajalla on oikeus saada aikaisemmin annetun osakekirjan tilalle uusi osakekirja, johon on tehtävä asiasta merkintä. Jos aikaisempi osakekirja tämän jälkeen luovutetaan lunastajalle, se on mitätöitävä.

7 §

Oikeuksien siirtyminen vakuutta vastaan

Jos kysymys lunastusoikeudesta ei välimiesoikeuden käsityksen mukaan ole perustellusti riittainen tai jos sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman, mutta lunastushinnasta ei ole sovittu tai määrätty, lunastajaa pidetään heti osakkeen omistajana, kun lunastaja asettaa lunastushinnan maksamisesta vakuuden, jonka välimiehet hyväksy-

vät. Uskottu mies säilyttää tarvittaessa vakuutta lunastushintaan oikeutettujen lukuun.

Osakekirjaan sovelletaan vakuuden asettamisen jälkeen, mitä niihin 6 §:n 3 momentin mukaan sovelletaan lunastushinnan tallettamisen jälkeen.

19 luku

Yritysmuodon muuttaminen

Osakeyhtiömuodon muuttaminen

1 §

Yksityisen osakeyhtiön muuttaminen julkiseksi osakeyhtiöksi

Yhtiökokouksen päätös yksityisen osakeyhtiön muuttamisesta julkiseksi osakeyhtiöksi on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä.

Yksityinen osakeyhtiö voidaan muuttaa julkiseksi osakeyhtiöksi vain, jos sen yhtiöjärjestys muutoksen jälkeen täyttää julkisen osakeyhtiön yhtiöjärjestykselle tässä laissa säädetty vaatimukset ja sen toiminimi muutetaan samalla toiminimilaissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

Ilmoitus julkiseksi osakeyhtiöksi muuttamisesta on tehtävä rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa yhtiökokouksen päätöksestä. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä hyväksytyn tilintarkastajan todistus siitä, että yhtiön osakepääomalle on täysi kate.

Muuttamista koskeva päätös raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään. Yksityinen osakeyhtiö muuttuu julkiseksi osakeyhtiöksi, kun yhtiömuodon muutos rekisteröidään kaupparekisteriin.

2 §

Julkiseksi osakeyhtiöksi muuttamisen jälkeen tehdyt merkittävät hankinnat

Jos julkinen osakeyhtiö hankkii omaisuutta osakkeenomistajalta kahden vuoden kuluessa yhtiömuodon muutoksen rekisteröinnistä vastikkeella joka on vähintään kymmenesosa hankintahetken osakepääomasta, eikä hankinta kuulu yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan tai tapahdu arvopapereiden julkisessa kaupankäynnissä, hankintaan sovelletaan, mitä 2 luvun 17 §:ssä säädetään.

3 §

Julkisen osakeyhtiön muuttaminen yksityiseksi osakeyhtiöksi

Yhtiökokouksen päätös julkisen osakeyhtiön muuttamisesta yksityiseksi osakeyhtiöksi on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä.

Julkinen osakeyhtiö voidaan muuttaa yksityiseksi osakeyhtiöksi vain, jos sen yhtiöjärjestys muutoksen jälkeen täyttää yksityisen osakeyhtiön yhtiöjärjestykselle tässä laissa säädetyt vaatimukset ja sen toiminimi muutetaan samalla toiminimilaissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

Ilmoitus yksityiseksi osakeyhtiöksi muuttamisesta on tehtävä rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa yhtiökokouksen päätöksestä.

Muuttamista koskeva päätös raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään. Julkinen osakeyhtiö muuttuu yksityiseksi osakeyhtiöksi, kun yhtiömuodon muutos rekisteröidään kaupparekisteriin.

Julkinen osakeyhtiö voi myös sulautua yksityiseen osakeyhtiöön taikka jakautua yksityiseksi osakeyhtiöksi tai yksityiseen osakeyhtiöön siten kuin sulautumisesta ja jakautumisesta säädetään 16 ja 17 luvuissa.

Yksityisen osakeyhtiön toiminnan jatkaminen muussa kuin osakeyhtiömuodossa

4 §

Yksityisen osakeyhtiön muuttaminen osuuskunnaksi tai henkilöyhtiöksi

Yksityinen osakeyhtiö, jossa on kolme tai useampia osakkeenomistajia, voi muuttua osuuskunnaksi ilman selvitysmenettelyä siten, että osakeyhtiön osakkeenomistajista tulee osuuskunnan jäseniä.

Yksityisen osakeyhtiö, jossa on kaksi tai useampia osakkeenomistajia, voi muuttua avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi ilman selvitysmenettelyä siten, että osakeyhtiön osakkeenomistajista tulee avoimen tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä.

Yksityinen osakeyhtiön ainoa osakkeenomistaja, joka on Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö voi, noudattaen mitä tässä luvussa säädetään yritysmuodon muutoksesta, jatkaa osakeyhtiön toimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Yritysmuotoa voidaan muuttaa, vaikka yhtiö on asetettu selvitystilaan, jollei yhtiön omaisuutta ole ryhdytty jakamaan osakkeenomistajille.

5 §

Päätöksenteko

Päätös 4 §:ssä tarkoitetusta yritysmuodon muutoksesta voidaan tehdä vain, jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja optio-oikeuksien haltijat ovat antaneet päätökselle suostumuksensa.

Edellä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettussa päätöksessä on oltava:

1) osuuskunnan säännöt, joista säädetään osuuskuntalain 2 luvun 5 ja 6 §:ssä;

- 2) jäsenille annettavat osuudet; sekä
- 3) osuuskunnan ensimmäisen hallituksen tai, jos hallintoneuvosto valitsee hallituksen, hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien nimet.

Päätös korvaa osuuskunnan perustamissopimuksen.

Edellä 4 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettussa päätöksessä on oltava:

- 1) avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimus, josta säädetään avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/1988) 1 luvun 2 §:ssä; tai

- 2) yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimi.

6 §

Päätöksen rekisteröiminen

Yritysmuodon muutosta koskeva 4 §:ssä tarkoitettu päätös on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa yritysmuodon muutosta koskevan päätöksen tekemisestä tai päätös raukeaa.

Yhtiön on samalla haettava 7 §:n mukaisen kuulutuksen antamista rekisteriviranomaiselta tai päätös raukeaa.

7 §

Kuulutus velkojille

Rekisteriviranomaisen on 6 §:ssä tarkoitetun hakemuksen saatuaan annettava yhtiön kaikille velkojille kuulutus, jossa mainitaan velkojan oikeudesta vastustaa yritysmuodon muuttamista ilmoittamalla siitä kirjallisesti rekisteriviranomaiselle ennen kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Rekisteriviranomaisen on julkaistava kuulutus virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen määräpäivää ja rekisteröitävä se viran puolesta.

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutus

sesta kirjallinen ilmoitus tunnetuille velkojilleen. Yhtiön hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus ilmoitusten lähettämisestä on toimitettava rekisteriviranomaiselle viimeistään määräpäivänä.

Rekisteriviranomaisen on ilmoitettava sille ilmoitetuista vastustuksista yhtiölle viipymättä määräpäivän jälkeen.

8 §

Rekisteröinnin edellytykset

Rekisteriviranomaisen on rekisteröitävä 4 §:ssä tarkoitettu yritysmuodon muutos, jos velkoja ei ole vastustanut muutosta tai velkoja on tuomioistuimen tuomion mukaan saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan.

Jos velkoja on vastustanut yritysmuodon muutosta, yritysmuodon muu-

tos raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä, että se on pannut viireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan tai jos yhtiö ja velkoja pyytävät sitä yhdessä.

Rekisteriviranomaisen päätös on viran puolesta rekisteröitävä. Yritysmuoto muuttuu, kun hakemuksen hyväksymistä koskeva päätös on rekisteröity.

9 §

Yritysmuodon muutoksen oikeusvaikutukset

Osakeyhtiön varat ja velat siirtyvät 4 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa selvitysmenettelyttä yhtiön toimintaa jatkavalle osuuskunnalle, avoimelle tai

kommandiittiyhtiölle tai ainoalle osakkeenomistajalle, kun yritysmuodon muutoksen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti osakeyhtiö purkautuu ja yritysmuodon muutoksessa toimintaa jatkava osuuskunta, avoin tai kommandiittiyhtiö merkitään rekisteriin.

Osakeyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian yritysmuodon muutoksen rekisteröinnin jälkeen laadittava tilinpäätös ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa (*lopputilitys*). Lopputilitys liitteineen on annettava hyväksytylle tilintarkastajalle, jonka on kuukauden kuluessa annettava lopputilitystä koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan hallituksen on viivytyksettä kutsuttava osakkeenomistajat yhtiökokoukseen vahvistamaan lopputilitys.

Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten kuin 8 luvun 10 §:ssä säädetään.

20 luku

Yhtiön purkaminen

1 §

Yhtiön purkaminen

Yhtiö puretaan noudattaen selvitysmenettelystä annettuja säännöksiä.

Konkurssiin asetettu yhtiö katsotaan purkautuneeksi, jos omaisuutta ei ole jäljellä konkurssin päättyessä tai jäljellä olevan omaisuuden käytöstä on määrätty konkurssissa.

Yhtiö voi purkautua myös sulautumisen, jakautumisen tai yhtiömuodon muutoksen seurauksena. Näistä säädetään tämän lain 16, 17 ja 19 luvuissa.

2 §

Rekisteristä poistaminen

Yhtiö voidaan selvitystilaan asettamisen sijasta poistaa rekisteristä, jos sen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakkeenomistaja, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastataksaan selvitysmenettelyn kuluista.

Selvitystilaan asettaminen ja rekisteristä poistaminen

3 §

Yhtiökokouksen päätös

Yhtiökokous päättää yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Päätös on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitettua määränemmistöllä. Kutsu selvitystilaan asettamisesta päättävään yhtiökokoukseen on toimitettava aikaisintaan kahta kuukautta ja, jollei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty pidempää aikaa, viimeistään kuukautta ennen yhtiökokousta, 5 luvun 7 §:n mukaista viimeistä ilmoitautumispäivää tai 4 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua arvosuusjärjestelmään liittyneitä yhtiöitä koskevaa määräpäivää. Julkisessa osakeyhtiössä kutsu voidaan kuitenkin toimittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen edellä mainittua päivää. Kutsu on, sen lisäksi mitä yhtiöjärjestyksessä määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa.

4 §

Selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi määrääminen

Rekisteriviranomaisen tulee määrätä yhtiö selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi, jos:

1) yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta;

2) yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä yhtiöjärjestyksessä edellytettyä toimitusjohtajaa;

3) yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 6 §:ssä tarkoitettua edustajaa;

4) yhtiö ei ole rekisteriviranomaisen kehotuksesta huolimatta ilmoittanut 8 luvun 10 §:n mukaisesti tilinpäätösasiakirjoja rekisteröitäviksi vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä; tai

5) yhtiö on asetettu konkurssiin, joka on rauennut varojen puutteeseen.

Määräys on annettava, jollei ennen asian ratkaisemista näytetä, ettei siihen enää ole perustetta.

5 §

Korjauskehotus

Rekisteriviranomaisen on edellä 4 §:n 1-4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa sopivalla tavalla kehotettava yhtiötä korjaamaan rekisteriin merkityissä tiedoissa olevat puutteet. Jollei puutteita korjata, kehotus on lähetettävä yhtiölle kirjallisesti, ja kehotuksesta on käytävä ilmi, että yhtiö voidaan määrätä selvitystilaan tai poistaa rekisteristä, jollei puutteita korjata määräpäivään mennessä. Tämä kehotus on julkaistava virallisessa lehdessä aikaisintaan kolme kuukautta ennen määräpäivää. Samalla on kehotettava niitä osakkaita ja velkojia, jotka haluavat esittää selvitystilaan määrittämistä tai rekisteristä poistamista koskevia huomautuksia, tekemään huomautukset kirjallisesti määräpäivään mennessä. Asia voidaan ratkaista, vaikka yhtiön ei voitaisi näyttää vastaanottaneen kehotusta.

Rekisteriviranomaisen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu julkaistavasta kehotuksesta merkintä rekisteriin.

6 §

Vireillepano-oikeus

Edellä 4 §:ssä tarkoitettun selvitystilaan määrittämistä tai rekisteristä poistamista koskevan asian voi panna vireille hallitus, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, osakkeenomistaja, velkoja tai muu, jonka oikeus saattaa riippua asianmukaisesta rekisteröinnistä tai selvitystilaan määrittämisestä. Rekisteriviranomainen voi ottaa asian käsiteltäväksi myös omasta aloitteestaan.

Selvitysmenettely

7 §

Selvitysmenettelyn tarkoitus

Selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusaseman selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille tai muille sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään. Yhtiökokous voi 21 §:n mukaisesti päättää lopettaa selvitystilan ja jatkaa yhtiön toimintaa sekä tehdä tähän liittyviä tarpeellisia päätöksiä.

Jos selvitystilassa olevan yhtiön varat eivät riitä sen velkojen maksuun, selvitysmiesten on haettava yhtiön asettamista konkurssiin.

8 §

Selvitystilan alkaminen

Selvitystila alkaa, kun sitä koskeva päätös on tehty, jollei yhtiökokous määrää myöhempää päivää selvitystilan alkamispäiväksi.

9 §

Selvitysmiesten valinta, määrittäminen ja tehtävät

Kun yhtiökokous tai rekisteriviranomainen tekee päätöksen selvitystilasta, on samalla valittava yksi tai useampi selvitysmies hallituksen sekä mahdollisten toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston tilalle. Selvitysmiehiin sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään hallituksesta ja hallituksen jäsenistä, jollei tämän luvun säännöksistä johdu muuta. Selvitysmiesten toimikausi on kuitenkin aina toistaiseksi jatkuva. Päätöksellä peruutetaan 6 luvun 29 §:ssä tarkoitetut muulle nimetyille henkilölle annetut edustamisoikeudet, jollei päätöksestä ilmene muuta.

Selvitysmiehet hoitavat yhtiön asioita selvitystilan aikana. Heidän tulee mahdollisimman pian muuttaa rahaksi selvitystä varten tarvittava määrä yhtiön omaisuutta ja maksaa yhtiön velat. Yhtiön liiketoimintaa saadaan jatkaa ainoastaan siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii.

Jollei selvitystilassa olevalla yhtiöllä ole rekisteriin merkittyjä toimikelpoisia selvitysmiehiä, rekisteriviranomaisen on määrättävä sellaiset. Määräämistä voi hakea se, jonka oikeus voi riippua siitä, että yhtiöllä on edustaja. Jos yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakkeenomistaja, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista, rekisteriviranomaisen on selvitysmiehen määräämisen sijasta poistettava yhtiö rekisteristä.

10 §

Selvitystilän ja –miesten rekisteröinti

Kun yhtiökokous on tehnyt päätöksen yhtiön asettamisesta selvitystilaan, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä rekisteri-ilmoitus selvitystilaa kos-

kevasta päätöksestä ja selvitysmiesten valinnasta.

11 §

Tilinpäätös selvitystilaa edeltävältä ajalta

Selvitysmies tai yhtiökokous voi velvoittaa hallituksen ja toimitusjohtajan viivytyksettä huolehtimaan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisesta siltä selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, ja esittämään tilinpäätöksen yhtiökokouksessa.

12 §

Yhtiökokous selvitystilan aikana

Selvitystilassa olevan yhtiön yhtiökokoukseen sovelletaan tämän lain yhtiökokousta koskevia säännöksiä, jollei tämän luvun säännöksistä johdu muuta.

13 §

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

Tilintarkastajien tehtävä ei lakkaa yhtiön joutuessa selvitystilaan. Mitä 7 luvussa säädetään tilintarkastuksesta ja erityisestä tarkastuksesta, noudatetaan selvitystilan aikana. Tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausuma siitä, onko selvitystilaa tarpeettomasti pitkitetty ja ovatko selvitysmiehet muuten toimineet asianmukaisesti.

14 §

Tilinpäätös selvitystilan aikana

Selvitysmiesten on laadittava kulta-kin tilikaudelta tilinpäätös, joka on esitettävä varsinaisen yhtiökokouksen hyväksyttäväksi.

Taseeseen oma pääoma on merkittävä yhdeksi eräksi ja osakepääoma ilmoitettava sarakkeen ulkopuolella. Oma pääoma on tarvittaessa sarakkeen ulkopuolella eriteltävä, jos osakkeet tuottavat siihen erilaiset oikeudet.

Omaisuu- ta ei saa merkitä taseeseen korkeampaan arvoon kuin todennäköiseen luovutushintaan luovutuksesta johtuvat erilliskulut vähennettynä. Jos omaisuudesta arvioidaan saatavan olennaisesti enemmän kuin mitä taseeseen on merkitty tai jos velan ja selvityskulujen maksamiseen arvioidaan tarvittavan taseen mukaisesta velasta olennaisesti poikkeava määrä, on näin arvioidut määrät ilmoitettava sarakkeen ulkopuolella vastaavien omaisuus- ja velkaerien kohdalla.

15 §

Julkinen haaste velkojille

Selvitysmiesten on haettava julkinen haaste yhtiön velkojille. Julkisesta

haasteesta on voimassa mitä julkisesta haasteesta annettussa laissa säädetään. Haastetta haetaan kuitenkin rekisteriviranomaiselta. Rekisteriviranomainen merkitsee haasteen antamisen rekisteriin viran puolesta.

16 §

Velkojen maksaminen, omaisuuden jakaminen ja jaon moittiminen

Yhtiön velkojille haetun julkisen haasteen määräpäivän jälkeen selvitysmiesten tulee, sitten kun kaikki tiedossa olevat velat on maksettu, jakaa yhtiön omaisuus. Jos velka on riittävä, erääntymätön tai sitä ei muusta

syystä voida maksaa, tarpeelliset varat on pantava erilleen ja jäännös jaettava. Osakkeenomistajalla on oikeus saada osakkeilleen tuleva osuus yhtiön netto-omaisuudesta, jos yhtiöjärjestyksestä ei johdu muuta. Osakkeenomistajalle tai muulle jako-osuuteen oikeutetulle voidaan turvaavaa vakuutta vastaan antaa ennakkoa tämän jako-osuudesta.

Jos osakkeenomistaja tai muu jako-osuuteen oikeutettu tahtoo moittia jakoa, kanne yhtiötä vastaan on pantava vireille kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lopputilitys esitettiin yhtiökokouksessa.

Jollei osakkeenomistaja tai muu jako-osuuteen oikeutettu ole viiden vuoden kuluessa siitä, kun lopputilitys esitettiin yhtiökokouksessa, ilmoittautunut nostamaan hänelle tulevaa jako-osuutta, hän on menettänyt oikeutensa siihen. Selvitysmiehet voivat jakaa tällaisen jako-osuuden muiden osakkeenomistajien tai jako-osuuteen muuten oikeutettujen kesken. Jos jako-osuus on vähäinen, varat on maksettava valtiolle. Muussa tapauksessa noudatetaan, mitä 20 §:ssä säädetään.

17 §

Lopputilitys

Suoritettuaan tehtävänsä selvitysmiesten tulee ilman aiheetonta viivytystä antaa lopputilitys hallinnostaan laatimalla koko selvitysmenettelyä koskeva kertomus. Kertomukseen tulee sisältyä selostus yhtiön omaisuuden jaosta. Kertomukseen on liitettävä tilinpäätöksiä koskevat asiakirjat koko selvitystilan ajalta. Kertomus liitteineen on annettava tilintarkastajalle, jonka tulee kuukauden kuluessa antaa lopputilitystä ja selvitystilan aikaista hallintoa koskeva tilintarkastuskertomus.

Tilintarkastuskertomuksen saatuaan selvitysmiesten on viivytyksettä kutsuttava osakkeenomistajat yhtiökokoukseen tarkastamaan lopputilitys.

Tilintarkastusta koskeva vaatimus ei koske yhtiötä, jonka tämän lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan ei tarvitse valita tilintarkastajaa.

18 §

Purkautumishetki ja rekisteri-ilmoitus

Yhtiö katsotaan puretuksi kun selvitysmiehet ovat esittäneet lopputilityksen yhtiökokouksessa. Selvitysmiesten on viipymättä tehtävä purkamisesta rekisteri-ilmoitus.

19 §

Purettuun yhtiön oikeudellinen asema

Purettuun yhtiöön sovelletaan tarvittaessa 24 §:n 1 momentin säännöksiä kuitenkin siten, että selvitysmiehet toimivat yhtiön edustajina.

20 §

Selvitystilan jatkaminen

Selvitystilaa on jatkettava, jos yhtiön purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja, yhtiötä vastaan nostetaan kanne tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä. Selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Kutsu jatketun selvitystilan ensimmäiseen yhtiökokoukseen on toimitettava yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Lisäksi on lähetettävä kirjallinen kutsu jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa.

Selvitystilaa ei kuitenkaan jatketa, jos yhtiön varat eivät riitä selvitysku-

lujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakkeenomistaja, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastataksaan selvitysmenettelyn kustannuksista.

21 §

Selvitystilan lopettaminen ja toiminnan jatkaminen

Jos yhtiökokous on tehnyt päätöksen yhtiön asettamisesta selvitystilaan, yhtiökokous voi 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä päättää, että selvitystila lopetetaan ja yhtiön toimintaa jatketaan. Jos selvitystila perustuu yhtiöjärjestyksen määräykseen, voidaan toiminnan jatkamisesta päättää sen jälkeen, kun määräystä on muutettu.

Kun 1 momentissa tarkoitettu päätös on tehty, on yhtiölle valittava toimielimet yhtiöjärjestyksen määräysten mukaisesti.

Kun hallitus on valittu, selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä selvitystilan lopettamista koskevasta päätöksestä ja hallituksen valinnasta rekisteri-ilmoitus. Päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen rekisteröintiä. Yhtiön velkojille haettu julkinen haaste raukeaa, kun selvitystila on lopetettu tämän pykälän säännösten mukaisesti.

Rekisteristä poistaminen

22 §

Rekisteristä poistamisen ajankohta

Yhtiö on poistettu rekisteristä, kun sitä koskeva päätös on merkitty rekisteriin.

23 §

Rekisteristä poistetun yhtiön edustaminen

Rekisteristä poistettua yhtiötä edustaa tarvittaessa yksi tai useampi edustaja, jonka osakkeenomistajat valitsevat ja erottavat. Edustajien kelpoisuudesta toimia yhtiön puolesta säädetään 24 §:ssä. Edustajiin sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä selvitysmiehistä on voimassa. Edustajat valitaan osakkeenomistajien kokouksessa, johon sovelletaan, mitä yhtiökokouksesta säädetään.

Jos rekisteristä poistetulla yhtiöllä ei ole edustajaa, sovelletaan haasteen ja muun tiedoksiannon toimittamiseen, mitä 24 luvun 9 §:n 2 momentissa säädetään.

24 §

Rekisteristä poistetun yhtiön oikeudellinen asema

Rekisteristä poistettu yhtiö ei poistamisen jälkeen voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Yhtiön puolesta sen rekisteristä poistamisen jälkeen tehdystä toimesta vastaavat toimesta päättäneet ja tekijät yhteisvastuullisesti. Yhtiön 23 §:ssä tarkoitetut edustajat voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteeseen selvitystoimien aloittamiseksi tai hakea yhtiön asettamista konkurssiin. Jos yhtiön kanssa sen rekisteristä poistamisen jälkeen tehdyn sopimuksen vastapuoli ei tiennyt yhtiön tulleen poistetuksi rekisteristä, hän voi luopua sopimuksesta.

Rekisteristä poistetun yhtiön edustajat voivat 1 momentin estämättä ryhtyä toimiin, jotka ovat välttämättömiä yhtiön velan maksamiseksi tai yhtiön omaisuuden arvon säilyttämiseksi. Yhtiön puolesta tehdyistä toimesta on tarvittaessa tehtävä merkintä yhtiön kirjanpitoon. Rekisteristä poistamisen vaikutuksesta yrityskiinnityksen voimassaoloon säädetään yrityskiinnityslaisissa.

Rekisteristä poistetun yhtiön varoja ei ilman selvitysmenettelyä voida jakaa osakkeenomistajille tai muille jako-osuuteen oikeutetuille. Yhtiön edustajat voivat kuitenkin viiden vuoden kuluttua rekisteristä poistamisesta jakaa osakkeenomistajille tai muille jako-osuuteen oikeutetuille tulevan osuuden yhtiön varoista, jos yhtiön varat eivät ylitä 8 000 euroa eikä yhtiöllä ole tunnettuja velkoja. Varoja saaneet vastaavat saamiensa varojen määrällä yhtiön velkojen maksamisesta.

Jos yhtiön rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan selvitystoimia, rekisteriviranomaisen on sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrättävä yhtiö selvitystilaan. Määräystä ei kuitenkaan anneta, jos yhtiön varat eivät riitä selvityskulujen suorittamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakkeenomistaja, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyn kustannuksista.

Yhtiön varojen vähentyminen, saneeraus ja konkurssi

25 §

Yhtiön varojen vähentyminen

Jos yhtiön hallitus havaitsee, että yhtiön oma pääoma on alle puolet osakepääomasta, hallituksen on viipymättä laadittava tilinpäätös yhtiön taloudellisen tilan selvittämiseksi. Jos yhtiön oma pääoma on taseen mukaan alle puolet osakepääomasta, hallituksen on viipymättä kutsuttava yhtiökokous koolle päättämään toimenpiteistä yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämiseksi. Yhtiökokous on pidettävä kolmen kuukauden kuluessa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksen nähtävänä pitoon ja osakkeenomistajille toimittamiseen sovelletaan 5 luvun 21 §:n säännöksiä.

Jos hallitus havaitsee, että yhtiön tappio on suurempi kuin oma pääoma,

hallituksen on viipymättä tehtävä osakepääoman menettämistä koskeva rekisteri-ilmoitus. Osakepääoman menettämistä koskeva rekisterimerkintä voidaan poistaa yhtiön tekemän rekisteri-ilmoituksen perusteella, jos yhtiön oma pääoma on rekisteri-ilmoitukseen liitetyn tilintarkastetun taseen mukaan yli puolet osakepääomasta. Edellä 12 luvussa tarkoitettu pääomalaina luetaan tässä momentissa tarkoitettussa laskelmassa omaksi pääomaksi.

26 §

Saneeraus

Hakemus yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta voidaan tehdä yhtiökokouksen päätöksellä. Myös hallitus voi tehdä hakemuksen, jos asia on kiireellinen. Hallituksen on tällöin viipymättä kutsuttava koolle yhtiökokous käsittelemään hakemuksen jatkamista.

27 §

Konkurssi

Yhtiön omaisuus voidaan luovuttaa konkurssiin vain hallituksen tai, jos yhtiö on selvitystilassa, selvitysmiesten päätöksellä. Konkurssin aikana yhtiötä edustavat konkurssivelallisena hallitus ja toimitusjohtaja taikka ennen konkurssin alkamista valitut selvitysmiehet. Konkurssin aikana voidaan valita uusia hallituksen jäseniä tai uusia selvitysmiehiä.

Jos konkurssin päättyessä ei ole jäljellä omaisuutta tai jäljellä olevan omaisuuden käytöstä konkurssisaatavien maksuun on konkurssissa määrätty, yhtiö on purettu, kun lopputilitys on hyväksytty. Pesänhoitajan on viivytyksettä tehtävä purkamisesta rekisteri-ilmoitus.

Jos konkurssin päättyessä on jäljellä muuta kuin konkurssisaatavien mak-

suun käytettävää omaisuutta eikä yhtiö ollut selvitystilassa, kun sen omaisuus luovutettiin konkurssiin, hallituksen on viipymättä kutsuttava yhtiökokous koolle päättämään, jatketaanko yhtiön toimintaa vai onko yhtiö asetettava selvitystilaan. Jos yhtiökokous päättää jatkaa yhtiön toimintaa, hallituksen on viipymättä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Jos yhtiö oli konkurssiin asetettaessa selvitystilassa, noudatetaan, mitä 20 §:ssä säädetään.

Jos yhtiön konkurssi on päättynyt ja yhtiölle ilmaantuu varoja, konkurssimenettelyä jatketaan. Jos yhtiölle konkurssin jälkeen jää varoja, menettelyä, kuten 3 momentissa säädetään.

VI OSA

Seuraamukset ja oikeussuoja

21 luku

Päätöksen pätemättömyys

1 §

Yhtiökokouksen päätöksen pätemättömyys

Yhtiökokouksen päätös on pätemätön, jos:

1) päätös ei ole syntynyt asianmukaisessa järjestyksessä, ja virhe on voinut vaikuttaa päätöksen sisältöön tai muuten osakkeenomistajan oikeuteen; taikka

2) päätös on muuten tämän lain tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

Pätemätöntä päätöstä voi yhtiötä vastaan nostettavalla kanteella moittia osakkeenomistaja, yhtiön hallitus, hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Moitekanne on nostettava kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos osakkeenomistajalla on ollut hyväksyttävä syy viivästytykseen ja päätöksen päteväksi jääminen olisi hänelle ilmeisen kohtuutonta, osak-

keenomistaja saa panna kanteen viireille viimeistään vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä. Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa moitekannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä.

2 §

Yhtiökokouksen päätöksen mitättömyys

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhtiökokouksen päätös on mitätön, jos:

1) päätöstä ei olisi lain mukaan saanut tehdä edes kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella;

2) päätös on 1 luvun 7 §:n vastainen ja loukkaa selvästi sellaisen osakkeenomistajan oikeutta, jonka suostumusta ei ole saatu; tai

3) kokoukseen ei ole toimitettu kutsua taikka kokouskutsusta voimassa olevia säännöksiä tai määräyksiä on olennaisesti rikottu.

Mitättömään yhtiökokouksen päätökseen ei sovelleta, mitä 1 §:n 3 momentissa säädetään moitekanteen nostamisesta määräajassa. Sulautumis- tai jakautumispäätöstä koskevaa kannetta ei kuitenkaan voida nostaa, kun yli kuusi kuukautta on kulunut sulautumisen tai jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä.

3 §

Yhtiökokouksen päätökseen rinnastuvan hallituksen päätöksen mitättömyys

Jos hallituksen yhtiökokoukselle kuuluvassa asiassa yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla tekemä päätös on sellainen, kuin edellä 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, hallituksen päätökseen sovelletaan

samoja säännöksiä kuin yhtiökokouksen mitättömään päätökseen.

4 §

Täytäntöönpanokielto

Jos hakija saattaa todennäköiseksi, että päätös on pätemätön, ja on olemassa vaara, että päätöksen täytäntöönpano estää tai heikentää hakijan oikeuden toteutumista tai olennaisesti vähentää sen arvoa tai merkitystä, tuomioistuimien voi sakon uhalla kieltää yhtiötä panemasta yhtiökokouksen päätöstä täytäntöön. Kielto tulee voimaan, kun hakija asettaa ulosottomiehelle pantin tai takauksen vahingosta, joka kiellosta voi syntyä yhtiölle. Täytäntöönpanokieltoon sovelletaan muuten, mitä oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa on turvaamistoimista säädetty.

5 §

Tuomion sisältö ja vaikutukset

Moitekanteen johdosta annettavassa tuomiossa voidaan kantajan vaatimuk-

sesta julistaa päätös pätemättömäksi tai muuttaa päätöstä. Päätöstä voidaan kuitenkin muuttaa vain, jos voidaan todeta, minkä sisältöinen päätöksen olisi pitänyt olla.

Tuomio, jolla yhtiökokouksen päätös on julistettu pätemättömäksi tai päätöstä on muutettu, on voimassa myös niihin osakkeenomistajiin nähden, jotka eivät ole yhtyneet kanteeseen.

22 luku

Vahingonkorvaus

1 §

Johdon vahingonkorvausvelvollisuus

Hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava vahinko, jonka hän on toimestaan 1 luvun 8 §:ssä säädetyn huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut yhtiölle.

Hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava myös vahinko, jonka hän on toimestaan muuten tätä lakia tai yhtiöjärjestyksestä rikkomalla tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle.

Jos vahinko on aiheutettu rikkomalla tätä lakia, lukuun ottamatta 1 luvussa tarkoitettuja yleisiä periaatteita, tai rikkomalla yhtiöjärjestyksen määräystä, vahinko katsotaan aiheutetuksi tuottamuksesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Sama koskee vahinkoa, joka on aiheutettu yhtiön läheisen hyväksi tehdyllä toimella.

2 §

Osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuus

Osakkeenomistajan on korvattava vahinko, jonka osakkeenomistaja on myötävaikuttamalla tämän lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomiseen tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut yhtiölle, toiselle osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle.

Yhtiön läheisen hyväksi tehdyllä toimella aiheutettu vahinko katsotaan aiheutetuksi tuottamuksesta, jollei osakkeenomistaja osoita menetelleensä huolellisesti.

3 §

Yhtiökokouksen puheenjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Yhtiökokouksen puheenjohtajan on korvattava vahinko, jonka hän on tehtävässään tätä lakia tai yhtiöjärjestyksestä rikkomalla tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle.

4 §

Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuus

Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 44 §:ssä.

5 §

Sovittelu ja korvausvastuun jakaantuminen

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

6 §

Päätöksenteko yhtiössä

Asioista, jotka koskevat yhtiön 1–3 §:ään sekä tilintarkastuslain 44 §:ään perustuvaa oikeutta vahingonkorvauksen, päättää 6 luvun 2 §:n mukaisesti hallitus. Päätös voidaan kuitenkin tehdä myös yhtiökokouksessa.

Yhtiökokouksen päätös, jolla vahingonkorvausvelvollinen on vapautettu vastuusta, ei estä yhtiötä ajamasta kannetta, jos yhtiökokoukselle ei ole annettu olennaisesti oikeita ja riittäviä tietoja korvausvelvollisuuden perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä.

7 §

Osakkeenomistajan oikeudet ja yhtiölle aiheutettu vahinko

Osakkeenomistajalla ei ole oikeutta korvaukseen sen johdosta, että yhtiölle on aiheutettu vahinkoa.

Osakkeenomistajalla on kuitenkin oikeus ajaa omissa nimissään kannetta vahingonkorvauksen suorittamiseksi yhtiölle 1–3 §:n sekä tilintarkastuslain 44 §:n nojalla, jos:

1) on todennäköistä, ettei yhtiö huolehdi vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamisesta; ja

2) vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamatta jättäminen olisi 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista.

Jos vahingonkorvausvelvollinen on vapautunut vastuusta yhtiökokouksen päätöksellä, osakkeenomistajan on nostettava kanne kolmen kuukauden kuluessa yhtiökokouksen päätöksestä tai, jos samassa kokouksessa on 7 luvun 7 §:ssä säädetyn tavoin vaadittu ja kannatettu erityisen tarkastuksen toimittamista, siitä kun tarkastuksesta annettu lausunto on esitetty yhtiökokouksessa tai hakemus tarkastajan määräämiseksi hylätty.

Yhtiölle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Kannetta ajava osakkeenomistaja vastaa oikeudenkäyntikuluista. Osakkeenomistajalla on kuitenkin oikeus saada oikeudenkäyntikuluistaan yhtiöltä korvaus siinä laajuudessa kuin yhtiölle oikeudenkäynnillä voitettut varat siihen riittävät.

8 §

Konkurssipesän ja yrityksen saneerausuksesta annetussa laissa tarkoitettun selvittäjän kanneoikeus

Jos yhtiö asetetaan konkurssiin hakemuksesta, joka on tehty kahden vuoden kuluessa siitä, kun yhtiö vapautti vahingonkorvausvelvollisen vastuusta, konkurssipesä saa ajaa korvauskannetta. Sama koskee selvittäjää, jos edellä mainitun ajan kuluessa on aloitettu yhtiötä koskeva yrityksen saneerausuksesta annetussa laissa tarkoitettu menettely.

9 §

Kanneoikeuden vanhentuminen

Tämän luvun säännösten sekä tilintarkastuslain 44 §:n nojalla ajettava muuhun kuin rangaistavaan tekoon perustuva kanne on nostettava viiden vuoden määräajassa, joka alkaa:

1) hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen tai toimitusjohtajan osalta sen tilikauden päättymisestä, jona kanteen perusteena oleva päätös tehtiin tai kanteen perusteena olevaan toimenpiteeseen ryhdyttiin;

2) tilintarkastajan osalta siitä, kun kanteen perusteena oleva tilintarkastuskertomus, lausunto tai todistus esitettiin;

3) osakkeenomistajan osalta päätöksestä tai toimenpiteestä, johon kanne perustuu.

10 §

Pakottavuus

Yhtiöjärjestyksessä ei voida rajoittaa yhtiön tämän luvun tai tilintarkastuslain 44 §:n mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen, jos vahinko on aiheutettu:

1) rikkomalla säännöksiä, joista ei voida poiketa yhtiöjärjestyksen määräyksellä; tai

2) muuten tahallisesti tai törkeästi tuottamuksesta.

Yhtiöjärjestyksessä, jolla rajoitetaan yhtiön oikeutta, ei koske vahingonkorvausta, joka perustuu määräyksen rekisteröintiä edeltävään menettelyyn.

Yhtiöjärjestyksessä ei voida rajoittaa osakkeenomistajan tai muun henkilön tämän luvun tai tilintarkastuslain 44 §:n mukaista oikeutta vahingonkorvaukseen taikka kanteen ajamiseen.

23 luku

Vaikutusvallan väärinkäyttöön perustuva lunastusvelvollisuus ja yhtiön selvitystilaan määrittäminen

1 §

Osakkeenomistajan lunastusvelvollisuus

Osakkeenomistaja on velvoitettava määrääjassa lunastamaan toisen osakkeenomistajan osakkeet, jos

1) osakkeenomistaja on tahallisesti väärinkäyttänyt vaikutusvaltaansa yhtiössä myötävaikuttamalla 1 luvun 7 §:n vastaiseen päätökseen taikka muuhun tämän lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomiseen; ja

2) toisen osakkeenomistajan oikeussuoja edellyttää lunastusta, kun otetaan huomioon todennäköisyys 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn jatkumisesta, osakkeenomistajan tosiasialliset mahdollisuudet vastiketta vastaan luovuttaa osakkeensa sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Lunastushinnaksi 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa on määrättävä käypä hinta, joka osakkeella olisi ilman vaikutusvallan väärinkäyttöä.

Tässä pykälässä tarkoitettua osakkeenomistajien välistä asiaa käsiteltäessä yhtiölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

2 §

Yhtiön selvitystilaan määrittäminen

Yhtiö on osakkeenomistajan yhtiötä vastaan ajamasta kanteesta määrättävä selvitystilaan, jos

1) 1 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset kantajan osakkeiden lunastamiseen ovat olemassa;

2) vaikutusvaltaansa väärinkäyttänyt osakkeenomistaja ei täytä lunastusvelvollisuuttaan; ja

3) yhtiön selvitystilaan määrittämiseen on erittäin painavia syitä, kun otetaan huomioon osakkeenomistajien edut.

Kannetta käsiteltäessä voidaan varata muille osakkeenomistajille tilaisuus tulla kuulluksi, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Yhtiön selvitystilaan määrittäminen merkitään kaupparekisteriin. Selvitysmenettelyssä noudatetaan 20 luvun säännöksiä.

24 luku

Riitojen ratkaiseminen

Oikeudenkäynti tuomioistuimessa

1 §

Toimivaltaiset tuomioistuimet

Jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai toisin sovita, tämän lain soveltamista koskeva riita-asia käsitellään ensimmäisenä oikeusasteena Helsingin, Kouvolan, Kuopion, Rovaniemen, Turun tai Vaasan kärjäoikeudessa sen mukaan, missä yhtiöllä on kotipaikka. Kunkin edellä mainitun kärjäoikeuden tuomiopiirinä pidetään

tällöin asianomaisen hovioikeuden tuomiopiiriä.

Rikoksesta johtuva yksityisoikeudellinen vaatimus voidaan 1 momentin estämättä käsitellä syyteasian yhteydessä niin kuin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 3 luvussa säädetään.

2 §

Kiireellisinä käsiteltävät asiat

Tämän lain 14 luvun 5 §:n 2 momentissa, 16 luvun 16 §:n 2 momentissa, 17 luvun 16 §:n 2 momentissa ja 19 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu velan maksua tai turvaavaa vakuutta koskeva asia on käsiteltävä kiireellisesti.

Tämän lain 21 luvussa tarkoitettu päätöksen pätemättömyyttä koskeva asia on käsiteltävä kiireellisesti, jollei tuomioistuimien yksittäistapauksessa erityisestä syystä päättä toisin.

Yhtiöjärjestykseen perustuva välimiesmenettely

3 §

Yhtiöjärjestykseen otetun välityslausekkeen merkitys

Yhtiöjärjestyksen määräys riidan käsittelemisestä välimiesmenettelyssä sitoo yhtiötä, osakkeenomistajaa, hallitusta, hallintoneuvostoa, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä, toimitusjohtajaa sekä tilintarkastajaa välityssopimuksen tavoin niin kuin välimiesmenettelystä annetussa laissa (967/1992) säädetään. Sellaista yhtiöjärjestyksessä määrättyä sovelletaan kuitenkin ainoastaan kanteeseen, jonka pe-

ruste on määräyksen rekisteröimisen jälkeiseltä ajalta.

Eräitä lunastusriitoja koskeva erityinen välimiesmenettely

4 §

Lakisääteinen välimiesmenettely

Tämän lain 16 luvun 14 §:n 3 momentissa, 17 luvun 14 §:n 3 momentissa tai 18 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua lunastusriitaa koskevassa välimiesmenettelyssä sovelletaan 5–8 §:n säännöksiä. Siltä osin kuin 5–8 §:stä ei muuta johdu, sovelletaan välimiesmenettelystä annettua lakia.

5 §

Vireillepano ja menettely välimiesoikeudessa

Keskuskauppakamari valitsee asianomaisen hakemuksesta tarpeellisen määrän välimiehiä, joilla on tehtävän vaatima asiantuntemus, ja määrää näiden puheenjohtajan. Hakemuksessa on yksilöitävä lunastusta koskeva vaatimus perusteineen. Välimiesmenettely tulee vireille, kun hakemus tai sen jäljennös annetaan hakijan vastapuolelle tiedoksi.

Tiedoksiannot välimiesmenettelyn aikana on toimitettava ja välitystuomion kappale annettava vain sellaisille asianosaisille, jotka ovat välimiesoikeudessa käyttäneet puhevaltaa tai muuten tätä varten ilmoittautuneet. Lunastajalle on kuitenkin aina annettava kappale välitystuomiota.

6 §

Välimiesmenettelyn kustannukset

Välimiesmenettelyn kustannuksista vastaa lunastaja, jos välimiehet eivät

erityisestä syystä katso kohtuulliseksi määrätä niistä toisin.

7 §

Välitystuomion rekisteröiminen

Lunastajan on ilmoitettava välitystuomio rekisteröitäväksi kahden viikon kuluessa siitä, kun lunastajalle annettiin kappale välitystuomiota. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä selvitys siitä, että kappaleet välitystuomiota on annettu muille asianosaisille 5 §:n 2 momentin mukaisesti.

8 §

Muutoksenhaku

Välitystuomioon tyytymätön asianosainen voi hakea tuomioon muutosta kanteella hovioikeudessa. Jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä tai toisin sovita, toimivaltainen on se hovioikeus, jonka tuomiopiirissä yhtiöllä on kotipaikka. Haastehakemus, johon on liitetty kappale välitystuomiota tai sen oikeaksi todistettu jäljennös, on toimitettava hovioikeuteen viimeistään kuudenkymmenen päivän kuluttua välitystuomion rekisteröimisestä. Lunastajan osalta määräaika lasketaan kuitenkin siitä, kun lunastajalle annettiin kappale välitystuomiota.

Asian käsittelyssä hovioikeudessa noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 27 luvussa säädetään. Hovioikeuden ratkaisuun haetaan kuitenkin muutosta korkeimmassa oikeudessa siten kuin oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään.

Erinäisiä säännöksiä

9 §

Tiedoksiannot yhtiölle

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan yhtiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle, jolla on yksin tai yhdessä toisen kanssa oikeus tämän lain nojalla edustaa yhtiötä.

Jollei kukaan 1 momentissa tarkoitettu yhtiön edustaja ole merkittynä kaupparekisteriin, tiedoksianto voidaan toimittaa luovuttamalla asiakirjat yhtiön palveluksessa olevalle henkilölle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, yhtiön kotipaikan poliisiviranomaiselle. Tällöin noudatetaan muuten, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 2–4 momentissa on säädetty.

10 §

Ratkaisuista ilmoittaminen

Jos ratkaisu koskee kaupparekisteriin merkittävää seikkaa, tuomioistui-
men tai välimiesoikeuden on viipymättä ilmoitettava ratkaisustaan rekisteriviranomaiselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi myös tieto ratkaisunsa lainvoimaisuudesta.

25 luku

Rangaistusseuraamukset

1 §

Osakeyhtiörikos

Joka tahallaan

1) osakkeenomistajan tai velkojien suojaa loukaten jakaa yhtiön varoja tämän lain säännösten vastaisesti;

2) rikkoo 2 luvun 17 §:n, 16 luvun 4 §:n tai 17 luvun 4 §:n säännöstä hyväksytyn tilintarkastajan lausunnon laatimisesta; taikka

3) toimii toisen välikätenä tässä laissa tai yhtiöjärjestyksessä olevan

äänioikeuden rajoittamista koskevan säännöksen tai määräyksen kiertämiseksi

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Osakeyhtiörikkomus

Joka tahallaan

1) rikkoo yhtiökokouksen pöytäkirjan nähtävillä pitämistä koskevaa 5 luvun 23 §:n 4 momentin säännöstä;

2) laiminlyö osake- tai osakasluettelon pitämisen tai niiden nähtävänä pitämisen;

3) rikkoo 18 luvun 2 §:n 1 momentin säännöstä lunastusoikeuden ilmoittamisesta yhtiölle; taikka

4) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisesta taikka osakeyhtiön sulautumista, jakautumista, selvitystilaa tai yritysmuodon muuttamista koskevan lopputilityksen antamisesta

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

Osakeyhtiörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästi huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Lausuma

Osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen toteuttamistapa on poikennut aikaisemmin käytössä olleista tavoista myönteisesti. Työryhmän ja seurantatyöryhmän kautta laajalla piirillä on ollut mahdollisuus esittää kannanottojaan ja vaikuttaa lainvalmisteluun. Valmistelu on ollut avointa ja erilaisia vaihtoehtoja on käsitelty.

Osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen tavoitteisiin kuuluu joustavuuden lisääminen. Työryhmän mietintöön sisältyy runsaasti tahdonvaltaisia säännöksiä, jotka mahdollistavat erilaisia järjestelyjä. Joustavuus tähtää Suomen yhtiölainsäädännön kilpailukyvyn säilyttämiseen, mikä on tärkeää yritys- ja sijoitustoiminnan kansainvälistyessä. Joustavuus ei saisi kuitenkaan vähentää ennakoitavuutta tavalla, joka johtaisi ns. case law'n painottumiseen yhtiöoikeudessamme sekä amerikkalaistyylisten sopimuskäytäntöjen yleistymiseen. Joustavuuden ja tahdonvaltaisuuden lisäämisen vuoksi ei mm. yritysjärjestelyjen juridinen ennakoitavuus saisi kärsiä. Yrityskaupoissa ja muissa järjestelyissä on tärkeää, että osapuolet voivat luottaa järjestelyn pätevyyteen ja pysyvyyteen.

Voimassa olevan osakeyhtiölain toimielinten toimivaltaa koskevat pykälät ovat varsin toimivat eikä nykyisen järjestelmän muuttamiseen ole aihetta. Jotkut työryhmän ehdotukset saattavat hämärtää nykyistä corporate governance –järjestelmää.

Joustavuuden ja tahdonvaltaisuuden korostaminen on johtanut vahingonkorvaussäännösten osalta sellaiseen ehdotukseen, joka toteutuessaan kiristäisi osakeyhtiölain vahingonkorvaussäännöksiä. Nykyinen sääntely on osoittautunut varsin toimivaksi. Näin ollen työryhmän ehdotukset käänteisestä todistustaakasta sekä osakkeenomistajan ja yhtiökokouksen puheenjohtajan vastuusta eivät ole onnistuneita.

Työryhmä ehdottaa, ettei toimiala olisi enää pakollinen määräys yhtiöjärjestyksessä. Jos toimialaa ei määrätä yhtiöjärjestyksessä, yhtiöllä olisi ns. yleistoimiala. Käytännössä yleistoimialat yleistyvät, jos ehdotus toteutuu. Tämä kehitys ei ole suotavaa ottaen huomioon sen vaikutukset mm. toiminimi- ja tavaramerkkisuojan kannalta.

Laista ehdotetaan poistettavaksi säännös, jonka mukaan yhtiökokous ei voisi päättää jakaa enemmän osinkoa kuin hallitus on ehdottanut. Suurissa yhtiöissä osingon lisäys yli hallituksen ehdottaman ja vähemmistöosingon voi johtaa jopa miljardi-luokan osingon lisäykseen verrattuna siihen, mihin on varauduttu yhtiön lyhyen ja pitkän tähtäimen toiminnan rahoitussuunnittelussa. Hallituksen ehdottamaa ja vähemmistöosinkoa suuremman osingon maksamisen mahdollistavan säännöksen tarpeellisuutta olisi syytä vielä harkita. Nykyinen järjestelmä on toiminut hyvin, joten muutostarvetta ei ole.

Työryhmä ehdottaa maallikkotilintarkastuksesta luopumisesta ja tilintarkastusvelvollisuuden säilyttämistä vain ehdotuksessa mainitut edellytykset täyttävillä osake-yhtiöillä. Ehdotus ei ole ongelmaton. Jos kaavailtu uudistus toteutetaan, ns. kovenanttien käyttö yritysrahoituksessa yleistyy. Lienee myös selvää, että rahoittajat tulevat jatkossakin vaatimaan luotonhakijoilta tarkastettuja tilinpäätöksiä. Tämä voi osoittautua yritykselle hankalaksi ja kalliiksi, jos yrityksen tilejä ei ole edellisinä tilivuosina tarkastettu eikä tarkastuksessa ole jatkuvuutta. Tilintarkastaja tuskin voi antaa kertomustaan vain lyhyeltä rajoitetulta ajalta, jos sitä edeltävän ajan tapahtumia ei ole selvitetty ja tarkastettu.

Yhtiöiden toiminnan kannalta on tärkeää, että yhtiö-, arvopaperimarkkina- ja verolainsäädännön valmistelua koordinoidaan. Osakeyhtiölain valmistelussa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että valitut ratkaisut ovat verotuksellisesti toimivia. Tavoitteena eivät ole erityiset verohelpotukset yritysjärjestelyille, vaan selkeät säännöt siitä, mitkä järjestelyt ovat, paitsi yhtiöoikeudellisesti, mutta myös verotuksellisesti mahdollisia. Tältäkin osin on kysymys ennakoitavuudesta.

Lisäksi olisi toivottavaa, että osakeyhtiölain jatkovalmistelussa tehtäisiin tähänastista vielä enemmän oikeusvertailua samankaltaisten oikeusjärjestelmien suhteen.

Helsingissä 10. päivänä huhtikuuta 2003

Marja Hanski